

ZBIRNIK LETNEGA POROČILA O DELU JSKS ZA LETO 2024

Javna služba kmetijskega svetovanja (JSKS) se je v letu 2024 izvajala v okviru KGZS na Sektorju za kmetijsko svetovanje ter v 8-ih kmetijsko gozdarskih zavodih, kjer je delalo 328 kmetijskih svetovalcev in 15 pripravnikov.

Naloge je izvajala v skladu z Izhodišči MKGP za pripravo letnega programa in finančnega načrta KGZS in KGZ za leto 2024.

Glavne naloge Javne službe kmetijskega svetovanja so bile sledeče:

- svetovanje v zvezi s tehnološkim, gospodarskim in okoljevarstvenim področjem opravljanja kmetijske dejavnosti,
- svetovanje in pomoč pri izdelavi razvojnih načrtov za kmetijska gospodarstva,
- svetovanje in pomoč pri uveljavljanju ukrepov kmetijske politike,
- svetovanje in pomoč pri organizaciji in delovanju rejskih organizacij, organizacij pridelovalcev in drugih oblik proizvodnega združevanja kmetijskih pridelovalcev,
- svetovanje na področju kmetijskih in s kmetijstvom povezanih predpisov.

Kot prioritete naloge JSKS so se v letu 2024 izvajale naslednje naloge:

1. Implementacija Strateškega načrta skupne kmetijske politike za obdobje 2023–2027 za Slovenijo (SN 2023–2027), s poudarkom na vključevanju kmetijskih gospodarstev v intervencije t.i. zelene arhitekture, zlasti SOPO, KOPOP in EK
2. Podnebne spremembe
3. Spodbujanje spremljanja gospodarjenja na kmetijskih gospodarstvih vključno s prehodom FADN v FSDN
4. Spodbujanje mladih za kmetovanje kot horizontalna naloga
5. Digitalizacija kmetijstva kot horizontalna naloga

Prve tri naloge so opisane v poglavjih, ki zajemajo te naloge v nadaljevanju, za obe horizontalni nalogi pa so aktivnosti opisane na tem mestu.

Horizontalna naloga: Spodbujanje mladih za kmetovanje

Ta naloga se je izvajala horizontalno v okviru vseh nalog. Ciljni skupini mladih kmetov smo prilagodili načine oz. metode svetovanja – nadaljevali z usvajanjem novih metod na vseh področjih svetovanja, predvsem z uvajanjem e-načinov svetovanja, vključno z obveščanje mladih kmetov preko e-novic ter nadaljevali z delom v okviru panožnih krožkov, kjer smo skupaj z mladimi kmeti iskali rešitve pri tehnoloških, naravovarstvenih in ekonomskih vsebinah pri posameznih panogah. Nadaljevali smo tudi z aktivnostmi v okviru 2. Akcijskega načrta za delo z mladimi kmeti, ki opredeljuje delo v novem programskem obdobju 2023–2030 in je sedaj potrjen s strani Vlade RS. Sodelovali smo tudi pri organizaciji tradicionalnega

letnega srečanja mladih kmetov, ki je potekal v prostorih podjetja SIP v Šempetru v Savinjski dolini, kjer je poleg druženja in strokovnih vsebin zelo pomemben moment tudi sprejemanje njihovih pobud, na podlagi katerih nadgrajujemo svetovalno delo. Sodelovali smo pri nastajanju celovitega priročnika za mlade v sodelovanju z ZSPM in MKGP. Aktivno smo sodelovali pri predstavitvah intervencij za mlade kmete in medgeneracijskem prenosu znanja. Pripravili smo strokovno ekskurzijo s področja mladih kmetov na Dolenjsko in v Belo Krajino. Prav tako smo svetovali in promovirali finančne instrumente. Mladim kmetom poskušamo celovito svetovati in biti servis pri njihovem delu. Gre za izredno pomembno strokovno delo za nadaljnji razvoj kmetij, ko so prenosi kmetij na mlajšo generacijo urejeni in pravočasni. Urejena zakonodaja in sistem finančnih podpor za ugodnejše pogoje prenosa kmetij je tudi vzpodbuda za mlade da ostajajo doma na kmetijah. To velja tako za velika in mala kmetijska gospodarstva. Na manjših kmetijskih gospodarstvih smo iskali tudi rešitev v dodatnih in dopolnilnih dejavnostih za ustvarjanje novih delovnih mest na podeželju.

Horizontalna naloga: Digitalizacija kmetijstva

Na področju digitalizacije smo se kot služba v preteklem obdobju opremljali s sodobnimi orodji za digitalizacijo v kmetijstvu (računalniška oprema, GPS, droni, vremenske postaje, sonde v tleh, ARC GIS aplikacija za obdelavo podatkov,...).

Sodelovali smo pri uvajanju digitalizacije na kmetijska gospodarstva in v svetovalno delo, promovirali dobre prakse pri uporabi digitalnih orodij in naprav ter usposabljali svetovalce in kmete iz poznavanja digitalnih rešitev ter opreme z različnih področij praktične rabe (sodobna informacijska in komunikacijska tehnologija, različne platforme, aplikacije, digitalna merilna oprema, senzorji, tipala, sistemi geo-pozicioniranja, brezpilotna letala, robotika, Big Data (velike podatkovne zbirke),...).

Skupaj z MKGP urejamo platformo za digitalizacijo JSKS v okviru projekta Digitalizacija nalog javne službe kmetijskega svetovanja, ki je financiran iz NOO. Intenzivno smo nadgrajevali tudi druga digitalna orodja za delo JSKS (kot npr. Farm manager, Strateški načrt, platformo za e-izobraževanje in svetovanje (E naSVET KGZS) – kjer smo naredili predvsem določene prilagoditve spletnega okolja za posamezna vsebinska področja in jih preko različnih aktivnosti (delavnic, predstavitev, izobraževanj,...) uvajali v delo tako svetovalcev kot tudi kmetov. Digitalna orodja in aplikacije smo za zagotavljanje večje kreativnosti, vključenosti udeležencev uvajali tudi v naše delo, predvsem pri usposabljanjih na daljavo.

Na področju digitalizacije smo kmetijam svetovali in pomagali pri uporabi različnih aplikacij in pregledovalnikov. V okviru te naloge se je svetovalo tudi glede uporabe aplikacij SOPOTNIK in foto SOPOTNIK, ter izvedli večje število usposabljanj za kmete za uporabo teh aplikacij. Ker je veliko naših aktivnosti prenesenih na splet, pomagamo kmetijam tudi pri uporabi teh vsebin. Urejamo naše spletne strani in socialna omrežja preko katerih kmete informiramo o naših aktivnostih. Organizirali smo ekskurzije in ogleda dobrih praks, kjer so se kmetje lahko neposredno seznanili s primeri uspešnih implementacij novih tehnologij. Poleg tega kmetom pomagamo pri uporabi digitalnih orodij znotraj posameznih tehnoloških področij. Služba je panožno pri posameznih predavanjih, delavnicah kot tudi pri osebni svetovanju, redno vključevala vsebine iz tega področja. Kmetijam smo med drugim predstavili sodobne digitalne sisteme oz. orodja za uspešno upravljanje črede (avtomatizirana molža in krmljenje, uporaba dronov, uporaba pametnih ovratnic in ušesnih znamk, nadzor klime v hlevu ipd.), ki pomembno vplivajo na dobrobit živali. Hmeljarjem smo v okviru tehnološkega sestanka predstavili sodobne digitalne sisteme v procesu sušenja in navlaženja hmelja ter digitalne

pristope pri napovedih namakanja. Sadjarjem, vinogradnikom in vrtnarjem smo svetovali s področja namakalne tehnike, obrokov namakanja, ter digitalne pristope pri napovedih namakanja. Konkretno vsebine uvajanja digitalizacije po posameznih panogah, vsebinskih sklopih so navedene tudi pri posameznih tehnoloških vsebinah različnih področij.

1. Svetovanje v zvezi s tehnološkim, gospodarskim in okoljevarstvenim področjem opravljanja kmetijske dejavnosti

	Program	Poročilo	Indeks
Število ur:	184.385	180.771	98

1.1 Izvajanje tehnološkega svetovanja za dvig konkurenčne sposobnosti kmetij

1.1.1 SADJARSTVO

Izvedene aktivnosti:

Zahtevnejše tehnološko svetovanje v sadjarstvu je naloga specialistične službe, zato smo vsa zahtevnejša tovrstna vprašanja praviloma odstopali specialistom za sadjarstvo pri KGZS zavodih, na enostavnejša vprašanja pa smo odgovarjali in jih reševali po elektronski pošti ali po telefonu. Veliko časa smo namenili pregledom tekočih predpisov ter pripravljali predloge in mnenja za njihovo učinkovitost pri pomoči sektorja. Takšni predpisi so na primer Pregled pravilnika o izjemah glede tržnih standardov za prodajo svežega sadja in zelenjave na registriranih tržnicah in za neposredno dostavo, Pregled Pravilnika o spremembah Pravilnika o integrirani pridelavi sadja in oljk, Pregled Odloka o finančni pomoči za odpravo posledic škode v kmetijstvu zaradi pozebe, neurij s točo in poplav leta 2023, Pregled Uredbe o izvajanju intervencije naložbe v dvig produktivnosti in tehnološki razvoj, vključno z digitalizacijo kmetijskih gospodarstev, ter intervencije naložbe v prilagoditev na podnebne spremembe pri trajnih nasadih, iz strateškega načrta SKP, Pregled Pravilnika o priznanju organizacij proizvajalcev in združenj organizacij proizvajalcev v sektorjih sadje in zelenjava, oljčno olje in namizne oljke ter hmelj, itd. Veliko časa je bilo namenjeno reševanju pomanjkanja FFS. V imenu članov Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije (KGZS) smo vložili vloge za izdajo dovoljenj za nujne primere v zvezi z varstvom rastlin: za uporabo pripravka BANJO v pridelavi jabolk in hrušk kot sredstvo za zatiranje Alternarijske pegavosti listov (*Altenaria* spp.) in za uporabo pripravka MOVENTO kot sredstvo za zatiranje krvave uši (*Eriosoma lanigerum*), kaparjev (*Lepidosaphes ulmi*, *Quadraspidotus perniciosus*, *Pseudauleucaspis pentagona*) in bolšic (*Cacopsylla* spp.) v nasadih jabolk in za zatiranje trtne uši (*Viteus vitifoliae*) ter ameriškega škržatka (*Scaphoideus titanus*) v matičnih vinogradih in matičnjakih.

Koordinirali smo aktivnosti sodelovanja z Javno službo v sadjarstvu (JSS), v ta namen smo sklicevali redne strokovne kolegije dvakrat mesečno, skupaj z JSS smo tudi izvajali nalogo napovedi rokov obiranja jabolk. Za izvajanje te naloge smo izvedli deset delavnic. Kot vsako leto smo sodelovali pri pripravi brošure o aktivnosti JSKS s področja sadjarstva. Pojasnjevali smo ukrepe SKP na področju sadjarstva za leta 2023-2027 in svetovali vključevanje v ukrepe. Organizirali smo usposabljanje za kmetijske svetovalce, specialiste za sadjarstvo, na Južnem Tirolskem, s poudarkom na novih tehnologijah žlahtnjenja ter digitalnih rešitvah v pridelavi in trženju jabolk. Organizirali smo tudi usposabljanje svetovalcev na temo pridelave lupinarjev. Intenzivno smo se vključevali tudi v delo strokovnega odbora za sadjarstvo in mu nudili strokovno pomoč.

Tabela:

1.1.1 Sadjarstvo	Program	Poročilo	Indeks
Število usposabljanj (predavanja, tečaji, seminarji, delavnice, krožki)	90	178	198
Število osebnih svetovanj	4.510	5.255	117
Število pripravljenih strokovnih gradiv, strokovnih prispevkov, objav v medijih za uporabnike	65	113	174

Komentar tabele:

Indeksi so višji od pričakovanih predvsem pri številu usposabljanj in pripravi strokovnih gradiv. To je bilo potrebno zaradi natančnega svetovanja tehnoloških ukrepov po pozebi in poletnih neurjih s točo.

1.1.2 VINOGRADNIŠTVO IN VINARSTVO**Izvedene aktivnosti:**

Tehnološko svetovanje je tudi v vinogradništvu naloga svetovalcev specialistov, zato smo vsa zahtevnejša tovrstna vprašanja praviloma odstopali specialistom za vinogradništvo in vinarstvo po KGZS zavodih, na enostavnejša vprašanja, ki jih je standardno malo, pa smo odgovarjali in jih reševali po elektronski pošti ali po telefonu. Pripravljali smo pripombe in mnenja na predpise, kot na primer Uredba o izvajanju intervencij v vinskem sektorju, Predlog Pravilnika o priznanju organizacij proizvajalcev v določenih kmetijskih sektorjih – sektor vina in sektor okrasnih rastlin, Uredba o spremembah in dopolnitvah Uredbe o sistemu dovoljenj za zasaditev vinske trte, Uredba o podpori vinarskemu sektorju za določene aktivnosti na ciljnih trgih, Zakon o vinu, Zakon o najstarejši trti na svetu, Uredba o izvajanju Uredbe (EU) o geografskih označbah za vino, žgane pijače in kmetijske proizvode ter zajamčenih tradicionalnih posebnostih in neobveznih navedbah kakovosti za kmetijske proizvode – predlog za obravnavo.

Pojasnjevali smo ukrepe SKP na področju vinogradništva in vinarstva za leta 2023-2027 in svetovali vključevanje v ukrepe. Organizirali smo usposabljanje za kmetijske svetovalce »Učinkovito upravljanje vinogradniških tal kot odziv na podnebne spremembe, s poudarkom na suši«, ki ga je izvedla Biotehniška fakulteta v Ljubljani, skupaj z Javno službo za vinogradništvo pa smo organizirali usposabljanje za kmetijske svetovalce, specialiste za vinogradništvo in vinarstvo, z ogledi dobrih vinogradniških in vinarskih praks na Južnem Tirolskem. Koordinirali smo delo strokovne skupine za vinogradništvo in vinarstvo pri KGZS, imeli smo 12 kolegijev in sestankov, skozi vse leto pa smo tudi intenzivno sodelovali z Javno službo v vinogradništvu. Nudili smo strokovno pomoč Strokovnemu odboru za vinogradništvo in vinarstvo pri KGZS, ter Odboru za trsničarstvo pri KGZS.

Tabela:

1.1.2 Vinogradništvo in vinarstvo	Program	Poročilo	Indeks
Število usposabljanj (predavanja, tečaji, seminarji, delavnice, krožki)	98	157	160
Število osebnih svetovanj	7.115	9.186	129
Število pripravljenih strokovnih gradiv, strokovnih prispevkov, objav v medijih	77	113	147

Komentar tabele:

Planirani kazalniki so v večini preseženi predvsem na račun svetovanja in priprave strokovnih gradiv.

1.1.3 OLJKARSTVO

Izvedene aktivnosti:

Področje oljkarstva v RS pokriva le KGZS Zavod Nova Gorica, zato smo vsa vprašanja oljkarjev, ki se tičejo tehnologije pridelave, usmerjali na specialiste za oljkarstvo KGZS Zavoda Nova Gorica. Na SKS smo v letu 2024 nadaljevali z izdelavo smernic dobre higienske prakse za predelavo oljk v oljčno olje in namizne oljke, ki je trenutno v fazi usklajevanja z UVHVVR. Sodelovali smo pri pripravi brošure o aktivnosti JSKS s področja oljkarstva. Pojasnjevali smo ukrepe SKP na področju oljkarstva za leta 2023-2027 in svetovali vključevanje v ukrepe. V imenu članov Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije (KGZS) smo vložili vloge za izdajo dovoljenja za nujne primere v zvezi z varstvom rastlin za uporabo pripravka SIVANTO PRIME kot sredstva za zatiranje oljčne muhe (*Bactrocera oleae*) v oljčnikih. Na MKGP smo posredovali predlog nove delitve strokovnih nalog v Javni službi za oljkarstvo. Sodelovali smo z Javno službo v oljkarstvu in se udeležili sestanka med predstavniki JSO, JSKS in JSZVR. Nudili smo tudi strokovno pomoč Strokovnemu odboru za oljkarstvo pri KGZS.

Tabela:

1.1.3 Oljkarstvo	Program	Poročilo	Indeks
Število usposabljanj (predavanja, tečaji, seminarji, delavnice, krožki)	5	26	520
Število osebnih svetovanj	805	642	80
Število pripravljenih strokovnih gradiv, strokovnih prispevkov, objav v medijih	6	11	183

Komentar tabele:

Zaradi velikih potreb na terenu (rez oljk, odpadanje plodičev, obiranje oljk, ...) ter zaradi ukrepov za omilitev in sanacijo škod po neurjih s točo smo izvedli večje število usposabljanj od planiranih. Posledično je bilo treba pripraviti tudi več strokovnih prispevkov, hkrati pa manj individualnih svetovanj.

1.1.4 HMELJARSTVO

Izvedene aktivnosti:

Aktivnosti so bile usmerjene v izboljšanje konkurenčnosti hmeljarjev skozi celoten pridelovalni cikel, od obnove nasadov do spravila pridelka.

Hmeljarjem smo svetovali pri obnovi hmeljnih nasadov, s poudarkom na izbiri sort, ki so odporne na bolezni in stresne vremenske razmere ter hkrati tržno zanimive. Poseben poudarek smo dali na kakovost sadilnega materiala, da bi preprečili širjenje hmeljeve uvelosti in hmeljevega viroida. Svetovanje je vključevalo ukrepe za preprečevanje širjenja okužb ter podrobne nasvete o agrotehničnih ukrepih. Velik del našega svetovanja je bil posvečen okoljsko ustrezni izvedbi agrotehničnih ukrepov. To vključuje usmerjeno gnojenje z dušikom, ki optimizira rast hmelja in zmanjšuje negativni vpliv na okolje, ter integrirano varstvo rastlin, ki zmanjšuje uporabo kemičnih sredstev. Nadaljevali smo z uvajanjem digitalizacije v hmeljarstvu. Hmeljarjem smo predstavili sodobne digitalne sisteme za navlaževanje posušenega hmelja in digitalne pristope pri napovedih namakanja za uporabnike namakalnih sistemov. Kljub obilnim padavinam v nekaterih obdobjih leta smo hmeljarjem svetovali glede obnove in gradnje novih namakalnih sistemov ter izvedbe usmerjenega namakanja (pričetek, trajanje in količina vode). Še vedno se pojavljajo napake pri spravilu pridelka, predvsem glede temperatur pri sušenju in vsebnosti vlage v suhem pridelku. Zato smo v času spravila veliko pozornosti posvetili svetovanju o optimalnem pričetku obiranja, nastavitvah obiralnih strojev in sušilnic ter merjenju vlage posušenega in pakiranega hmelja.

Leto 2024 je bilo zaznamovano z nekaj lokalnimi neurji s točo, močnim vetrom in poplavami. Velik del svetovanj je bil zato namenjen ukrepom za omilitev škode in sanacijo nasadov po teh dogodkih. Aktivno smo sodelovali pri implementaciji novih ukrepov SKP ter usmerjali svetovanje na terenu. Po potrebi smo se vključevali v svetovanje okoljsko in ekonomsko ustrezne izvedbe agrotehničnih ukrepov na osnovi najnovejših rezultatov raziskav novih tehnologij na področju hmeljarstva. Vključevali smo se tudi v reševanje pereče problematike gradnje vodnih zadrževalnikov v hmeljiščih. Za doseg ciljev smo aktivno delovali tudi v strokovnem odboru za hmeljarstvo in sodelovali z IHPS in JS v hmeljarstvu ter tudi z drugimi raziskovalnimi in strokovnimi institucijami. Pripravljali smo informacije, članke, obvestila in različne dokumente s področja hmeljarstva ter sodelovali pri organizaciji strokovnih sestankov.

Tabela:

1.1.4 Hmeljarstvo	Program	Poročilo	Indeks
Število usposabljanj za kmete	2	5	250
Število svetovanj	208	224	108
Število tehnoloških sestankov	8	8	100
Število pripravljenih strokovnih gradiv, strokovnih prispevkov, objav v medijih	14	12	86

Komentar tabele:

Plan je presežen pri vseh aktivnostih, saj se je v letu 2024 izkazala večja potreba po nasvetih zaradi posledic vremenskih razmer, slabega stanja na trgu hmelja in uvajanja novih tehnologij.

1.1.5 VRTNARSTVO (ZELENJADNICE, ZELIŠČA IN OKRASNE RASTLINE)

Izvedene aktivnosti:

Pridelovalcem zelenjadnic, zelišč in okrasnih rastlin smo nudili svetovanje, informacije in jih usposabljali za dvig tehnološke usposobljenosti in večjo konkurenčnost, z namenom povečanja kakovosti in količine pridelanih zelenjadnic, zelišč in okrasnih rastlin. Svetovali smo jim glede ustrezne izvedbe agrotehničnih ukrepov v vseh fazah rasti, od priprave tal do spravila pridelka ter njegove dodelave in skladiščenja. Podajali smo informacije o sortnem izboru zelenjadnic za pridelavo na prostem in v zavarovanih prostorih v rastni sezoni in izven nje, svetovali uporabo tolerantnih sort na določene bolezni, svetovali glede vzgoje sadik, setve, sajenja, oskrbe posevkov, gnojenja, varstva rastlin, s poudarkom na integriranem varstvu in glede uvedbe biotičnega varstva ter drugih metod varstva rastlin z nizkim tveganjem. Spodbujali smo širši kolobar z vključevanjem poljščin in različnih dosevkov. Pri tem smo vključevali primere dobrih praks in nove tehnološke rešitve, s poudarkom na dvigu rodovitnosti tal, varovanju okolja, zagotavljanju varne in kakovostne hrane ter prilagajanju na podnebne spremembe. Svetovali smo tudi o možnostih pridelave mikrozelenjave v zavarovanih prostorih, pridelavi gob, uporabi zastirk, ohranitvenem kmetovanju v vrtnarstvu in ukrepih za dvig humusa v tleh. Na področju zelišč smo prenašali znanje do kmetov z osebni nasveti, nasveti preko medijev in preko različnih izobraževanj. Poleg nasvetov s področja pridelave, sušenja in skladiščenja zelišč smo nudili tudi nasvete kako zelišča predelati v različne izdelke in katero zakonodajo morajo kmetije pri tem upoštevati. Prav tako smo nudili pomoč pri svetovanju s področja pridelave in predelave zelišč tudi kmetijskim svetovalcem. Na področju digitalizacije in uvajanja novih tehnologij pridelave je bil poudarek na svetovanju pri uvajanju tehnologije preciznega gnojenja in škropljenja, merjenju vlage v tleh s TDR sondami in uporabi sistema SPON za podporo pri odločanju o namakanju glede časa in možnosti avtomatiziranja namakalnih obrokov. Zdravstveno varstvo zelenjadnic v letu 2024 je bilo dokaj zahtevno. Zaradi suhe zime, deževne pomladi in začetka poletja ter kasneje poletne vročine so se v večjem obsegu pojavljale bolezni in škodljivci. V sredini poletja je bilo mnogo naporov usmerjenih v senčenje, namakanje in hlajenje rastlin.

Posredovali smo tudi znanje o kakovosti končnega proizvoda in trženju vrtnin ter možnostih dodajanja vrednosti proizvodom. Pridelovalce smo spodbujali k povezovanju in združevanju ter k vključevanju v ponudbo javnim zavodom. Prav tako smo jih spodbujali k vključevanju v sheme kakovosti, še posebej je bil dan poudarek ekološki pridelavi. Nudili smo podporo delu zelenjavne verige. Aktivnosti so bile namenjen tudi iskanju rešitev zaradi pomanjkanja registriranih FFS. Pridelovalcem smo svetovali glede vključevanja in izvajanja intervencij s področja vrtnarstva v SN SKP 23-27, še posebej operacije Integrirana pridelava zelenjave in intervencije Biotično varstvo rastlin. Vključevali smo se v reševanje težav pri izvedbi intervencij SN SKP 23-27 in pripravljali predloge za spremembo pogojev in lažji vstop kmetov v intervencije, npr. problematika pokritosti tal preko zime ob sajenju hrena, čebule in česna ob vključenosti v operacijo VOD, pobude za izzetje zelenjadnic iz zahtev po obvezni pokritosti tal preko zime v okviru pogojenosti (DKOP 6) in pripravili pripombe na predlog nove dohodkovno vezane podpore za zelenjadnice. Sodelovali smo pri dopolnitvi in popravkih podatkov za kalkulacije pokritja posameznih vrst zelenjadnic v okviru računalniškega programa Farm Manager. Izvedli smo Zelenjadarski posvet v okviru Lombergarjevih dni.

Sodelovali smo pri izvajanju poskusov v zelenjadnicah z Javno službo v vrtnarstvu in Javno službo zdravstvenega varstva rastlin, izvajali tehnološke in sortne poskuse v okviru vrtnarske postaje in pri zainteresiranih pridelovalcih. Aktivnosti so se izvajale tudi v okviru nekaterih društev, ki povezujejo zelenjadarje. Za učinkovit prenos znanja smo sodelovali z javno službo v vrtnarstvu in ostalimi javnimi službami na področju rastlinske pridelave ter raziskovalnimi in drugim inštitucijami. Pri svojem delu smo glede na možnosti in interes deležnikov uporabljali različne metode dela: izvajali smo usmerjeno individualno svetovanje, predavanja, delavnice in srečanja krožkov ter pripravili in objavili več strokovnih gradiv in različnih strokovnih prispevkov v medijih.

Tabela:

1.1.5 Vrtnarstvo (zelenjadnice, zelišča in okrasne rastline)	Program	Poročilo	Indeks
Število usposabljanj	57	86	151
Število osebnih svetovanj	4.465	5.304	119
Število pripravljenih strokovnih gradiv, objav v medijih za uporabnike	130	154	118

Komentar tabele:

Načrtovane naloge so bile realizirane, celo nekoliko presežene. Leto 2024 je bilo za pridelovalce zelenjave zahtevno, še posebej z vidika izvedbe ukrepov varstva rastlin. Zato je bilo danih nekoliko več nasvetov od predvidenih, prav tako pa je bilo izvedenih tudi več usposabljanj, ki se v zadnjem času pogosto izvajajo tudi spletno.

1.1.6 SEMENARSTVO IN OHRANJANJE RASTLINSKIH GENSKIH VIROV

Izvedene aktivnosti:

Kmete smo spodbujali za semenarstvo, saj je semenarstvo osnova kmetijske pridelave in ključno za prehransko neodvisnost ter s tem tudi strateško pomembno. Zainteresiranim pridelovalcem smo predstavili možnosti pridelave semena za lastno uporabo in za večje sisteme semenarstva. Tehnologija pridelave semena je zahtevna, manjkajo tudi ustrezne rešitve za varstvo posevkov semena, zato smo prenašali znanja o pridelavi semena poljščin in vrtnin od raziskovalnih inštitucij kmetom. Poleg osebnih nasvetov smo izvedli tudi usposabljanja za kmete, na katerih je bil med drugim dan poudarek na ekološki pridelavi ter lastni pridelavi semenskega materiala. Pridelovalce smo ozaveščali o pomenu setve potrjenega (certificiranega) semena kmetijskih rastlin, ki je predpogoj vsake uspešne pridelave, ter jih spodbujali k nabavi in setvi potrjenega semena. Prav tako smo pridelovalce ozaveščali o pomenu ohranjanja rastlinskih genskih virov, ki so vir raznolikosti in raznovrstnosti za izboljševanje gojenih rastlin s pomočjo selekcije in žlahtnjenja, izpostavljali smo pomen ohranjanja lokalnih sort in jih spodbujali k uporabi avtohtonega semenskega materiala. Izvajali smo aktivnosti za registracijo avtohtone sorte čebule (raška čebula) ter nove sorte jabolane (mojca). Svetovali in spodbujali smo ohranjanje lokalnih sort (npr. Bohinjska trdinka, avtohtone sorte čebule, česna, fižola, ajde, črne detelje, lucerne, krompirja, sadnih vrst in lokalnih sort vinske trte). Organizirali smo delavnice z namenom ohranjanja in širjenja travniških sadovnjakov. Sodelovali smo pri izvedbi evidentiranja rastlinskih genskih virov, ozaveščali pridelovalce o njihovem pomenu ter možnosti hranjenja v rastlinski genski banki. Spodbujali smo jih k prijavi ohranjenih starih genskih virov v

ustrezno gensko preverbo za gensko banko. Vključevali smo se v informiranje kmetov o intervencijah s področja setve lokalnih sort in ohranjanja rastlinskih genskih virov v okviru Skupne kmetijske politike 2023-2027. Pridelovalce smo osveščali o pomenu setve lokalnih sort ter možnostih pridobitve podpor za njihovo pridelavo. Sodelovali smo tudi v delovni skupini za pripravo pripomb in stališč do Uredbe EU o pridelavi in trženju rastlinskega razmnoževalnega materiala in v delovni skupini za pripravo pripomb in stališč do Uredbe EU o rastlinah, pridobljenih z nekaterimi novimi genomskimi tehnikami. Za čim bolj učinkovit prenos znanja smo sodelovali z Javno službo rastlinske genske banke, Javno službo za poljedelstvo in infrastrukturnim centrom KIS na Ptuju, drugimi javnimi službami v rastlinski pridelavi, nevladnimi organizacijami ter različnimi raziskovalnimi in drugimi inštitucijami. Za prenos znanja smo izvajali usposabljanja, pripravljali gradiva in objave v medijih ter nudili osebne nasvete.

Tabela:

1.1.6 Semenarstvo in ohranjanje rastlinskih genskih virov	Program	Poročilo	Indeks
Število kmetij, ki se vključujejo v evidentiranje in ohranjanje rastlinskih genskih virov na kmetijah	26	25	96
Število osebnih svetovanj	171	465	272
Število usposabljanj	8	10	125
Število pripravljenih tehnoloških navodil, gradiv in objav v medijih	14	15	107

Komentar tabele:

Načrtovane aktivnosti na področju semenarstva in ohranjanja rastlinskih genskih virov so bile dosežene, v osebnih nasvetih pa smo načrte celo presegli, dali smo še več poudarka svetovanju glede uporabe potrjenega semena, načinu izvedbe operacije Ohranjanje lokalnih sort ter kmetom dodatno svetovali pri zbiranju in ohranjanju domačega semena ter spodbujanje posredovanja tega materiala tudi v genske banke.

1.1.7 POLJEDELSTVO

Izvedene aktivnosti:

Svetovalno delo na področju poljedelstva je bilo usmerjeno v dvig usposobljenosti kmetov za doseganje visokih in kakovostnih pridelkov. Pridelovalcem smo nudili nasvete glede ustreznega kolobarja z upoštevanjem proizvodne usmeritve kmetije, jih spodbujali k vključevanju metuljnic, mešanic z njimi, pa tudi manj razširjenih tržno zanimivih poljščin ter dosevkov in podsevkov v kolobar ter pri izboru ustreznih vrst in sort, ki so bolj prilagojene na razmere posameznih območij, pa tudi na podnebne spremembe ter s tem povečujejo prehransko varnost ter samooskrbo kmetij z lastno pridelano krmo. Pridelovalcem smo predstavljali ukrepe za ohranjanje in izboljševanje rodovitnosti tal, osveščali smo jih o pomenu ohranjanja organske mase v tleh, spodbujali ohranitvene načine obdelave tal. Svetovali smo agrotehnične ukrepe za ohranjanje naravnih virov. Pridelovalcem poljščin smo nudili nasvete o strokovno utemeljenem gnojenju na podlagi analiz tal, spodbujali dognojevanje na podlagi N-min analiz ter hitrih talnih in rastlinskih nitratnih testov. Pri

izvajanju ukrepov varstva pred škodljivimi organizmi je bil dan poseben poudarek ukrepom integriranega varstva rastlin. Še posebej smo kmete opozarjali na pomen pravočasnega zatiranja invazivnih vrst. Svetovali smo pri izboljšanju tehnologij sušenja, shranjevanja in skladiščenja pridelanih poljščin in pri investicijah v izgradnjo skladiščnih kapacitet in sušilnic zrnja. Svetovali smo tudi na področju ekološkega poljedelstva. Kmete som opozarjali na pomen varovanja posevkov poljščin pred škodo divjih prašičih, srnjadi in jelenjadi.

V svetovalnem delu smo dajali poudarek ustreznim tehnologijam pridelave poljščin z upoštevanjem prilagajanja ne neugodne vremenske razmere, saj vreme tudi v letu 2024 kmetom ni prizanašalo. Pridelovalcem, ki so jih prizadela neurja s točo in velika moča, smo svetovali ustrezne ukrepe za omilitev posledic in krepitev poškodovanih posevkov.

Kmete smo spodbujali k različnim načinom povezovanja in skupnega nastopa na trgu. Pri strokovnem delu smo upoštevali nova dognanja raziskav v Sloveniji in tujini. Kmete smo seznanjali z novimi digitalnimi rešitvami v pridelavi poljščin. Pri prenosu znanj in izkušenj do uporabnikov smo se posluževali različnih rezultatov raziskovalnega dela in sodelovali z Javno službo v poljedelstvu in drugimi javnimi službami na področju rastlinske pridelave ter znanstveno raziskovalnimi institucijami. V sodelovanju z Javno službo v poljedelstvu in v okviru različnih projektov, smo pri zainteresiranih kmetih izvajali različne poskuse s poljščinami. Z Javno službo v poljedelstvu smo sodelovali pri pripravi priporočenih sortnih list za krompir, žita in koruzo. Pridelovalcem smo svetovali pri vključitvi in izvajanju intervencij SN SKP 23-27 in jih spodbujali k vključevanju v nadstandardne načine pridelave, še posebej v integrirano in ekološko pridelavo. Svetovalce in kmete smo informirali o shemi Izbrana kakovost za sektor žit ter jih spodbujali k vključitvi v shemo. Vključevali smo se v reševanje aktualne problematike in pripravili pobudo za prestavitev datuma obvezne pokritosti tal s prezimnim posevkom v shemi INP 8.06 Ozelenitev ornih površin prek zime ter operacijah NV.1 Vodni viri in NV.13 Varovalni pasovi ob vodotokih v okviru intervencije KOPOP ter izpolnjevanje zahtev v okviru Pogojenosti za DKOP 5 in DKOP 6 v letu 2024. Dali smo tudi pobudo za podaljšanje rokov gnojenja s tekočimi organskimi gnojili. Sodelovali smo pri pripravi pobude, da se možnost derogacije zahtev v okviru DKOP 8 prenese tudi v slovenski pravni red (izpolnjevanja zahteve s površinami posejanimi z rastlinami, ki vežejo dušik in/ali površinami z vmesnimi posevki) in skrbeli za ustrezno tolmačenje spremenjenih zahtev. Pripravili smo strokovno utemeljitev za izvzetje nekaterih poljščin (jara žita, pivovarski ječmen, sladkorna pesa, zelje in hmelj) iz zahtev po obvezni pokritosti preko zime (DKOP 6) za MKGP (za Evropsko komisijo). Pri svetovalnem delu smo uporabljali različne metode dela. Usmerjeno individualno smo svetovali, izvajali delavnice, predavanja, ogleda dobrih praks, usposabljanja smo izvajali tudi preko spleta. Pripravljali smo različna tehnološka navodila, pripravili več strokovnih prispevkov in nasvetov za različne medije (časopisi, revije, radio).

Tabela:

1.1.7 Poljedelstvo	Program	Poročilo	Indeks
Število usposabljanj	75	129	172
Število osebnih svetovanj	11.625	16.281	140
Število pripravljenih strokovnih gradiv, objav v medijih	103	175	170

Komentar tabele:

Načrtovane aktivnosti so bile izvedene, celo v nekoliko večjem obsegu od načrtovanih, saj ukrepi kmetijske politike, vremenske in tržne razmere zahtevale še intenzivnejše delo na tem področju.

1.1.8 PRIDELOVANJE KRME

Izvedene aktivnosti:

Svetovalno delo na področju pridelovanja krme je bilo usmerjeno v optimalno izvedbo agrotehničnih ukrepov pri pridelavi krme na trajnem travinju in njivah s ciljem doseganja visokih kakovostnih pridelkov in večje konkurenčnosti pridelave. Kmete smo informirali, jim svetovali in jih usposabljali o ustreznih rešitvah in uvedbi tehnoloških izboljšav, novosti in digitalnih rešitev. Spodbujali smo ukrepe za zmanjšanje emisij toplogrednih plinov z ustreznim gnojenjem in skrbjo za pridelavo kakovostne krme in tehnikami kmetovanja, ki ohranjajo ogljik v tleh. Kmete smo usmerjali k usklajenosti rabe in gnojenja in s tem doseganja ustrezne botanične sestave travne ruše, kar je pogoj za doseganje optimalne kakovosti pridelane krme na trajnem travinju. Poudarjali smo pomen uravnotežene rabe travne ruše, ustreznih terminov rabe in pravilne izvedbe košnje ter ukrepov za preprečevanje zapleveljenosti. Spodbujali smo izvedbo gnojenja na podlagi izdelanih analiz tal z upoštevanjem potreb rastlin in intenzivnosti rabe s posebno pozornostjo pri uporabi tekočih organskih gnojil, ki ob nepravilni uporabi (količina, termin) prispevajo k zapleveljenju travne ruše. Poudarjali smo tudi pomen apnjenja ter gnojenja z nizkimi izpusti. Ob degradacijah travne ruše (zaradi nepravilne rabe ali poškodovanosti travne ruše zaradi divjih prašičev, ogrcev majskega hrošča ...) smo kmete spodbujali k dosejavanju in vsejavanju ali po potrebi popolni obnovi travne ruše. Izvedli smo prikaz uporabe kmetijske mehanizacije za spravilo krme. Opozarjali smo na problematiko širjenja invazivnih in tujerodnih ter strupenih rastlin in kmetom svetovali ukrepe za preprečevanje njihovega širjenja. Prav tako smo jim svetovali potrebne ukrepe za preprečevanje zaraščanja oziroma čiščenje gozdnega roba na travnikih in pašnikih. Svetovali smo optimalne tehnologije spravila mrve in izvedbe siliranja. Kmete smo informirali o prednostih namakanja travne ruše. Nudili smo tudi znanje in informacije o možnosti uvedbe paše ter ustreznih tehnologijah paše, možnostih ureditve preskrbe z vodo na pašnikih in odprtih hlevih, poudarjali pomen čistilne košnje, svetovali pri zasnovi pašnikov, pravilni postavitvi ograj in varovanju domačih živali pred velikimi zvermi, za ohranitev in oživitvev paše na planinah pa ustrezno gospodarjenje z njimi. Pri svetovanju na področju rabe travne ruše s košnjo in pašo smo upoštevali in opozarjali na različne naravovarstvene omejitve. Pripravili smo tehnološka navodila o zagotavljanju kakovostne travne ruše na ekoloških kmetijah. Sodelovali smo pri pripravah dopolnitev in popravkov podatkov za kalkulacije pokritja posameznih vrst rabe travinja v okviru računalniškega programa Farm Manager za različne tipe/strojno opremljenost kmetij. Prav tako smo sodelovali pri oblikovanju novih kalkulacij s področja naravovarstva. Pridelovalce smo spodbujali k vključevanju v intervencije iz SN SKP 23-27 (sheme SOPO, operacije KOPOP in intervenciji Ekološko kmetovanje in Dobrobit živali).

Pri pridelavi krme na njivah smo kmetom nudili ustrezne nasvete pri izboru vrst in sort rastlin glede na potrebe njihove kmetije in glede na naravne danosti. Izpostavljali smo pomen pravilne izvedbe vseh tehnoloških ukrepov pri setvi, oskrbi posevkov, spravilu in skladiščenju oziroma konzerviranju krme in poudarjali pomen njihove izvedbe v optimalnih rokih. Spodbujali smo vključevanje detelj, lucerne, trav, DTM in TDM v kolobar ter svetovali ustrezno tehnologijo njihove pridelave. Po žetvi žit smo svetovali setev primernih strniščnih dosevkov. Pripravljali smo različna tehnološka priporočila za izboljšanje kakovosti pridelane krme. Nudili smo strokovno podporo različnim strokovnim delovnim telesom in oblikam povezovanja kmetov. Vključevali smo se v reševanje problematike okoljsko občutljivega trajnega travinja. Pri svetovalnem delu smo uporabljali različne metode dela: usmerjeno

individualno svetovanje, predavanja, srečanja krožkov, strokovna gradiva in prispevki v različnih medijih.

Tabela:

1.1.8 Pridelovanje krme	Program	Poročilo	Indeks
Število usposabljanj	25	37	148
Število osebnih svetovanj	4.293	4.946	115
Število pripravljenih strokovnih gradiv, objav v medijih	40	58	145

Komentar tabele:

Načrtovane aktivnosti so bile izvedene in presežena. Tehnološki izzivi in izzivi izvedbe ukrepov kmetijske politike, vključno z varovanjem vrstno bogatih travnikov so zahtevali več aktivnosti od načrtovanih.

1.1.9 ADAPTACIJA IN NOVOGRADNJA KMETIJSKIH OBJEKTOV

Izvedene aktivnosti:

Svetovali smo tehnologije, ki so usmerjene v večjo dobrobit živali, kot so prehod iz vezane v prosto rejo, ureditev izpustov, ukrepe za obogatitev okolja v hlevu, učinkovite sisteme prezračevanja in rešitve za zmanjšanje vročinskega stresa, nove učinkovite sisteme za odstranjevanje seča in blata, ki blažijo izpuste TGP in amonijaka. Naložbe v gradnjo objektov so povezane tudi s prostorsko in gradbeno zakonodajo, zato smo za potencialne investitorje izvedli tudi svetovanja s področja gradbene, prostorske in okolijske zakonodaje. Spremljali smo aktualno problematiko, pripravljali gradiva in objavljali članke v različnih medijih. Pri svojem delu smo sodelovali s strokovnimi in raziskovalnimi inštitucijami ter vsak osnutek ali predlog tehnološkega načrta skrbno in strokovno načrtovali. Aktivnosti so bile usmerjene tudi v koordinacijo dela v strokovni skupini za gradnjo kmetijskih objektov. V okviru le te smo si ogledali tudi primere dobrih praks tako doma kot v tujini.

Tabela:

1.1.9 ADAPTACIJA IN NOVOGRADNJA KMETIJSKIH OBJEKTOV	Program	Poročilo	Indeks
Število usposabljanj	13	20	154
Število osebnih svetovanj	813	1.734	213
Število pripravljenih individualnih načrtov za novogradnje ali adaptacije objektov v smeri večje dobrobiti živali in zmanjšanja emisij TGP ter amonijaka	28	32	114
Število pripravljenih strokovnih gradiv, objav v medijih	17	24	141

Komentar tabele:

Načrtovane aktivnosti so bile izvedene. Nekatere vsebine v nekoliko večjem obsegu od načrtovanih, saj so ukrepi kmetijske politike tako z vidika dobrobiti kot zdravstvenega varstva in umeščanja objektov v prostor zahtevale še intenzivnejše delo na tem področju.

1.1.10 GOVEDOREJA

Izvedene aktivnosti:

Na področju govedoreje smo za doseganje ciljev določenih v letnem programu dela JSKS, rejcem svetovali v okviru predavanj, prikazov, osebnih svetovanj, ogledov dobrih praks, panožnih krožkov ter jim znanje podali tudi preko člankov in tehnoloških listov. Upravičence se informiralo z vsebinami povezanimi z zmanjševanjem pustov metana iz prebavil živali pri tem pa je bil dan poudarek izboljšanju doma pridelane voluminozne krmne baze v povezavi z optimiranjem krmnih obrokov posameznih kategorij živali. V letu 2024 smo aktivnosti usmerili tudi v pripravo operacij znotraj programskega obdobja Skupne kmetijske politike. Za izboljšanje konkurenčnosti in donosnosti v živinoreji ima velik pomen tudi dobrobit živali, zato smo rejce spodbujali in jih informirali o vsebinah s tega področja.

Na terenu smo svetovali tudi o pripravi na CPZ, pregledali silose, črede, krmo, itd. Svetovali smo o pomenu zmanjšanja fosforja v krmi in glede na to prilagodili krmni obrok, poleg tega smo na terenu svetovali tudi glede pogina živine na pašniku, o uporabi zeolita v prehrani, glede zdravja vimena, glede pravilne vzreje telet, glede krme molznic, glede cist pri telicah, glede pravilne vzreje mlade plemenske živine, korekcije obrokov na podlagi analize krmne mešanice in mesečne kontrole, svetovanje o sistemu krmljenja s pomočjo krmilne prikolice, sanacija somatskih celic, pregled analize povzročitelja, svetovanje kako spremljati podatke na CPZ in rutino molže glede na prisotne povzročitelje mastitisa, na področju govedoreje je bila v ospredju predstavitev ukrepov s področja biovarnosti. Veliko je bilo prenosa znanaja glede prehrane molznic, ob tem pa je potekalo tudi svetovanje glede zatiranja parazitov, reševanju plodnostnih težav pri govedu, paši, kvalitetni krmi, vzreji telet, skrbi za dobro preventivno zdravstveno stanje živali, preparatih za gnojevko in podobno. V okviru SN 2023-2027 se izvaja tudi intervencija KOPOP_PS s katero prispevamo k zmanjševanju izpustov toplogrednih plinov. Rejce smo vzpodbujali k vstopu v intervencijo Kmetijsko okoljska podnebna plačila – Podnebne spremembe (KOPOP_PS). Pri svetovanjih so bila poleg dobrobiti vključena tudi področja: uvajanja in vodenja paše, izvajanja biovarnostnih ukrepov, prilagoditev hlevov (velikost stojišč, ležišč, prehod iz vezane na prosto rejo, osvetlitev in klima v hlevih, ureditev skladiščnih kapacitet za živinska gnojila). Ves čas smo nudili tudi pomoč pri implementaciji zakonodajnih predpisov v prakso. Kmetijam smo preko različnih metod podajanja znanja (tudi v sklopu nekaterih projektov), predstavili orodja za uspešno upravljanje črede (vezane na sistem digitalizacije kot je to npr: avtomatizirana molža in krmljenje, uporaba dronov, uporaba pametnih ovratnic in ušesnih znamk, nadzor klime v hlevu ipd.), ki pomembno vplivajo na dobrobit živali. Predstavljeni so bili primeri domačih in tujih rešitev.

V letu 2024 je bilo za člane strokovne skupine za govedorejo organizirano tudi strokovno usposabljanje na Inštitutu za kmetijsko tehniko in živinorejo v Grubu v Nemčiji ter ogled kemijskega laboratorija za analitiko krme v Lihtenwaldu prav tako v Nemčiji. Prav tako so bili v okviru dela v strokovni skupini za govedorejo organizirani ogledi dobrih praks v Sloveniji in tujini. Pri svojem delu smo sodelovali s strokovnimi in raziskovalnimi inštitucijami ter ves čas aktivno delovali tudi na področju sprejemanja in priprave zakonodajnih aktov v povezavi z živinorejo.

Tabela:

1.1.10 Govedoreja	Program	Poročilo	Indeks
Število usposabljanj za kmete	62	79	127
Število svetovanj	9.793	9.913	101

Število pripravljenih gradiv, objav v medijih.	63	112	178
Število krmnih obrokov	1.119	1.148	103

Komentar tabele:

Načrtovane aktivnosti so bile izvedene, celo v nekoliko večjem obsegu od načrtovanih.

1.1.11 DROBNICA

Izvedene aktivnosti:

Za doseg ciljev na področju reje drobnice smo sledili k čim boljšem AKIS-u ter pri tem sodelovali tako s strokovnimi, raziskovalnimi, izobraževalnimi in znanstvenimi institucijami. Zasedovali smo cilj izboljšanja in konkurenčnosti kmetij in v ta namen aktivnosti dela namenili tudi promociji mesa in mleka drobnice, predvsem v smislu prepoznavnosti in prednostih mleka in mesa drobnice iz različnih zornih kotov. Rejce smo spodbujali tudi k optimiranju krmnih obrokov za posamezno kategorijo živali in glede na posamezen stadij živali (presušene, v laktaciji, jagnjeta/kozlički). Obseg našega dela je bil vezan tudi na področje implementacije zakonodaje v okviru nove Skupne kmetijske politike in aktivnega sodelovanju pri oblikovanju posameznih intervencij.

Rejce smo informirali in usposabljali o vsebinah s področja dobrobiti živali v povezavi z zdravstvenim varstvom drobnice. Vseskozi smo spremljali tudi aktualno problematiko ter aktivno izvajali tudi naloge vezane na delo z društvi in Zvezo društev rejcev drobnice ter sodelovali pri organizaciji različnih dogodkov.

V okviru dela v strokovni skupini za rejo drobnice smo organizirali strokovno usposabljanje na temo plodnosti ovnov in kozlov ter postopkih plodnosti pri drobnici, ki ga je izvedla Veterinarska fakulteta. Prav tako smo si ogledali primer dobre prakse na kmetiji Višnar, kjer smo si poglobljeje spoznali rejo mlečnih koz. Ogledali smo si tudi Sheepdog center Ovčarska, kjer smo se seznanili s pašo ovc s pomočjo ovčarskih psov.

Tabela:

1.1.11 Drobnica	Program	Poročilo	Indeks
Število usposabljanj za kmete	9	10	111
Število svetovanj	1.473	1.366	93
Število pripravljenih gradiv, objav v medijih.	15	25	167
Število krmnih obrokov	93	57	61

Komentar tabele:

Načrtovane aktivnosti so bile izvedene, celo v nekoliko večjem obsegu od načrtovanih, saj ukrepi kmetijske politike zahtevali še intenzivnejše delo na tem področju.

1.1.12 PRAŠIČEREJA

Izvedene aktivnosti:

Koordinacija in izvedbe aktivnosti strokovne skupine za prašičerejo: gradivo za MKGP _ ocena stanja in predlogi intervencij – zaradi nevarnosti/biovarnosti in potrebnih sredstev -APK, usklajevalni sestanki in priprave pripomb na sklep zaradi nevarnosti APK, aktivno sodelovanje v medresorni delovni skupini za biovarnost, priprava pripomb in usklajevanja pravilnik o biovarnosti, PS_KOPOP_prašiči pitanci, predstavitev novega osnutka pravilnika o registraciji in identifikaciji prašičev s strani MKGP in še eno spletno srečanje za vprašanja, pregled vseh vsebin glede End of cage age, sklepa Komisije, gradiva društev po teh vsebinah, sodelovanje pri koordinaciji za usposabljanje glede AMR, pridobitev podatkov o rejah iz zbirnih vlog in podatkov skladno s pravilnikom o biovarnosti, investiciji v hleve v povezavi s trendi dobrobiti živali, »end of cage age« ter izvedbe strokovnih kolegijev: Priprava osnutka izhodišč za izdelavo biovarnostnega načrta, napovednik, obveščanje, koordinacija in izvedba webinarja vse o Pravilniku – biovarnost (511 udeležencev), usklajevanje elementov pri izdelavah biovarnostnih načrtov, priprava pobude za podaljšanje roka za izdelavo le tega. Delovni sestanek vseh treh strokovnih skupin, priprava pripomb na Smernice za izvajanje splošnih biovarnostnih ukrepov v rejah domačih živali, predelava EU zakonodaje s področja karantene in pregled EU aktov, ki obravnavajo karantene. Izvedba strokovne enodnevnega usposabljanja v Avstriji s programom SpotMix za pripravo obrokov v prašičereji in ogleda hleva z manj izgub TPG. Svetovanje po vsebinah: postavitve ograj preventiva APK – skladno s Sklepom ni potrebno gradbeno dovoljenje, ne veljajo občinski odloki. V letu 2024 smo nadaljevali z aktivnostmi na področju večfaznega krmljenja pri vseh kategorijah prašičev, svetovanje pri rekonstrukcijah in novogradnjah hlevov za prašiče, dobrobit prašičev, reprodukcija prašičev in osveščanje rejcev glede nevarnosti APK, redno pripravljali nasvete za lokalne radijske postaje, objavljali prispevke na spletni strani zavoda, se udeleževali usposabljanj s področja SKP, spremljali novosti na področju tehnologije reje prašičev v tujini, uvajali digitalizacijo v prašičereji na področju spremljanja proizvodnih podatkov, sodelovali z krožkom rejcev plemenskih svinj zavoda na področju selekcije prašičev, genotipizacije in uvajanja novih sistemov reje prašičev. S ciljem zmanjševanja emisij smradu in manjše polucije N in P v okolje, smo na kmetijah uvajali metode večfaznega krmljenja pri vseh kategorijah prašičev, na kmetijah, ki so obnavljale hleve oziroma gradile nove, smo rejcem svetovali ureditev hlevov, aktivno smo sodelovali z društvi s področja prašičereje, sodelovali s krovno organizacijo prašičerejcev. Še vedno se najkakovostnejše dosežemo z osebnim svetovanjem glede način krmljenja, skladiščenja krme, kondicija živali v hlevu in organoleptična ocena. Na področju biovarnosti smo rejce ozaveščali o priporočilih na podlagi smernic, ki jih je konec leta pripravila UVHVVR ter jim nudili svetovanje v zvezi s pripravo obveznega načrta biovarnosti. Individualno smo rejce obveščali in opozarjali na obveznosti, ki izhajajo iz pravilnika in jih je bilo treba izpolniti do 31. 12. 2024. Svetovanje in izdelava načrta biovarnosti je zahteval izredno veliko naših aktivnosti. In nam potrdil, da se rejci obračajo na našo službo. Praktično svetovalno delo je bilo s poudarkom na dobrobiti, varovanju okolja, sodelovali smo pri izdelavi sodobnega tehnološkega načrta hleva za 100 plemenskih svinj in 1.000 pitancev po sistemu pig port, ki je znan po tem, da zagotavlja visoko raven dobrobiti prašičev, glede ustreznih objektov za rejo, dobrobiti živali, ustrezne prehrane ter izboljšanja kakovosti mesa. Svetovali smo pri izboru pasem prašičev, še zlasti smo poudarjali pomen in prednosti avtohtone, krško-poljske pasme prašičev.

zdravstvenega varstvu prašičev, še zlasti smo se osredotočili na preventivo pred afriško prašičjo kugo. Pripravili smo tudi članek o nizko emisijskem hlevu, mini posvet o aktualnih vsebinah ter sprotno reševanje težav po principu distribucije nasveta za razrešitev stanja. Rejcem smo svetovali pri optimiziranju prehrane vseh kategorij prašičev, uporabi doma pridelane krme, kar omogoča trajnostno in učinkovito rejo, vključevanje novih tehnoloških

rešitev. Svetovali s področja digitalizacije, tako na področju uvajanja tehnologij pridelave: usmerjeno krmljenje z nižjo vsebnostjo dušika in fosforja, večfazno krmljenje, dobrobit živali (ventilacijski sistemi in avtomatsko krmljenje), krmne bilance s poudarkom pri reji plemenskih svinj. Opozarjali glede preventivnih biovarnostnih ukrepov, ki jih morajo rejci izvajati, da bi zaščitili lastne reje in preprečili vnos kužnih bolezni ter ozaveščanju k večji vključitvi v organizacije rejcev, povezovanje in dolgoročno sklepanje dogovorov, saj je povezanost nuja za organizirano rejo prašičev.

Tabela:

1.1.12 Prašičereja	Program	Poročilo	Indeks
Število usposabljanj za kmete	12	72	600
Število svetovanj	865	4.383	507
Število pripravljenih gradiv, objav v medijih.	26	91	350
Število krmnih obrokov	105	113	108

Komentar tabele:

Zaradi obveznosti v zvezi z biovarnostjo, ki jih je prašičerejem naložil junija sprejet pravilnik o biovarnosti, je indeks pri izvedenem številu svetovanj na temo prašičereje tako velik, saj smo kmete, ki imajo registrirano komercialno rejo individualno obveščali in opozarjali na obveznosti, ki izhajajo iz pravilnika in jih je bilo treba izpolniti do 31. 12. 2024. Pravilnik o registraciji z novo aplikacijo pa še dodatno breme, ki ga je bilo potrebno prenesti do rejcev (vseh).

1.1.13 REJA OSTALIH ŽIVALI (perutninarstvo, konjereja, kunčjereja, itd.)

Izvedene aktivnosti:

Aktivno delo na zakonskih aktih za to skupino rejnih živali: odlok o pomoči, intervencije v čebelarstvu, o analizah voluminozne krme, strategija in intervencije v čebelarstvu, pridobitev izvoznih spričeval za matice v GB; priprava strokovnih gradiv reševanje problematik: DŽ_perutnina_ukrep in prijava v roku, kalkulacije za DŽ_perutninarstvo s strani BF_zootehnika, dvoriščna mehanizacija – opravičeni tudi čebelarji. Sodelovanje v delovnih skupinah: Strokovna delovna skupina MKGP, _sestaneek po vprašanjih obsegov čebelarstva in pomoči, Intervencije v čebelarstvu. Neposredno svetovanje po vsebinah: razlika v izpolnjevanju zahtev glede reje nesnic na domu in prodaja le na domu in zahteve zakonodaje, če se razširi prodaja na lokalno tržnico, registracije reje nesnic za konzumna jajca, prodaja lastnemu lokalu, pojav obarvanosti na prsih piščančjega trupa – izvor, razlog kako ukrepati_sodelovanje z VF, premiki kuncev in informacija o prehranski verigi – postopek in kdo je zavezanec. Predelava vse EU zakonodaje in slovenske ter priprava vseh standardov na področju dobrobiti živali v reji za priročnik o pogojenosti. Na področju ostalih rejnih živali je bilo izvedenega veliko obveščanja glede ukrepov za preprečevanje aviarnе influence, o preventivnih ukrepih preprečevanja povzročiteljev bolezni pri reji perutnine, tehnoloških rešitvah za živalim prijazno rejo pitanja piščancev, ki jo poznamo pod imenom PPR-posebej prijazna reja, ki jo trži Perutnina Ptuj. To pomeni, da so v tehnologiji upoštevani nadstandardi za pitanje piščancev (po smernicah Besonders tierfreundliche Stallhaltung) pri reji perutnine-pitanje piščancev smo za investicije v nove hleve svetovali tiste tehnološke rešitve, ki preventivno vplivajo na zmanjšanje izločenega skupnega dušika in skupnega fosforja v izločkih ter na zmanjšanje emisij amonijaka in prahu, ki sta ključna dejavnika, ki povzročata nesoglasja z okoliškimi prebivalci, upoštevajoč BAT določbe, o skladiščenju jajc,

ustreznem postopku registracije hleva za rejo kokoši nesnic, o vpisu v register pakirnih centrov za razvrščanje jajc po kakovosti in masnih razredih. Na ekološki kmetiji smo izvedli krmni poskus s pitovnimi piščanci, kjer smo zasledovali cilj možnega izboljšanja ekonomike pitanja z vključevanjem čim večjega deleža lastne krme, seznanili smo se z ugotovitvami mednarodnega projekta Broiler.net, v okviru katerega se iščejo najboljše dobre prakse s področja dobrobiti perutnine, optimiziranja krmnih obrokov po kategorijah in posledično izboljšavi ekonomike reje. Svetovali smo tudi glede vodenja registra kopitarjev, tehnologije reje in ustrezne prehrane konj, strupene rastline v krmi konj, reja polžev. Aktualne reje na prostem pa so potrebovale svetovanje glede najpogostejših bolezni perutnine in z biovarstvenih ukrepov, pomembnimi za rejo na prostem in možnostmi ekološke reje na prostem, kjer še vedno ni rešena raba travnih površin v ta namen. Pripravili smo tudi predlagal obroka za pitanje žrebet z namenom izboljšanja prirastov in izkoriščanju voluminozne krme s katero razpolagajo kmetije pri čemer smo poudarili prednosti reje mesnih avtohtonih pasem. Svetovanje smo strnili z vsebinami ureditve pašnikov, izračun krmnih obrokov in bilanca hranil na kmetiji. Ker še vedno ni skupnega specialista za perutninarstvo niti za konjerejo, panogi nista umeščeni enakopravno v svetovanje in možnosti ter priložnosti, ki bi jih lahko imeli slovenski rejci.

Tabela:

1.1.13 REJA OSTALIH ŽIVALI (perutninarstvo, konjereja, kunčjereja, itd.)	Program	Poročilo	Indeks
Število usposabljanj za kmete	5	9	180
Število svetovanj	314	1.258	401
Število pripravljenih gradiv, objav v medijih.	9	10	111

Komentar tabele:

Zahteve po izdelavi biovarnostnih načrtov so tudi pri ostalih rejnih živalih – speciesih povzročile večji obseg usmerjenega svetovanja.

1.1.14 RIBOGOJSTVO

Izvedene aktivnosti:

Pobuda za pomoč školjkarjem in usklajevalni sestane, predelava gradiv in priprava osnutka.

Pregled dokumentacije glede problematike vodnega dovoljenja za ribogojstvo. Sprotno obveščanje glede vsebin stalnega odbora MAC in udeležba skupnega specialista za ribogojstvo. Poglavitno preneseno na KGZ Kranj (skupni specialist). Skupni specialist za ribogojstvo je svetoval ribogojcem na področju celotne Slovenije glede pridobitve vodnih dovoljenj, ohranjanja kakovosti vode, gradnje objektov za ribogojstvo, prehrane vodnih organizmov, zdravstvenega varstva rib, zaščite pred pticami, tehnologije reje različnih ribjih vrst, možnostmi za povračilo škode po poginu rib oziroma napadu vider in orad ter tudi glede možnosti predelave vodnih organizmov in o vzpostavitvi poslovanja ribogojnice. Izvedeno je bilo tudi ocenjevanje izdelkov iz vodnih organizmov ter svetovanje pri prijavi upravičencev na razpise. Promoviral je uporabo lokalnih ribjih organizmov v gostinstvu in turizmu. Strokovna kratka navodila oz. gradiva se redno pripravljajo in po mreži ribogojcev tudi distribuirajo ali neposredno ob svetovanju. V luči ustanovitve LAS ribištvo v Podravju je

ribogojstvo na tem območju postalo bolj zanimivo za razvoj obstoječih ribogojcev in tudi ideje za nove reje.

Tabela:

1.1.14 RIBOGOJSTVO	Program	Poročilo	Indeks
Število usposabljanj za kmete	2	1	50
Število svetovanj	130	173	133
Število pripravljenih gradiv, objav v medijih.	15	28	187

1.1.15 EKOLOŠKO KMETOVANJE

Izvedene aktivnosti:

V letu 2024 smo na področju ekološkega kmetijstva aktivno sodelovali pri zakonodaji s pripombami na predloge zakonodaje, ki je vplivala na področje ekološkega kmetijstva, in s prenosom informacij o zahtevah veljavne zakonodaje kmetom.

Izvajali smo svetovanje, delavnice in predavanja, s pripravo kmetij na preusmeritev v ekološko kmetovanje v katerikoli od faz celotnega procesa preusmeritve. Preko različnih delavnic, predavanj in strokovnih prispevkov smo predstavili optimalne tehnologije za pridelavo/prirejo v posamezni panogi in jim pomagali pri rešitvi problemov na različnih področjih (tehnoloških, administrativnih). Poleg tega smo ekološkim kmetijam svetovali tudi na področju dopolnilnih dejavnosti, direktnega trženja, poslovnega povezovanja med kmeti in v celotni verigi. V letu 2024 so pričela teči tudi prva obvezna usposabljanja za ekološke kmete, zato smo v okviru javne službe kar nekaj časa namenili tudi svetovanju kmetom glede izbire tem, opravljenega števila ur, prijav na usposabljanja.

Svetovali smo pri uvajanju ekoloških tehnologij pridelave na vseh kmetijskih kulturah. Svetovali smo v zvezi z ekološko rejo domačih živali, z njihovo prehrano in pogoji reje. S svetovanjem in prikazom dobrih praks smo pomagali izboljšati tehnologijo ekološke pridelave poljščin, vrtnin in krmnih rastlin. Svetovali smo pri investiranju v strojno opremo in objekte na ekoloških kmetijah. Pomagali smo pri načrtovanju hlevov za ekološko rejo živali ter pri urejanju izpustov ter glede reje molznic. Kmetom smo pomagali, pri nakupu in prodaji živali, svetovali smo jim tudi glede pravilnega postopka nakupa neekoloških živali. Pomagali smo jim tudi pri nakupu drugega repromateriala, kot so gnojila, semena, sadike. Pomagali smo pri izdelavi ustreznih kolobarjev in pripravili gnojilne načrte. S terenskim svetovanjem in ogledi kmetij smo kmetom predstavili možnosti za vstop v ekološko kmetovanje in jih seznanili z vsemi možnimi spremembami in potrebnimi investicijami, možnostmi pridobivanja sredstev in prodaje ekoloških proizvodov ter vodenjem evidenc o delovnih opravilih. Pomagali smo ekološkim kmetijam tudi na področju poslovnega povezovanja, uporabe blagovnih znamk, sodelovanja v javnih naročilih, pri pripravi vlog za razvojna sredstva in pri reševanju drugih izzivov na kmetijah (posledice neurji, težkih kovin v tleh,..).

Za ekološke kmete smo pripravljali tudi obvestila o aktualnih zadevah na področju ekološkega kmetovanja in članke z različno strokovno vsebino, izvedli različna izobraževanje tudi po posameznih panogah. Med letom smo kmetom pomagali tudi pri njihovih predstavitev na raznih prireditvah, predvsem pri organizaciji dogodkov. Preko različnih medijev smo pomagali pri promociji ekološkega kmetovanja, kot so TV oddaje, radijske oddaje, članki, obveščevalna predavanja. Vsebine ekološkega kmetijstva smo vključili tudi kot

eno izmed tem na kvizu Mladi in kmetijstvo 24 v sodelovanju z FKBV. Specialisti za ekološko kmetovanje so svetovali tudi na Sejmu AGRA in promovirali ekološke vsebine, ki smo jih naložili na platformo E na SVET in so javno dostopne. Na povabilo Zveze biodinamikov Slovenije smo tudi v letu 2024 sodelovali na Prazniku biodinamike. Sodelovali smo tudi v delovni skupini za ekološko kmetovanje pri Copa Cogeca.

V prid povečevanja znanja s področja ekološkega čebelarjenja, smo v sodelovanju s Čebelarstvo zvezo Slovenije organizirali srečanje ekoloških čebelarjev v Semiču, kjer so bili prisotni tako že delujoči ekološki čebelarji, kot tudi ostali zainteresirani čebelarji. Ekološkemu čebelarjem smo predstavili možnosti pridobivanja neposrednih plačil in jim svetovali glede tehnologije čebelarjenja (nakup satnih osnov, sladkorja...), ostalim pa smo poleg tega predstavili tudi pogoje za vstop v ekološko čebelarjenje.

Delali smo tudi na promociji biodinamičnega kmetovanja predvsem na ekološko občutljivih območjih. Sodelovali smo z biodinamičnimi društvi, se izobraževali in udeleževali na tem področju ter skrbeli za promocijo in širjenje znanja s področja biodinamike med kmete in širše.

Zelo aktivni smo bili tudi v okviru javnega naročila Pospeševanje ekološkega kmetijstva v Sloveniji, kjer smo izven javne službe kmetijskega svetovanja sodelovali pri izvedbi številnih aktivnosti (ogledi dobrih praks doma in v Avstriji, izvedbi specializiranih predavanj...), v okviru javne službe pa smo poskrbeli za najširše možno obveščanje kmetov o dogodkih.

Izvedli smo dva večja usposabljanja v tujini za kmetijske svetovalce iz področja ekološkega kmetijstva. Usposabljanje kmetijskih svetovalcev v Srbiji, ogledali smo si Srbsko svetovalno službo in posestvo Login EKO in tri dnevno usposabljanje v organizaciji FIBL Švica.

Tabela:

1.1.15 Ekološko kmetovanje	Program	Poročilo	Indeks
Število usposabljanj za kmete	59	60	102
Število svetovanj	4.890	4.809	98
Število pripravljenih strokovnih gradiv, objav v medijih	62	65	105
Število svetovalcev, ki so specializirani oz. imajo specialistična znanja za ekološko	37	38	103

Komentar tabele: Na področju ekološkega kmetovanja smo dosegli večino zastavljenih ciljev v programu dela, kar se kaže tudi v majhnem odstopanju med programom in poročilom za leto 2024.

1.1.16 VAROVANJE VODNIH VIROV

Izvedene aktivnosti:

Vzpostavitev in svetovanje ustreznih tehnologij pridelave in reje z namenom varovanja vodnih virov, je bile ena od pomembnejših nalog JSKS. Posebno skrb smo posvečali kmetijam, ki kmetujejo na priobalnih pasovih in na najožjih vodovarstvenih območjih, saj

imajo zaradi vodovarstvenega režima težave s kmetovanjem. Skrbeli smo za reševanje aktualne problematike, informiranost kmetov in svetovalcev o novih zahtevah v pogojenosti in strateškem načrtu ter o zakonskih predpisih s področja varovanja voda in usmerjali svetovanje na terenu v postopke okolju prijaznih tehnologij v skladu z zahtevami vodovarstvenega režima, ki varujejo tako podzemne kot površinske vodne vire. Vsem kmetom, ki so se obračali na nas, smo tudi svetovali in pomagali pri reševanju različne problematike, vezane na to vsebino, predvsem glede pridobivanja denarnih nadomestil in nadomestnih zemljišč. Nudili smo strokovno podporo strokovnemu odboru za VVO in strokovnemu odboru za vodne zadrževalnike.

Tabela:

1.1.16 Varovanje vodnih virov	Program	Poročilo	Indeks
Število usposabljanj za kmete	14	14	100
Število svetovanj	807	2.710	336
Število pripravljenih strokovnih gradiv, objav v medijih	26	62	238
Št. KMG in št. ha vključenih v operacijo NV.1 Vodni viri KOPOP intervencije in ukrep ekološko kmetovanje iz strateškega načrta 2023-27	2.018	6.460	320

Komentar tabele:

V načrtanem obsegu smo izvedli usposabljanja za kmete, veliko smo individualno svetovali na terenu ter pripravili več prispevkov od planiranega.

1.1.17 OHRANJANJE OKOLJA IN BIOTSKE PESTROSTI V KMETIJSKI KRAJINI

Izvedene aktivnosti:

Aktivno smo sodelovali pri implementaciji novih ukrepov SKP in vodili svetovanje na terenu tako, da so svetovalci usmerjali kmetije k vstopu v ciljne naravovarstvene operacije ter skrbeli za prenos znanja in pripravo ustreznih tehnoloških rešitev za izvajanje prilagojenih kmetijskih praks na naravovarstveno pomembnih območjih, vključno s pripravo načrtov aktivnosti za posamezne kmetije. Svetovanje je bilo usmerjeno tako v izbor kmetijske panoge in kmetijskih kultur kot tudi v uvajanje tehnologij pridelave oziroma reje živine v smislu ohranjanja okolja in biotske pestrosti v kmetijski krajini. Za boljši prenos znanja in večjo ozaveščenost smo skrbeli tudi za pripravo strokovnih gradiv in informativnih objav v medijih.

Tabela:

1.1.17 Ohranjanje okolja in biotske pestrosti v kmetijski krajini	Program	Poročilo	Indeks
Število ciljnih usposabljanj za kmete z naravovarstveno tematiko	19	19	100

Število svetovanj z naravovarstveno tematiko	1.200	3.254	271
Število pripravljenih strokovnih gradiv, objav v medijih	25	40	160
Število izdelanih načrtov aktivnosti	86	90	105

Komentar tabele:

V letu 2024 smo močno povečali aktivnosti na področju ohranjanja okolje in biotske pestrosti ter z vsemi aktivnostmi razen usposabljanji kmetov presegli plan. Vzrok je tudi v tem, da smo bili zelo aktivni pri seznanjanju in nagovarjanju kmetov k vključevanju v nove naravovarstvene ukrepe.

1.1.18 VARSTVO RASTLIN - SVETOVANJE

Izvedene aktivnosti:

Na področju varstva rastlin pred škodljivimi organizmi smo skrbeli za informiranje in osveščanje uporabnikov o dobri praksi varstva rastlin in ustrezni uporabi FFS za zmanjšanje tveganj za čebele in druge ne-ciljne členonožce oziroma prosto živeče živali ter manjšo obremenitev okolja in dvig konkurenčne sposobnosti kmetij. Svetovanje smo usmerjali v čim hitrejši prenos postopkov integriranega varstva v kmetijsko pridelavo ter uvajanje okolju prijaznejših načinov in tehnologij varstva rastlin pri posameznih panogah. Sodelovali smo pri pripravi različnih strokovnih gradiv, pri izvedbi strokovnih srečanj in še posebej skrbeli za svetovanje glede ustrezne izvedbe varstva rastlin ob vodotokih in na VVO. Za izboljšanje konkurenčne sposobnosti kmetij smo zbirali potrebe po FFS v posameznih panogah in skupaj z UVHVVR ter zastopniki prodaje posameznih FFS iskali možne rešitve glede registracij.

Tabela:

1.1.18 Varstvo rastlin-svetovanje	Program	Poročilo	Indeks
Število usposabljanj za kmete	34	43	126
Število svetovanj	5.570	4.571	82
Število pripravljenih strokovnih gradiv, objav v medijih	46	65	141

Komentar tabele:

Izvedli smo nekoliko manj svetovanj in pripravili več gradiv od planiranih ter izvedli več usposabljanj za kmete, na katerih smo podali marsikateri nasvet v zvezi z varstvom rastlin.

1.1.19 VARNOST IN ZDRAVJE PRI DELU

Izvedene aktivnosti:

Statistični podatki kažejo, da se na kmetijah vsako leto ponavljajo enake vrste nezgod. Takšne nezgode so predvidljive in običajno preprečljive. V okviru naloge smo se osredotočili predvsem na preventivne aktivnosti informiranja in spodbujanja kmetovalcev k večji skrbi za izboljšanje varnosti in zdravja pri delu. Delo na kmetijskem gospodarstvu zajema zelo širok spekter aktivnosti in področij povezanih z uporabo kmetijske mehanizacije, razne opreme, delo z živalmi, transportom in logistiko, uporaba FFS in ravnanje z njimi. Za doseganje cilja zmanjšanje nesreč pri delu, ter povečanje storilnosti na kmetijah, izogibanju poškodb na kmetiji, zmanjševanje bolniških odsotnosti, invalidnosti in hujših poškodb, tudi smrti smo izvedli informiranja in osebna svetovanja kmetom o varnosti in zdravju pri delu ter o pravilnem ravnanju in zaznavanju kritičnih točk (nevarnega območja in nevarnega gibanja ter nevarnih snovi). Tudi skladiščenje in ravnanje z vnetljivimi snovmi (gorivo, olja, maziva in druge vnetljive tekočine) ter uporaba in skladiščenje raznih zdravil. Svetovali smo glede tehničnih pregledov vozil, varnega dela s kmetijsko in gozdarsko mehanizacijo, potrebnega označevanja in podobno. Opozarjali smo tudi na povečano varnost na kmetiji v primeru prisotnosti sezonske delovne sile, raznih obiskovalcev in majhnih otrok. Svetovali in informirali smo s področij: informacije o zakonskih določbah Zakona o varnosti in zdravja pri delu, spremembah Izjav o varnosti z oceno tveganja, opravljanju obdobjnih zdravniških pregledih, varnosti strojev in naprav, požarnega varstva, ocenitvi stopnje nevarnosti na delovnem mestu nosilca kmetije, ki ga kmet potrebuje v primeru predloga za uvedbo postopka za uveljavljanje pravic iz invalidskega zavarovanja. Pripravljena so bila gradiva ter objave v medijih, največ aktivnosti je bilo izvedenih na sestankih in srečanjih organiziranih kmetov v okviru društev in strojih krožkov. Veliko svetovanja je bilo izvedenega tudi preko telefona, elektronske pošte, spletnih aplikacij, v pisarni in na terenu.

V letu 2024 je bila velika pozornost namenjena spodbujanju uporabe varnostnih pasov v traktorjih in vgradnji varnostnih pasov, če le ti še niso vgrajeni. Izvedli smo več predavanj, prikazov, pripravili TV prispevek in na sejmu Agra organizirali prikaz z uporabo simulatorja prevračanja. Poudarek je bil dan tudi na aktivnostih na področju izrednih prevozov s kmetijskimi in gozdarskimi vozili. To aktivnost smo izvajali za območje celotne Slovenije v okviru nalog skupnega specialista za kmetijsko tehniko.

Tabela:

1.1.19 Varnost in zdravje pri delu	Program	Poročilo	Indeks
Število usposabljanj	18	26	144
Število osebnih svetovanj	177	175	99
Število pripravljenih strokovnih gradiv, objav v medijih	20	17	85

Komentar tabele:

Nekaj manj časa smo porabili za pripravo gradiv, izvedli pa smo kar nekaj več usposabljanj za kmete, na katerih smo podali marsikateri osebni nasvet.

1.1.20 PODNEBNE SPREMEMBE

Izvedene aktivnosti:

Podnebne spremembe so postale realnost in terjajo v kmetijstvu čedalje večji davek, zato sta bila svetovanje in usposabljanje na temo blaženja podnebnih sprememb in prilagajanja kmetijstva nanje ključni nalogi JSKS.

Koordinirali smo izvedbo delavnic, ogledov, prikazov dobrih kmetijskih praks in strokovnih krožkov s to tematiko na terenu in sodelovali pri ozaveščanju kmetov in organizaciji izobraževanj glede ukrepov blaženja in prilagajanja na podnebne spremembe. Svetovanje na tem področju je zajemalo vse dejavnosti in panoge v kmetijstvu in v zvezi z blaženjem podnebnih sprememb usmerjeno zlasti na področje krmljenja rejnih živali (vključno s pripravo krmnih obrokov, načinom reje), skladiščenja živinskih gnojil (vključno s pašo), gnojenja kmetijskih rastlin (vključno s pomenom priprave gnojilnih načrtov) in tehnik kmetovanja, ki ohranjajo ogljik v kmetijskih tleh. Poleg tega smo svetovanje usmerjali tudi v spodbujanje ukrepov za večjo odpornost pridelave in reje na vplive podnebnih sprememb, zlasti v spodbujanje postavitve protitočnih mrež in drugih zaščit nasadov in posevkov, povečanje površin pridelave v zaščitnih prostorih, povečanje površin z namakalnimi in oroševalnimi sistemi ter v načine reje za preprečevanje vročinskega stresa in drugih vplivov podnebnih sprememb na rejne živali.

Skrbeli smo za pripravo člankov, prispevkov, nasvetov in drugih gradiv, vključno s tehnološkimi navodili. Vsem pridelovalcem, ki so se obračali na nas z vprašanji smo svetovali glede tehnologij pridelave in reje živali, ki prispevajo k blažitvi in prilagajanju na podnebne spremembe. Pripravljali smo odgovore na razna vprašanja kmetov in novinarjev v povezavi s tem področjem ter spodbujali kmete za vključitev v ukrepe znotraj strateškega načrta, ki prispevajo k blaženju in boljšemu prilagajanju na podnebne spremembe.

Tabela:

1.1.20 Podnebne spremembe	Program	Poročilo	Indeks
Število usposabljanj za kmete	30	79	263
Število svetovanj	2.000	6.561	328
Število pripravljenih strokovnih gradiv, objav v medijih	52	89	171

Komentar tabele:

Indeksi prikazuje opravljane naloge nad začrtanim programom, tako na področju svetovanja kot usposabljanja in priprav strokovnih gradiv. Podnebne spremembe horizontalna vsebina, kar pomeni, da pri vseh panogah svetujemo tudi v zvezi s podnebnimi spremembami in se te aktivnosti beležijo tudi pri posameznih panogah.

1.2. Zmanjševanje izgub hrane in odpadne hrane

Izvedene aktivnosti:

V sklopu prizadevanj za zmanjšanje izgub hrane in odpadne hrane smo izvedli številne aktivnosti, ki so vključevale ozaveščanje, izobraževanje, svetovanje in promocijo dobrih praks skozi celotno prehransko verigo. Sodelovali smo pri organizaciji in izvedbi borze lokalnih živil v Laškem in turistične destinacije Rogla-Pohorje v Zrečah, kjer smo obravnavali možnosti zmanjšanja izgub hrane v lokalnem okolju. Udeležili smo se posvetov in seminarjev na temo manj izgub hrane in odpadne hrane, vključno z dogodki "Spoštujmo hrano, spoštujmo planet", Evropskim forumom za odpadno hrano ter strokovnim posvetom na festivalu Dobrote slovenskih kmetij na Ptujju. Sodelovali smo na demonstracijskih delavnicah in izobraževanjih o zmanjševanju izgub hrane, kot so "Zeleno

javno naročanje živil", "Preprečevanje izgub zelenjave in sadja v času podnebnih sprememb" in "Varstvo rastlin in varna hrana". Za štiri razrede učencev I. Osnovne šole Žalec smo v okviru naravoslovnega dne izvedli predavanja o zmanjševanju izgub hrane v gospodinjstvih in v šoli ter skupaj z učenci iskali rešitve za ponovno uporabo hrane. Pripravljali smo informativne in izobraževalne članke za lokalne časopise, revije, glasila ter prispevke za televizijo, radio in spletne medije. Ozaveščali smo o pomenu zdrave, biodinamične in ekološke lokalne hrane ter krepitvi kratkih dobavnih verig. Pridelovalcem in predelovalcem smo svetovali o tehnologijah skladiščenja, predelavi presežnikov hrane in doniranju. Izvajali smo svetovanja o optimizaciji tehnoloških procesov na kmetijah, da bi zmanjšali izgube hrane že med pridelavo in predelavo. Spodbujali smo inovativne procese v pridelavi in predelavi hrane, kot sta liofilizacija in fermentacija, za podaljšanje življenjske dobe hrane. Svetovali smo gospodinjstvom o zmanjšanju izgub hrane s premišljenim načrtovanjem obrokov in pravilnim shranjevanjem živil. Promovirali smo "Slovenski dan brez zavržene hrane" (24. april) in "Mednarodni dan ozaveščanja o izgubah hrane in odpadni hrani" (29. september) prek spletnih objav in socialnih omrežij. Spremljali smo novosti in raziskave s področja zmanjševanja izgub hrane na spletnih straneh gov.si in nasasuperhrana.si ter jih prenašali v prakso. Objavljali smo primere dobrih praks ravnanja s hrano in krožnega gospodarjenja na kmetijah. Kmetije smo spodbujali k uvajanju tehnologij za zmanjšanje izgub hrane in učinkovito predelavo presežne hrane v nove produkte (sokovi, prigrizki). Izvajali smo svetovanja in usposabljanja pridelovalcev, predelovalcev ter izvajalcev dopolnilnih dejavnosti na kmetijah. Pomagali smo pri organizaciji in izvedbi tečajev za gospodinjstva na temo "zero waste". Svetovali smo javnim zavodom pri uvajanju bolj trajnostnih prehranskih praks. Z vsemi temi aktivnostmi smo pomembno prispevali k zmanjševanju izgub hrane in odpadne hrane, izboljšanju trajnostnih praks ter ozaveščanju javnosti o pomenu skrbnega ravnanja s hrano.

Tabela:

1.2 Zmanjševanje izgub hrane in odpadne hrane	Program	Poročilo	Indeks
Število priporočil v pisni obliki, objavljanje na spletni strani KGZS oz. KGZ	22	27	123
Število usposabljanj in udeležencev usposabljanj	23	47	204

Komentar tabele:

Presežek kazalnikov kaže na aktivno ozaveščanje in širjenje informacij ter, da se tematika vse bolj vključuje na vsa področja.

1.3 Aktivnosti na področju zemljiških operacij in varstva kmetijskih zemljišč

Izvedene aktivnosti:

Aktivnosti na področju zemljiških operacij obsegajo zelo široko področje svetovanja uporabnikom. Uporabnikom kmetom smo svetovali glede nakupov in zakupov kmetijskih zemljišč, pridobivanja statusa kmeta, zaščite kmetij, dopustnih gradenj kmetijskih gospodarskih objektov na kmetijskih zemljiščih itd. Največ svetovanj se je nanašalo na

dopustnost posegov na kmetijska zemljišča, na ukrep odpravljanja zaraščanja, odpravo posledic poplav na kmetijskih zemljiščih

Pregledali smo številne predpise, Zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o interventnih ukrepih za odpravo posledic poplav in zemeljskih plazov iz avgusta 2023, Zakon o katastru nepremičnin, Pravilnik o zakupu kmetij in kmetijskih zemljišč, Pravilnik o podrobnejših pogojih za določitev predloga območij trajno varovanih kmetijskih zemljišč ter o podrobnejši vsebini strokovnih podlag s področja kmetijstva, Pravilnik o postavitvi in delovanju fotonapetostnih naprav na kmetijskem zemljišču, Odredbo o višini nadomestila za vzdrževanje NS in OS za leto 2025.

Spremljali smo delo Sklada kmetijskih zemljišč in gozdov RS, pregledali njihovo letno poročilo in napisali mnenje oz. pripombe na poročilo. Koordinirali smo delo strokovne skupine za namakanje pri KGZS, ki jo sestavljajo specialisti za različna področja kmetijstva ter zanje pripravili usposabljanje na terenu, z ogledi dobrih praks namakanja v Prekmurju. Nudili smo tudi strokovno pomoč Strokovnemu odboru za upravljanje kmetijskih zemljišč pri KGZS.

V letu 2024 je bilo potrebno pripraviti opise stanja kmetijstva v osmih občinah za potrebe izdelave strokovne podlage s področja kmetijstva, za določanje trajno varovanih in ostalih kmetijskih zemljišč. Sestali smo se z MKGP in uskladili vsebino obrazca »Opis stanja kmetijstva v občini za potrebe izdelave strokovne podlage s področja kmetijstva, za določanje trajno varovanih in ostalih kmetijskih zemljišč«. Nalogo izvajamo skladno s Pravilnikom o podrobnejših pogojih za določitev predloga območij trajno varovanih kmetijskih zemljišč ter o podrobnejši vsebini strokovnih podlag s področja kmetijstva (Uradni list RS, št. 55/17).

Tabela:

1.3 Aktivnosti na področju urejanja kmetijskih zemljišč	Program	Poročilo	Indeks
Število usposabljanj	18	19	106
Število svetovanj na področju zemljiških operacij	905	2.205	244
Število pripravljenih gradiv, objav v medijih	19	14	74
Število predstavitev kmetijstva v posamezni občini za potrebe priprave strokovne podlage s področja kmetijstva za določitev predloga trajno varovanih kmetijskih zemljišč	15	10	67

Komentar tabele:

Realizacija je v okviru pričakovanj, število predstavitev kmetijstva v posamezni občini pa ni odvisna od nas. Nekoliko nižji je tudi indeks pri pripravi gradiv in objav v medijih.

1.4 Integrirano varstvo rastlin

Izvedene aktivnosti:

Na področju integriranega varstva rastlin na sektorju nismo izvajali nalog, ampak smo skrbeli za povezavo oddelkov za kmetijsko svetovanje na zavodih z Javno službo zdravstvenega varstva rastlin in izvedbo zastavljenih nalog. Koordinirali smo izvajanje programa na terenu, ki zajema spremljanje populacije škodljivih organizmov, prepoznavanje le-teh, spremljanje razvojnih faz rastlin in kakovostno svetovanje za učinkovito ukrepanje. Zlasti pomembna je podpora monitoringu novih gospodarsko pomembnih škodljivih organizmov. Po potrebi smo se vključevali v aktivnosti za širitev okolju prijaznejših metod varstva, odgovarjali na nekatera vprašanja v zvezi s tem in pripravljali informacije o možnih pristopih.

Tabela:

1.4 Integrirano varstvo rastlin	Program	Poročilo	Indeks
Število opravljenih pregledov	3.250	3.483	107
Število poročil pojava bolezni, škodljivcev in škodljivih rastlin	426	1.447	340
Število izvedenih usposabljanj za kmete	12	11	92
Število vab/opazovalnih mest	331	285	86
Število poljskih poskusov pri katerih kmetijski svetovalci sodelujejo z JS zdravstvenega varstva rastlin	30	28	93

Komentar tabele:

Realizacija je v okviru pričakovanj, vzrok za manjše število vab/opazovalnih mest in manjše število opravljenih pregledov ter posledično tudi manj poljskih poskusov v ekstremnih vremenskih razmerah niso dopuščale tako intenzivnega dela kot je bilo planirano.

1.5 Preprečevanje in obvladovanje tveganj v povezavi z naravnimi in drugimi nesrečami, boleznimi živali in škodljivimi organizmi na rastlinah

Izvedene aktivnosti:

Tudi v letu 2024 smo svetovalce usmerjali k spremljanju stanja kmetijskih rastlin in ob pojavu škodnih dogodkov koordinirali popis stanja na terenu, zbrali podatke o škodah in pripravljali poročila za MKGP ter predloge za uradno oceno škode. Skrbeli smo za pravočasno pripravo tehnoloških navodil v primeru ekstremnih vremenskih dogodkov, za dvig usposobljenosti pridelovalcev za obvladovanje tovrstnih tveganj, za večje vključevanje v zavarovanje pridelave in tudi za večjo usposobljenost svetovalcev na področju ocenjevanj škod. Spodbujali smo uvajanje novih tehnologij pridelave in sodelovali pri reševanju problematike okužb z zlato trsno rumenico, s hudo viroidno zakrnelostjo hmelja ter se vključevali v reševanje težav zaradi afriške prašičje kuge (APK) in pojavov oziroma izbruhov drugih rastlinskih ali živalskih bolezni. Odgovarjali smo na vprašanja v zvezi s posledicami naravnih nesreč in uporabnike informirali glede vseh postopkov v zvezi s prijavo škode in pridobivanjem pomoči s strani države.

Tabela:

1.5 Preprečevanje in obvladovanje tveganj v povezavi z naravnimi in drugimi nesrečami, boleznimi živali in škodljivimi organizmi na rastlinah	Program	Poročilo	Indeks
Število usposabljanj	11	23	209
Število osebnih svetovanj	1.555	1.923	124
Št. pripravljenih strokovnih gradiv, objav v medijih	34	85	250

Komentar tabele:

Močno presežene planirane aktivnosti so posledica težkih vremenskih razmer in številnih škodnih dogodkov v letu 2024.

1.6 Sodelovanje v LIFE integriranem projektu za okrepljeno upravljanje Nature 2000 v Sloveniji

Izvedene aktivnosti:

JSKS sodeluje v LIFE Integriranem projektu za okrepljeno upravljanje Nature 2000 v Sloveniji, v katerem sodeluje 15 partnerjev. Redne aktivnosti projekta LIFE IP so bile krepitev sodelovanja z lastniki zemljišč na projektnem območju in sodelujočimi partnerji. Na podlagi rezultatov opravljenih analiz v projektu smo z uporabo orodja ARC GIS ocenila uspešnost in ovire obstoječega programa upravljanja območij Natura 2000 v kmetijstvu. Na podlagi analiz izvajana ukrepov KOPOP, smo aktivno sodelovali pri oblikovanju predlogov za nov pristop upravljanju z Natur 2000 v prihodnje. Na izbranih IP območjih preizkušeni pristopi bodo vgrajeni v predlog optimalnih rešitev za nove intervencije KOPOP med leti 2023 in 2027. Nadaljevali smo z usposabljanji za komuniciranje naravovarstva do lastnikov kmetijskih zemljišč. Iz projekta IP so bile izvedene konkretne investicije lastnikov kmetijskih zemljišč s ciljem vključevanja v izvajanje in dolgoročno upravljanje z zemljišči na Natura 2000 območjih. Uspela je ustanovitev naravovarstvenega panožnega krožka, kot primer dobre prakse. Vzpostavljeno je bilo sodelovanje in redno komuniciranje med oblikovalci politik in inštitucijami odgovornimi za implementacijo ukrepov PUN 2000. Za doseganje kazalnikov, smo opravili številne razgovore z lastniki zemljišč, sestanke s SKZGRS in Mestno občino Koper, ki sta ravno tako lastnika zemljišč na upravičenem območju. Zaradi težav z doseganjem kazalnikov (obseg površin vključen v ukrepe), smo pripravili predlog za razširitev upravičenega območja. Pripravili smo načrt aktivnosti KMG za vključevanje v naravovarstvene operacije za povečanje biodiverzitete, kot pomoč pri svetovanju terenskim kmetijskim svetovalcem na terenu glede vstopa v KOPOP intervencije ter izdelali tehnološki list o operaciji HTV. V okviru projekta smo v letu 2024 organizirali delavnico na temo ustanovitve panožnega krožka na temo naravovarstva, se udeleževali raznih predstavitev, usposabljanj, sestankov, v okviru dodatnih aktivnosti na projektu pa smo organizirali študijski obisk v Južno Tirolsko, ter izvedli sestanke na temo nadgradnje Farm managerja na naravovarstvene vsebine. V okviru aktivnosti je potekalo mreženje med organizacijami, spoznavanje primerov dobrih praks in krepitev medsebojnega sodelovanja za boljše izvajanje programov upravljanja Nature 2000. V okviru projekta smo pripravili več nasvetov, člankov in predavanj. Pripravili smo številne prispevke za tiskane medije, kot tudi spletne strani in družbena omrežja. S projektnimi vsebinami smo se udeležili tudi sejma AGRA in Podeželja v mestu.

Aktivnosti so bile večinoma pokrite s projektnimi sredstvi, razlika pa s proračunskimi sredstvi v okviru JSKS.

Tabela:

1.6 Sodelovanje v LIFE integriranem projektu za okrepljeno upravljanje nature 2000 v Sloveniji	Program	Poročilo	Indeks
Število usposabljanj	6	10	167
Število osebnih svetovanj	191	320	168
Št. pripravljenih strokovnih gradiv, objav v medijih	4	4	100
Št. vzpostavljenih panožnih krožkov na temo naravovarstva	3	1	33

Komentar tabele: Realizacija števila usposabljanj je nekoliko večja zaradi tega, ker je bilo v letu 2024 velik poudarek na informiranju kmetov o novih naravovarstvenih operacijah in intervencijah. Prav tako je povečan obseg števila osebnih svetovanj, zaradi povečanega povpraševanja po naravovarstvenih vsebinah. Panožni krožek na temo naravovarstva je vzpostavljen eden, v letu 2025 pa se predvideva vzpostavitev še enega.

2. Svetovanje in pomoč pri izdelavi razvojnih načrtov za kmetijska gospodarstva

	Program	Poročilo	Indeks
Število ur:	144.761	135.959	94

2.1 Svetovanje in pomoč pri pripravi razvojnih načrtov kmetij, posodabljanja, preusmeritve, sanacije

Izvedene aktivnosti:

V letu 2024 smo na področju razvojnega načrtovanja, posodabljanja, preusmeritev in sanacij kmetijam predvsem osebno svetovali s predlogi za takšne razvojne spremembe, ki bi okrepile konkurenčnost in ekonomsko učinkovitost. Kmetije smo spodbujali k digitalnemu razvoju, tržni usmerjenosti in uvajanju trajnostnih praks, ter jim svetovali o ustreznih ukrepih kmetijske politike, s katerimi bi lahko svoj načrtovani razvoj finančno podkrepili. Pri ukrepih smo posebno pozornost namenili tistim, ki zmanjšujejo negativne vplive na okolje, in kmetijam pomagali pri preusmeritvi v ekološko obliko kmetovanja (obveznosti, evidence,...).

Kmetijam smo svetovali glede možnih razvojnih poti na podlagi izraženih potreb, finančnih zmožnosti in razvojnega potenciala posamezne kmetije. Načrtovanje gospodarjenja smo podprli in spremljali s pomočjo preizkušenih orodij, ki temeljijo na osnovi metode izračuna pokritij, FADN rezultatih ali dvostavnega knjigovodstva – odvisno od načina evidentiranja poslovnih dogodkov na kmetiji. Posebno pozornost smo namenili strokovni pomoči mladim

prevzemnikom kmetij pri opredelitvi njihovih strateških usmeritev, ter razvoju majhnih kmetij in krepitvi njihove konkurenčnosti s ciljno usmerjenim svetovanjem, predstavitvijo primerov inovativnih tržnih praks ter podporo pri razvoju poslovnih idej.

Poleg osebnih svetovanj, so bila kmetijska gospodarstva informirana tudi preko tiskanih medijev, radijskih prispevkov in elektronske pošte.

Na kmetijsko gozdarskih zavodih so usposobljeni svetovalci »izvajalci ISM (to je interaktivnega strateškega managementa)« za kmete organizirali in izvedli delavnice, na katerih so kmetje, s pomočjo digitalnega orodja Strategic Management Tool in ob strokovnem vodenju kmetijskih svetovalcev, pripravili strateške načrte za svoje kmetije. Koordinacija dela je potekala na Sektorju za kmetijsko svetovanje (izvedeni sestanki in preko e-pošte). Ključni izziv v letu 2024 je bil tudi, kako privabiti kmetije, posebej mlade kmete, da se udeležijo tridnevnega usposabljanja za pripravo strateških načrtov, na delavnicah, kjer pod mentorstvom svetovalcev sami izdelajo strateški načrt za svojo kmetijo. Organizirani so bili različni dogodki in srečanja, kjer smo predstavili pomembnost strateškega načrtovanja in predstavili učinkovitost digitalnega orodja (5. Agrobiznis svetovalnica »Nove tehnologije in kmetijske prakse«, na sejmu Agra na okrogli mizi in srečanju mladih strokovnjakov s področja kmetijstva..). Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije se je z orodjem SMT za strateško načrtovanje razvoja kmetij uvrstila v finale natečaja Agro Hi-tech 2024. Nadaljevali smo tudi sodelovanje z Univerzo v Wageningenu glede posodobitve digitalnega orodja za strateško načrtovanje.

Kmetijam, ki so se znašle v težavah smo pomagali z osebnim svetovanjem in pripravo vlog na razpisa finančna pomoč ob smrti, invalidnosti ali nesposobnosti za delo ter finančna pomoč za nadomestilo škode zaradi požara ali strele na kmetijskem gospodarstvu ter poskrbeli za informacije v zvezi s temi ukrepi. S tem smo pomagali kmetije v najkrajšem možnem času vrniti v normalni krog delovanja. Kmetijam smo svetovali tudi glede odprave zaraščanja na kmetijskih zemljiščih in odprave posledic poplav iz leta 2023. Kmetijam, ki imajo površine na vodovarstvenih območjih (VVO), smo svetovali glede možnosti za prilagoditev kmetovanja na teh območjih.

Za kmetijske svetovalce je bilo v sodelovanju z Ministrstvom za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano in Slovenskim regionalnim razvojnim skladom izvedeno usposabljanje iz vsebin s področja državnih in *de minimis* pomoči v kmetijstvu, v sodelovanju s SRRS pa še 2 ločeni usposabljanja, in sicer usposabljanje na temo finančnih produktov FI mikro in AGRO INVEST, ter usposabljanje na temo vseh finančnih produktov na področju kmetijstva, ki jih ponuja SRRS, v okviru katerega so predstavniki SRRS odgovorili tudi na vsa odprta vprašanja s strani svetovalcev. V letu 2024 je bilo namreč veliko aktivnosti na področju svetovanja in priprave vlog na razpise SRRS (javni razpis ugodna posojila za nakup kmetijskih zemljišč AGRO zemlja in gozd, AGRO kmetijska zemlja, javni razpis za ugodna posojila s finančnimi instrumenti AGRO FI mladi in FI mikro ter javni razpis AGRO invest, AGRO PF in AGRO Dopolnilne).

Tabela:

2.1 Pomoč pri pripravi razvojnih načrtov kmetij, posodabljanja, preusmeritve, sanacije	Program	Poročilo	Indeks
Število usposabljanj	25	35	140
Število osebnih svetovanj	1.531	6.300	411

Št. pripravljenih strokovnih gradiv, objav v medijih	83	77	93
--	----	----	----

Komentar tabele: Področje priprave razvojnih načrtov je zelo specifično področje, ki zahteva veliko individualnega dela s kmetijami, zato je obseg osebnih svetovanj zelo visok. Večji indeks pri osebnih svetovanjih in usposabljanjih kaže tudi na povečano zanimanje kmetov za posodabljanje kmetij, med drugim tudi s pomočjo ugodnih kreditov SRRS. V letu 2024 je bil prvič objavljen javni razpis AGRO FI mladi, za katerega so mladi kmetje pokazali izredno veliko zanimanja.

2.2 Diverzifikacija gospodarskih dejavnosti kmetijskih gospodarstev ter uvajanja, razvoj in izvajanje dopolnilnih dejavnosti na kmetijah

Izvedene aktivnosti:

Kmetijski svetovalci s svojim individualnim pristopom omogočijo kmetom, da bolje izkoristijo svoje vire, se prilagodijo tržnim razmeram in izboljšajo finančno stabilnost svojih gospodarstev. S pogovori z nosilci dopolnilnih dejavnosti kmetijski svetovalci pridobilo tudi pomembne informacije o potrebah in težavah pri implementaciji diverzifikacije dejavnosti na kmetijah, kar je pomembno za nadaljnje delo svetovalcev, pripravi predlogov za spremembo zakonodaje ali pripravo strategij razvoja podeželja.

Izobraževanja: Prenos znanja in informacij je pomemben del napredka in izvajanja dejavnosti. V letu 2024 so bila izvedena izobraževanja v obliki predavanj, tečajev, ogledov dobrih praks in delavnic na področju predelave sadja, mesnin, izvajanja strojnih storitev s kmetijsko in gozdarsko mehanizacijo in turizma na kmetijah.

Ocenjevanja: Ocenjevanja pripomorejo k promociji lokalnih pridelkov ter spodbujajo k izboljšanju kakovosti izdelkov. Udeleženci ocenjevanj prinesejo svoje vzorce, ki jih strokovna komisija oceni na podlagi organoleptičnih lastnosti in kakovosti. Kmetijski svetovalci sodelujejo ali izvajajo pri ocenjevanju mesnin, žganj, sokov, vina, oljčnega olja in mlečnih izdelkov.

Sodelovanje v strokovni skupini za dopolnilne dejavnosti: Sodelovali smo tudi v strokovni skupini za dopolnilne dejavnosti. Prispevali smo k pregledu in oblikovanju predlogov sprememb zakonodaje, tre prenesli pomembne informacije do uporabnikov.

Na področju osebnih svetovanj nosilec dopolnilnih dejavnosti na kmetiji in vsem, ki so izkazali interes smo izvedli splošna informiranja o pogojih za prigrasitev dopolnilne dejavnosti, o naboru možnih dejavnosti, jih motivirale za inovativne pristope k opravljanju dejavnosti in za pripravo inovativnih izdelkov. Zaradi številnih vprašanj kmetov se je bistveno povečalo svetovanje o povišani obdavčitvi dohodka iz dopolnilne dejavnosti za kmete, obdavčene po normiranih odhodkih, ki je stopilo v veljavo konec leta 2023. Od februarja do maja so se zbirali vzorci za senzorično ocenjevanje izdelkov na prireditvi Dobrote slovenskih kmetij, jih dostavljale na Ptuj in sodelovale v ocenjevalnih komisijah. – izvedba strokovno pospeševalne prireditve Festival DSK. Iz vsakega zavoda so, k sodelovanju v akciji S kmetije za Vas, posredovale eno zgledno kmetijo, ki je tekmovala za izbor Zlate sončnice.

Svetovalke so sodelovale pri izvedbi študijskih tur za novinarje pri izvedbi predstavitve kmetij študentom.

Koordinatorji za kmečko družino in dopolnilne dejavnosti so kmetijam in nosilcem dopolnilnih dejavnosti nudili razna osebna strokovna svetovanja s področja izvajanja in vodenja ter poročanja o poslovanju DDK, skrbeli za koordinacijo v okviru posameznega kmetijsko gozdarskega zavoda ter delom v strokovni skupini za kmečko družino in dopolnilne dejavnosti na kmetiji v okviru JSKS pri KGZS.

Poleg usposabljan izvedenih na nacionalni ravni, so se skladno s potrebami izvedla tudi usposabljanja - predavanja – delavnice – panožni krožki na ravni posameznih kmetijsko gozdarskih zavodov in sicer s področja vključitve v zavarovanje iz naslova opravljanja kmetijske dejavnosti (kmečki zavarovanci), o pravicah, ki jih to zavarovanje prinaša, postopku ugotavljanja invalidnosti in s tem povezanih socialno varstvenih prejemkih, o opravljanju dopolnilne dejavnosti na kmetiji in uživanju pokojnine, zaposlovanju na kmetiji in opredelitvi dela na črno, novosti pri obdavčitvi kmetij z dopolnilnimi dejavnostmi, predstavitev pogojev za opravljanje posameznih dopolnilnih dejavnosti, označevanje. Svetovali so glede izdaje računov in davčne ureditve za posamezno DD in velikokrat tudi o zavarovanjih, ki so del DDK, s področja etiketiranja izdelkov, oblikovanja celostne grafične podobe pri etiketah, analiz izdelkov pred prodajo, svetovali smo kako tržiti izdelke. Nudili smo strokovno pomoč in svetovanje o vodenju raznih evidenc, poročanju, vodenju knjig za davčne namene, vodenju lastnih surovin,

Skupni specialisti in koordinatorji za področje KD in DD so izvedli svetovanja in načrte za izvajanje dobre higienske prakse v predelavi in na turističnih kmetijah, nadalje v sodelovanju s svetovalkami in svetovalci na kmetijsko-gozdarskih zavodih po Sloveniji in KGZS izvajali delavnice, predavali in izvajali ocenjevanja izdelkov.

Specialistična svetovanja so se izvajala zgolj za tiste vrste dopolnilnih dejavnosti na kmetija katera so kadrovske pokrita in sicer:

Turizem na kmetiji:

- Svetovalo se je glede ureditve prostorov za nastanitev na kmetiji, o kampiranju na kmetiji, ureditvi piknik prostora ter drugih oblik nastanitve v okviru dopolnilne dejavnosti na kmetiji, glede kategorizacije in specializacije ponudbe na turističnih kmetijah... Za dvig ponudbe na turističnih kmetijah je bilo organiziranih 19 srečanj v okviru krožkov turističnih kmetij, kjer so obravnavali aktualno problematiko.
- Svetovanje je bilo izvedeno obstoječim nosilcem turizma kot tistim v razvoju. Aktivnosti so potekale tudi s člani upravnega odbora Združenja turističnih kmetij Slovenije, s KGZS, MGTŠ in MKGP na temo aktualnih problemov in zakonodaje.
- Posebno pozornost je namenila usposabljanju nosilcev turizma na kmetijah v Sloveniji. Organizirala je štiri spletne delavnice z aktualnimi vsebinami o: označevanju živil, wellness ponudbi na turistični kmetiji, druženju hrane in pijače, pripravi brezglutenske hrane ter oktobra tridnevno ekskurzijo z ogledi primerov dobrih praks po Furlaniji –Julijski krajini.
- Za potrebe promocije slovenskega podežolja je za slovenske novinarje koordinirala in izvedla dve dvodnevni študijski potovanja po turističnih kmetijah, in sicer v aprilu v podravsko in pomursko regijo ter oktobra v zgornje-savinjsko regijo. V sodelovanju s Slovensko turistično organizacijo je junija koordinirala in izvedla še petdnevno študijsko potovanje za nemške novinarje. Odziv slovenskih novinarjev je bil ponovno nad pričakovanji, saj se je obeh potovanj udeležilo skupaj 17 novinarjev, v medijih pa je bilo objavljenih več kot 20 prispevkov oz. reportaž. Za konferenco o varnosti hrane, ki se je odvijala v Državnem svetu 7. junija, je pripravila prispevek o varnosti hrane na turističnih kmetijah. Poleg tega je v mesecu maju s plakatом in predstavitvijo

slovenskega turizma na kmetijah sodelovala na 2. svetovnem kongresu o turizmu na kmetijah, ki se je odvijal v Bolzanu na Južnem Tirolskem.

Predelava mesa:

- Kmetijam smo svetovali pri iskanju tehnološko tehničnih in higienskih rešitev za ureditev živilskega obrata in jih tako vzpodbujali k možnosti ustvarjanja dodatnega dohodka na kmetiji z zakolom živali, prodajo mesa in mesnih izdelkov.
- Pri svetovanju obstoječim kmetijam s predelavo mesa in zakolom živali je bil velik poudarek pri odpravljanju neskladij na osnovi zapisnikov uradnih veterinarjev o kontroli izpolnjevanja pogojev za proizvodnjo in promet z živilom živalskega izvora (največkrat je bila to nepopolno in pomanjkljivo vodena dokumentacija v sklopu lastnih kontrol, ki temeljijo na načelih HACCP).
- V živo in preko spleta je svetovalka specialistka za to področje po vsej Sloveniji izvedla več delavnic in predavanj: Tehnologija izdelave velikonočne šunke in vodila skupno delovno ocenjevanje dostavljenih vzorcev, Priprava živali na zakol in klavna kakovost mesa, Označevanje živil in pregled deklaracij ter odprava pomanjkljivosti, Zorenje mesa in možnosti za prodajo mesa s kmetije, Kako s preventivnimi ukrepi zmanjšamo tveganja, ki lahko ogrozijo varnost mesnin ter izvedla delovno ocenjevanje mesnin, ki so jih na usposabljanje prinesli udeleženci, Prikaz razseka goveje polovice za različne namene uporabe mesa, Izdelava tirolke in šunkarce, Prodaja jajc, zakol perutnine in kuncev ter možnosti za prodajo svežega mesa in mesnin na kmetiji, Zorenje svežega mesa in trendi v pripravi le tega in Prikaz razseka trupa drobnice.
- Sodelovala je v komisijah za državno ocenjevanje na Ptuj in lokalna ocenjevanja izdelkov, v prispevku o predelavi mesa na kmetijah na RTV SLO (radio PRVI) in v prispevku o usposabljanju kmetov s področja predelave mesa na kmetiji na radiju Prlek. Z novinarji Kmečkega glasa je sodelovala pri snemanju kratkega filma o kmetiji Laznik, prav tako pa je sooblikovala vsebino članka Le iz kakovostnega mesa je dober izdelek. Pripravila je tudi članek Zorenje in priprava zorjenega mesa, ki je bil objavljen v glasilu Zelena dežela.
- Koordinirala je delo v zvezi s pripravo poročil in organizacijo rednega letnega občnega zbora Združenja predelovalcev mesa na kmetijah. Koordinirala je aktivnosti v zvezi z izvedbo usposabljanja dr. Manje Križman, dr. vet. med. z Veterinarske fakultete v Ljubljani, Inštituta za varno hrano, krmo in okolje, ki je članom Združenja predelovalcev mesa na kmetijah predstavila transport in dobrobit živali ter uporabo umetne inteligence v klavnicah.
- Udeležila se je sestanka s predstavniki organizatorjev prehrane v šoli in vrtcu ter s podjetjem, ki pripravlja javna naročila v sklopu Zelenega javnega naročanja in se seznanila s težavami pri dobavi ekoloških živil in živil iz shem kakovosti, h kateremu so količinsko zavezani javni zavodi, sicer bodo zaradi nedoseganja zakonsko določenih količin plačevali kazni, kar se mi vsaj v nekem prehodnem obdobju ne zdi korektno.

Predelava živil rastlinskega izvora in predelava mleka:

Svetovalo se je s področja predelave živil rastlinskega izvora - glede zahtev za pridelave in predelave sadja, vrtnin in zelišč glede registracije dopolnilne dejavnosti, glede pogojev in zahtev glede lokacije graditve objekta za predelavo, zahteve za ureditev prostorov za predelavo, glede osnov in pogojev za trženje izdelkov s kmetij.

Na osnovi povečanega zanimanja za nove (predelave mesa, predelave zelenjave, sadja, žit še posebno izdelave kruha, peciv, testenin, storitve s kmetijsko mehanizacijo,...) in dodatne prigrisatve (storitve s kmetijsko gozdarsko mehanizacijo, opremo in orodji, storitve svetovanja in usposabljanja,...) DDK, smo v letu 2024 opravili zelo povečan obseg osebnih svetovanj.

Predavanja, demonstracije, delavnice: demonstracije predelave sadja v sok, suho sadje in sadni kis ter žganjekuhe skupaj s predavanji na več lokacijah na območju zavoda in na območju celotne Slovenije.

Aktivnosti izvajanje osebnega svetovanja, izdelava tehnološki načrtov, organizacija tečajev in delavnice predelave živil rastlinskega in živalskega izvora, načrtovanje investicijskih vlaganj na kmetijah, pisanje člankov in prispevkov v medijih. Tečaji so potekali na terenu in v naši učilnici na Zavodu Ptuj. S strokovnim delom smo kmetije usmerjali v nadgradnjo pridelave s predelavo in trženjem končnih produktov.

Vzpodbujali smo panožno in medpanožno povezovanje in združevanje kmetij. Preko aktivnosti organizacije razstav in sejmov smo skrbeli za promocijo kmetij in podeželja. Predelava na kmetijah prinaša dodaten vir prihodkov in pomenijo diverzifikacijo v dejavnosti, ki dopolnjujejo osnovno vlogo kmetijstva na podeželju. Oblikovali smo predloge sprememb zakonodaje in podzakonskih predpisov na področju dopolnilnih in dodatnih dejavnosti. Vključeni smo bili v aktivnosti za sistemsko ureditev podpornega okolja za področje diverzifikacija na kmetijah. Ta zajema skrb za kmečko družino kot celoto ter diverzifikacija in kvaliteta življenja na kmetijah s področja socialne varnosti, socialnih pravic in varovanja zdravja. Organizirali smo različna srečanja, delavnice, predavanja in tečaje, ki jih smo jih vodili sami s sodelujočimi skupnimi specialisti in strokovnjaki. Obveščanje in motiviranje kmetov, ki se ukvarjajo s predelavo pridelkov, da so izdelke poslali na ocenjevanje v sklopu 35. festivala Dobrot slovenskih kmetij.. Motivacija kmetov z DDK, da so se vpisali med ponudnike v spletni strani dobrote slovenskih kmetij. Aktivnosti organizacije ogledov primerov dobrih praks v Sloveniji in tujini. Informiranje kmetov in potrošnikov o shemah kakovosti, kratkih verigah in lokalno pridelani hrani preko različnih medijev – članki, radijske in TV oddaje.

Področje vzreje in predelave vodnih organizmov:

Osnovno poročilo je pripravljeno v sklopu 1 naloge, tu pa želimo vseeno še dodati, da smo skušali spodbujati povezovanje ponudb kmetij z dopolnilnimi dejavnostmi in pristope k skupni promociji. Na izobraževanjih smo jih seznanjali z novimi tehnološkimi možnostmi ter s prijemi za lažjo prodajo. Vzpodbujali smo kmetije, da dajo svoje pridelke v ocenjevanje, da bi dobili povratne informacije o njihovi kakovosti. Zelo pomemben poudarek dopolnilnim dejavnostim je pri svojem delu dal tudi specialist za ribištvo, ki je svetoval na področju predelave rib in organiziral tudi ocenjevanje ribjih izdelkov.

Področje predelave zelišč, začimb in dišavnic:

Poročilo je zajeto delno že v prvi nalogi, ker je za celotno področje in celotno območje Slovenije tako za pridelavo kot tudi predelavo zadolžena le ena skupna specialistka. Izvedene so bile aktivnosti predelava zelišč in dišavnic, sušenja zelišč in dišavnic, sokovi, sirupi, eterična olja, hidrolati, tinkture.

Na nacionalni ravni smo izvedli za kmete, svetovalce in širšo javnost Posvet o DDK z zunanjimi predavatelji ter strokovna usposabljanja: Kako se celovito obnašati in delovati kot

ponudnik na trgu, Kozmetični izdelki na kmetiji in Varna hrana in inšpekcijske službe. Pripravili in izvedli smo akcijo S kmetije za Vas kot strokovno pospeševalno in marketinško ocenjevalno prireditve. Aktivnost je potekala tudi pri izvedbi Festivala dobrot slovenskih kmetij – DSK, svetovanju pri pripravi gradiva NPK Vodnik v naravi in krajini, ki lahko služi pri izvajanju DDK TK negostinska dejavnost in številnih reševanjih najzahtevnejših vprašanj s terena ali drugih institucij. V okviru svetovnega kongresa Global Agritourism network, ki je potekla v Bolzanu smo pripravili in predstavili poster o turizmu na kmetijah v Sloveniji ter pisni prispevek Where is the border and how to distinguish agritourism from countryside tourism. V okviru rednega dela so bili izvedeni redni koordinacijski sestanki strokovne skupine za KD in DD, aktivno pa smo se vključili tudi v organizacijo in sodelovanje na dogodkih v okviru sejma Agra v Gornji Radgoni. Sodelovali smo z resornimi ministrstvi ter drugimi institucijami, redno spremljali predpise in pripravili predloge sprememb in dopolnitev le teh, pripravljali poročila in programe dela (tedenske, mesečne, letna). Organizirali strokovno usposabljanje svetovalcev za KD in DD na Nizozemskem ter na BF UNI LJ za področje senzoričnega ocenjevanja mesnin, krušnih izdelkov in izdelkov iz sadja ter zelenjave.

Tabela:

2.2 Diverzifikacija gospodarskih dejavnosti kmetijskih gospodarstev ter uvajanja, razvoj in izvajanje dopolnilnih dejavnosti na kmetijah	Program	Poročilo	Indeks
Število usposabljanj	131	212	162
Število osebnih svetovanj	6.510	7.816	120
Št. pripravljenih strokovnih gradiv, objav v medijih	112	150	134

Komentar table: V okviru te naloge smo skladno s programom dela izvedli vsa usposabljanja in pripravili planirana gradiva ter strokovno pospeševalne in promocijske prireditve za prepoznavnost in dvig kvalitete na področju izvajanja dopolnilnih dejavnosti na kmetiji. Načrtovane plane smo presegli kot je razvidno v tabeli.

2.3 Ekonomsko, davčno svetovanje, FADN

Izvedene aktivnosti (FADN):

V skladu s programom dela so bile na kmetijsko-gozdarskih zavodih izvedene aktivnosti, ki so vključevale aktivno sodelovanje pri oddaji poročil kmetij za vzorec za leto 2023 ter informiranje obveznikov glede priprave in oddaje poročil. Svetovalci so sodelovali pri vključevanju kmetij v reprezentativni vzorec 2024, posredovali pojasnila glede prejema pogodb s strani MKGP ter pripravili predloge za vključitev kmetij v vzorec 2024. Svetovalci so skupaj s kmetijami, vključenimi v reprezentativni vzorec 2023/2024, pripravili e-popisne liste, tako za "nove" kmetije kot tudi za tiste, ki že sodelujejo v sistemu FADN. Kmetijam so zagotavljali pomoč pri pravilnem vpisovanju podatkov ter jih seznanjali z načinom vodenja FADN. Poleg tega so jih spodbujali k rednemu zapisovanju in pošiljanju podatkov na računovodske pisarne. Svetovalci so si prizadevali za izboljšanje kakovosti zbranih podatkov in poročil kmetij, pri čemer so izvajali individualno svetovanje, pregledovali delna poročila ter reševali morebitne težave pri vodenju evidence. Kljub temu ostaja problematičen dostop do

oddanih mesečnih poročil in letnih obdelav kmetij, razen v primerih, ko kmetje to omogočijo. Pomembna vloga JSKS je bila tudi na področju izobraževanj in sodelovanja z drugimi institucijami. Specialisti za agrarno ekonomiko in koordinatorji FADN so izvedli več izobraževanj za svetovalce, ki delajo s FADN kmetijami, ter predstavili novosti FADN/FSDN na kolegijih svetovalcev na KGZS in KGZ-jih. V okviru sistema FADN je potekalo sodelovanje z drugimi institucijami, kot so KIS in SRRS, pri čemer so bile zaposlenim na SRRS predstavljene osnove FADN knjigovodstva in rezultati obdelav.

Koordinatorji FADN so organizirali različne dogodke, kot so delavnice, usposabljanja in izobraževanja o vodenju FADN knjigovodstva. Med ključnimi temami so bile splošna predavanja o vodenju FADN evidenc, delavnice za začetnike in mlade prevzemnike, vpisovanje podatkov v aplikacijo FADN Evidenca, razumevanje in uporaba FADN podatkov. Prav tako so bili izvedeni panožni krožki za rejce mleka in sadjarje na osnovi podatkov FADN ter številne medijske in promocijske aktivnosti, kot so objave člankov v različnih medijih in na spletnih straneh KGZS ter zavodov. Posebej izpostavljamo pomembno vlogo koordinatorjev pri uvajanju novih sodelavcev, ki delajo na področju FADN, in prenosu informacij do svetovalcev. Pomembno je bilo tudi sodelovanje pri sprejemu zakonodaje. Aktivno smo sodelovali pri pripravi zakonodaje na področju FSDN ter z AKTRP glede FADN obdelav za obveznike, ki poročajo na podlagi FADN podatkov

Na Sektorju za kmetijsko svetovanje poteka koordinacija dela na področju FADN/FSDN v okviru vodenja skupine koordinatorjev FADN/FSDN ter sodelovanja z računovodskimi pisarnami Kranj in Ptuj. Oblike dela s koordinatorji in svetovalci zajemajo sestanke ter individualno komunikacijo prek e-pošte in telefona.

Ker je bilo področje FADN/FSDN prioriteta JSKS, je bil pripravljen načrt izvedbe aktivnosti, ki je vključeval predstavitev sprememb pri prehodu iz FADN v FSDN zaposlenim v sistemu KGZS. Pripravljene so bile tudi različne ppt predstavitve za dogodke, kot sta Misija EK in obeležitev 30-letnice FADN v Sloveniji. Podrobnejši opis izvedenih aktivnosti je zapisan v Poročilu SKS za leto 2024.

Izvedene aktivnosti (ekonomsko, davčno svetovanje):

Ekonomsko svetovanje

V letu 2024 smo izvedli 11 sestankov strokovne skupine za ekonomiko kmetijstva. Pri določenih sestankih smo sodelovali tudi z drugimi strokovnimi skupinami (področje poljedelstva in travništva), in sicer z namenom urejanja tehnološkega dela kalkulacij v aplikaciji za poslovno odločanje na kmetijah Farm Manager. Poleg tehnološkega dela kalkulacij, so bili posodobljeni tudi drugi parametri v kalkulacijah, s poudarkom na posodobitvi cen, kar izboljšuje preglednost in uporabnost orodja za kmetovalce ter prispeva k natančnejšemu načrtovanju kmetijske dejavnosti. Skupno je bilo posodobljenih preko 110 kalkulacij, katere se uporabljajo za potrebe izračunov ekonomike poslovanja kmetije, izračun statusa kmeta, pripravo poslovnega načrta za kmetije, ki kandidirajo na razpisih za intervencije razvoja podeželja iz strateškega načrta SKP 2023-2027, ... Posodobili smo tudi podlage za pripravo ekonomskega dela poslovnih načrtov kmetij, ki so del vloge na različne razpise.

V okviru strokovne skupine za ekonomiko smo želeli poenotiti razumevanje posameznih delov kalkulacij in samega sistema izdelave kalkulacij, zato smo izvedli dvodnevno delavnico izdelave kalkulacij v aplikaciji Farm Manager. Poleg aplikacije Farm Manager smo naredili temeljne korake tudi pri vzpostavitvi področja ekonomike in davkov v novo nastajajoči

platformi za E-izobraževanje E-naSVET KGZS, kjer smo postavili strukturo področja ter zbrali obstoječe strokovno gradivo na temo ekonomike in davkov, ki je nastalo v okviru posameznih KGZS zavodov v preteklih nekaj letih, za namen objave na platformi.

S sodelovanjem z agrarnimi ekonomisti, ki delujejo v različnih institucijah, smo skrbeli za pospešen pretok znanj in informacij s ciljem izboljšanja ekonomskega položaja kmetov. Aktivnosti so obsegale osebna svetovanja, predstavitve, predavanja, delavnice, ogledе dobrih praks v Sloveniji ali tujini in objavo strokovnih prispevkov v različnih medijih. Nosilcem kmetijskih gospodarstev smo svetovali glede ekonomičnosti posamezne faze ali načina pridelave. To je vključevalo analizo gospodarjenja in pripravo prikazov ekonomskega položaja posameznih kmetij, s posebnim poudarkom na evidentiranju kritičnih ekonomskih dejavnikov, ki vplivajo na uspešnost KMG. Na podlagi zbranih podatkov smo pripravili predloge za optimizacijo ekonomskih in tržnih rešitev, s ciljem krepitve konkurenčnosti in trajnostnih poslovnih modelov ter izboljšanja finančne stabilnosti kmetij. Izvajali smo tudi prilagojena izobraževanja za kmete, vključno z empirično podprtimi panožnimi krožki (na področju pridelave mleka, hmelja in sadja), benchmarkingom in načrtovanjem kmetijske proizvodnje. Pri tem smo pozornost namenili tudi dvema horizontalnima nalogama: digitalizacija kmetijstva in spodbujanje mladih za kmetovanje. Na področju digitalizacije je bila med drugim razvita nova spletna aplikacija Kalkulator stroškov kmetijske mehanizacije, ki kmetom omogoča enostavno analizo stroškov in sprejemanje boljših odločitev glede nakupa in uporabe kmetijske mehanizacije. Aplikacija in priročnik za njeno uporabo sta bila predstavljena na sejmu Agra v Gornji Radgoni ter na Biotehniški šoli Rakičan. Na temo racionalizacije stroškov kmetijske mehanizacije smo pripravili članek, sodelovali pa smo tudi v radijskih oddajah, kjer smo kmetom nudili praktične nasvete in jim predstavili digitalna orodja v kmetijstvu. Da so se kmetje lahko neposredno seznanili s primeri uspešnih implementacij novih tehnologij in njihovim vplivom na ekonomiko kmetije, smo organizirali ekskurzije in ogledе dobrih praks.

V letu 2024 smo številnim kmetijam nudili pomoč pri razumevanju izračuna standardnega prihodka (SO) kmetijskih gospodarstev, pripisanega v RKG, ter njegovo pomembnostjo pri izpolnjevanju vstopnih pogojev za kandidiranje na različne razpise v okviru SN SKP (zlasti za mlade prevzemnike kmetij) in drugih programih finančne pomoči. Na to temo smo pripravili tudi članke s podrobnejšim opisom sistema izračunavanja SO, v sodelovanju s Kmetijskim inštitutom Slovenije pa smo izvedli usposabljanje na temo metodologije izračuna standardnega prihodka, kjer so se svetovalci seznanili s podrobnostmi izračuna SO in kaj vse vpliva na njegovo višino ter spreminjanje med leti.

V preteklem letu smo veliko pozornosti namenili tudi prenosu znanja s področja ekonomike do kmetijskih svetovalcev. Svetovalci specialisti za ekonomiko kmetijstva so izvedli dvodnevno usposabljanje z delavnico na temo osnov ekonomike in uporabe Farm Managerja. Usposabljanje je bilo izvedeno na vseh osmih KGZS zavodih. V septembru pa se je skupina 12 svetovalcev, večinoma članov strokovne skupine za ekonomiko, udeležila 1-tedensko strokovne ekskurzije na Irsko (Teagasc), kjer je bil poudarek na ekonomiki pridelave v glavnih kmetijskih sektorjih, metodah svetovanja na področju ekonomike ter na primerjavi v organiziranosti kmetijske svetovalne službe.

Ekonomika je področje, ki se vpenja na vsa ostala področja kmetijskega svetovanja, zato smo veliko sodelovali tudi s strokovnimi skupinami za razvoj podeželja, dopolnilne dejavnosti na kmetiji, koordinatorji FADN,.... Med drugim smo sektorju drobnice pomagali pri pripravi

izračunov za določitev ustrežnejše višine odškodnin za škodo, povzročeno s strani zavarovanih vrst divjih živali (priprava predloga novega cenika).

Davčno svetovanje

Na področju davkov smo v letu 2024 opravili večje število osebnih svetovanj, ki je potekalo preko telefona, elektronske pošte in spletnih orodij, kmete pa smo informirali tudi preko tiskanih medijev, spletnih strani KGZS in KGZS zavodov, prispevkov na televiziji in radiu ter preko izvedbe seminarjev. Kmetom smo največ svetovali glede razlik med različnimi načini ugotavljanja davčne osnove, smiselnosti prostovoljnega vstopa v sistem DDV, možnostmi za uveljavljanje davčnih olajšav in oprostitev, davčno nevtralnega prenosa kmetije in davčne obravnave posebnih kultur. Nudili smo pomoč pri razumevanju obračunov akontacije dohodnine oziroma interpretaciji dohodninske odločbe in oddaji obračuna akontacij dohodka iz dejavnosti (NDD), informirali smo jih o novi vrednosti pavšalnega zdravstvenega prispevka, glede možnosti socialnega zavarovanja v kmetijstvu ter pojasnjevali spremembe davčne zakonodaje in izvajanja le-teh v praksi. O novostih v davčni zakonodaji smo izvedli predavanja na več lokacijah in v več ponovitvah, kar je kmetom (in svetovalcem) omogočilo seznanitev z aktualnimi informacijami in časovnico začetka izvajanja določenih sprememb in novih zahtev, kar je bilo še zlasti pomembno za kmetije z dopolnilno dejavnostjo na kmetiji in obdavčitvijo le-te na podlagi normiranih odhodkov. Kmetijam smo svetovali tudi v zvezi s pripravo e-računov in prehodom iz normiranega načina obdavčitve v vodenje knjigovodstva, ter v zvezi z obračuni DDV (dobava blaga iz drugih držav članic, prodaja iz Slovenije v druge države članice, priprava ustrezne dokumentacije in roki za oddajo poročil, postopek spremembe DDV zavezanca na kmetiji, postopek prehoda iz pavšalista v DDV zavezanca, izvedba različnih postopkov v portalu e-Davki, pooblašcanje oseb, vodenje evidenc, oddajanje DDV obračuna, izdajanje računov in gotovinsko poslovanje,...). Kmetijam, ki samostojno vodijo knjigovodstvo, smo svetovali kako naj evidentirajo poslovne dogodke, uvrščajo posamezne stroške, vrednotijo zaloge ipd. Pri tem smo jim pojasnjevali kako vse to vpliva na njihov poslovni rezultat oz. kako se v njem odraža njihova proizvodnja, ter kako na osnovi tega optimizirati davčno obveznost. Za mlade kmete smo izvedli predavanje na temo DDV in knjigovodstva na kmetiji.

Pripravili smo članke na temo dohodnine, vstopa v sistem DDV in sprememb davčne zakonodaje na področju kmetijstva. Preko objave obvestil v medijih smo kmete spodbudili k pravočasni oddaji vloge za investicijsko olajšavo za OKGD in obračuna pavšalnega nadomestila, ter jih seznanili glede davčne obravnave posebnih kultur in zbiranja podatkov o poslovanju kmetije, v sodelovanju s FURS pa smo pripravili tudi navodila za elektronsko vlaganje zahtevkov za vračilo trošarine za gorivo. Na spletni strani KGZS smo objavili strokovno gradivo z naslovom Kako lahko kmetje optimizirajo davke v kmetijstvu. Slednja tematika je bila predstavljena tudi v sklopu svetovalnice za kmete v organizaciji portala Agrobiznis (Finance), kar je spodbudilo kmetije k bolj poglobljenemu razumevanju davčne tematike, saj smo zaznali izjemno povečanje vprašanj in prošenj s strani kmetov za pomoč na področju optimizacije davkov.

S ciljem lažjega svetovanja kmetijskim gospodarstvom pri izbiri najugodnejšega načina ugotavljanja davčne osnove, smo v okviru strokovne skupine za ekonomiko kmetijstva izvedli delavnico na temo uporabe excelovega orodja, ki se v okviru JSKS uporablja v ta namen.

Tabela:

2.3 Ekonomsko, davčno svetovanje, FADN	Program	Poročilo	Indeks
Število usposabljanj za svetovalce in kmete	48	93	194
Število osebnih svetovanj	5.700	14.105	247
Št. pripravljenih strokovnih gradiv, objav v medijih	71	156	220

Komentar tabele: Realizacija ur je bistveno večja od predvidenega obsega zaradi povečanja aktivnosti pri spodbujanju kmetij k rednemu pošiljanju mesečnih poročil FADN, pojasnjevanje kmetijam, ki so v vzorcu FADN, glede prehoda iz FADN v FSDN, ter zaradi novih zahtev v zvezi z vodenjem knjigovodstva na kmetijah, ki bodo kandidirale na javnih razpisih. Poleg tega je bilo v letu 2024 veliko povpraševanja po svetovanju s področja obdavčitev v kmetijstvu in vodenja knjigovodstva, tudi na račun sprememb paketa davčne zakonodaje. V skladu s povečanjem zanimanja za nasvete in usmeritve s področja davkov, se večji indeks kaže tudi pri realizaciji usposabljanj in objave strokovnih gradiv in člankov v medijih.

2.4 Kratke verige, sheme kakovosti in promocija

Izvedene aktivnosti:

Aktivno sodelovanje v medresorskih delovnih skupinah Šolska shema in »tradicionalni slovenski zajtrk« priprava pripomb in obrazložitve novega logotipa TSZ, obvestila glede TSZ, pridobitev uradnega tolmačenja glede uživanja in naročanja sadnih sokov s strani vzgojno-izobraževalnih zavodov za potrebe nadaljnjega dela TSZ: koordinacija aktivnosti in priprava gradiv. Aktivno sodelovanje na področju zakonodaje: skupine proizvajalcev, možnosti derogirane neposredne prodaje, ki jih omogoča EU zakonodaja, predelava vseh tržnih standardov za sadje in zelenjavo ter priprava gradiva in prezentacije glede vseh možnosti derogacije v luči ohranitve slovenskih pridelovalcev, ki jih ponuja EU zakonodaja; Uredba o shemah kakovosti, Uredba na področju shem za žganja in pridelkov, uredba o geografskih zaščitah. Svetovanje in strokovna pomoč pri postopku priprave vloge za specifikacijo »zasavska jetrnica«. Strokoven pregled specifikacije za zasavsko jetrnico, usklajitev s pripravljalci, popravki specifikacije »zasavska jetrnica«, obrazložitev pripomb in odprte vsebine, ki jih morajo rešiti predelovalci. Reševanje problema nosilca vlagatelja za zasavsko jetrnico (geografska označba), seznam proizvajalcev, svetovanje in pomoč pri protokolu oddaje. Kunci_IK, sodelovanje z BF_oddelek zoot., v kakšni fazi je postavljanje/preverjanje možnih pogojev reje za shemo oz. nadstandard. Udeležba na javni predstavitvi Vodnik po trajnostni potrošnji ter priprava strokovnega odziva s pripombami. Neposredno svetovanje in priprava nabora spletišč ter svetovalcev za oskrbo javnega zavoda. Svetovali v zvezi z vstopom v shemo Izbrana kakovost in vpisom v katalog Dobrote slovenskih kmetiji, ki zajema tudi katalog živil za javno naročanje. Kmetije smo obveščali o odprtju razpisa Dobrote slovenskih kmetij ter jih motivirali za prijavo izdelkov na ocenjevanje z namenom dviga kakovosti izdelkov s kmetij.

Povezovali smo kmete z javnimi zavodi, svetovali in jih usposobili za prodajo v javne zavode, kakšne so obveznosti do naročnikov in pripravo E-računov. Osnovno pomoč pri javljanju na

javne razpise oz. kako tržiti živila v javne zavode v sklopu rjave košarice kar posledično zmanjšane obsega birokratskih ovir. Izvedli smo regijsko borzo lokalnih živil na z namenom, da se medsebojno prepoznajo ponudniki lokalno pridelane/predelane hrane in gostincev ter javnih zavodov, sklenjene so bile kratke verige in storjeni koraki za načrtovano-naročeno pridelavo in predelavo.

Izvedli smo sestanka z organizatorico šolske prehrane z namenom povečanja odkupa lokalne hrane, prednosti lokalne hrane in kratkih verig, pripravili seznam ponudnikov lokalnih pridelkov in izdelkov. Reševali težave glede nedoseganja predpisanega deleža ekoloških živil in živil iz drugih shem kakovosti, ki jih predpisuje Uredba o zelenem javnem naročanju in kako izboljšati stanje. Izvedba svetovanja o postopku zaščite lokalne jedi »prsjache« in vpisu v register nesnovne kulturne dediščine. Kmetijam, ki izdelujejo zgornje-savinjski želodec smo svetovali glede postopka certificiranja, vključitve novih kmetij, vodenja evidenc, priprave deklaracij in pregledov izdelkov, izvedbi notranje in zunanje kontrole za certificiranje, izvedba popravkov pravilnika o notranji kontroli, pri urejanju spletne strani Združenja, organizirali lokalno ocenjevanje zgornje-savinjskih želodcev. Napori vloženi tudi v poslovno sodelovanje med pridelovalci ter pri vzpostavitvi kratkih tržnih verig za kmetijske pridelke in izdelke. Nadaljuje se redno obveščanje glede sheme Izbrana kakovost Slovenije in delo info točk za odvajanje prispevka. Pomagali smo tudi pri preusmeritvah v ekološko predelavo ter svetovali pri izdelavi vlog in ostalih postopkov za pridobitev znaka kakovosti. Kmete smo animirali o načelu kratkih nabavnih verig, načelih trženja in vzpostavitvi sodelovanja tudi preko socialnih omrežji. Informirali smo javne zavode in druge javne naročnike ter gostinske obrate o možnostih naročanja živil iz lokalnega okolja in o e-katalogu. Sodelovali smo s šolami in vrtci pri izvajanju promocije v okviru šolske sheme ter pri dogodkih v organizaciji projekta Tradicionalni slovenski zajtrk, promocijo portala Dobrote Slovenskih kmetij, izvedli delavnice za kmete, kako se vključiti v omenjeni portal in o možnostih naročanja hrane preko e-kataloga: označevanja živil, karakterizacije in izračuna hranilne vrednosti. Predstavljale so se prednosti kratkih dobavnih verig, tako z vidika potrošnikov kot z vidika blaženja podnebnih sprememb, posebno smo izpostavili primere dobrih praks med ponudniki in javnimi zavodi, predavanja v domovih centra šolskih in obšolskih dejavnosti (predavanja za učence v šoli v naravi na temo pridelave/predelave sadja, zelenjave, mleka, medu, oljčnega/bučnega olja, ozaveščanju o shemah kakovosti ter zaščitenih kmetijskih pridelkih in živilih) in o novostih v shemah »IK žito«.

Lokalne prehranske verige z javnimi zavodi okrepljene preko eko zadrug (primer Pomurske), društev kmetov

Pripravili smo informativne in izobraževalne članke ter prispevke za lokalne časopise, revije, glasila ter tv, radijske in druge interaktivne prispevke. Nudili smo osebna svetovanja pomoč kmetom in skupinam proizvajalcev pri pripravi dokumentacije za prijavo na javne razpise za nabavo hrane v javnih zavodi. Izvedli smo tudi regijska oz. lokalna ocenjevanja živil (vina, žganja, likerji, siri, sokovi, suhomesnati izdelki, itd.).

Vsi zavodi sodelujejo pri pripravi razstave Dobrote slovenskih kmetij (DSK) na Ptuj, saj zbirajo prijave, spodbujajo kmetije, da izdelke dajo na oceno z namenom napredovanja v tehnologiji predelave, sami svetovalci pa sodelujejo pri ocenjevanju izdelkov v panelih za DSK. Izvedba 35. festivala Dobrot slovenskih kmetij. Objava razpisa, zbiranje prijav izdelkov, izvedba senzoričnih ocenjevanj dobrot, priprava zapisnikov in priznanj za ocenjene izdelke, priprav kataloga ocenjenih izdelkov, izvedba prireditve s tržnico dobrot slovenskih kmetij, izdelav promocijskih materialov in izvedba promocije prireditve in predvsem celoletna skrb za promocijo kmetij in izdelkov pod skupno znamko Dobrot slovenskih kmetij.

Tabela:

2.4 Kratke verige, sheme kakovosti in promocija	Program	Poročilo	Indeks
Število usposabljanj/delavnic/ogledov dobrih praks	43	72	167
Število udeležencev	430	530	123
Število osebnih svetovanj	873	1.758	201

Komentar tabele:

Usmeritve kmetij v sheme višjih kakovosti, odvajanje prispevka in nova IK shema za žito izkazuje intenzivno delo na tem področju.

2.5 Informiranje in svetovanje vlagateljem pri izvajanju ukrepov kmetijske politike Programa razvoja podeželja 2014–2020 in Strateškega načrta 2023–2027 (ne IAKS ukrepi)

PRP 2014-2020

Izvedene aktivnosti:

2.5.1.1 Pomoč pri pripravi vlog, zahtevkov in poročil o doseganju ciljev iz naslova izvajanja podukrepov 6.1 in 6.3 iz PRP 2014 - 2020

Veliko ur smo porabili za izvedbo osebnega svetovanja upravičencem 3. JR 6.3 pri izpolnjevanju obveznosti v letu 2024. te kmetije bodo namreč v letu 2025 vlagale zahteve za izplačilo drugega obroka sredstev. Za ta namen smo vzpostavili sistem, da do bili vsi upravičenci na podukrepu 6.3 in 6.1 ob pripravi zbirne vloge obveščeni o svojih obveznostih, ki izhajajo iz odločbe o pravici do sredstev in zahtev uredb. Skupaj s svetovalci in agencijo smo za ta namen izdelali tudi svetovalni list, ki so ga prejeli vsi svetovalci, ki so kmetom izdelovali zbirne vloge. Mladim prevzemnikom iz 7. JR smo nudili svetovanje pri zamenjavi razvojnih ciljev, izvajanju razvojnega cilje izobraževanje in izvajanje poizkusov. Izvajali smo svetovanja in informiranja za pravilno pripravo zahtevka za izplačilo drugega obroka.

2.5.1.2 Pomoč pri pripravi vlog, zahtevkov in poročil o doseganju ciljev iz naslova izvajanja naložbenih podukrepov

V letu 2024 smo izvajali veliko aktivnosti na področju izvajanja PRP ukrepov na osnovi katerih so kmetje dobili izplačano škodo zaradi vremenskih ujm v letu 2023. Za ta namen so KGZS infotočk izvedle informiranje širše javnosti in potencialnih upravičencev o razpisu 5.2 Podpora za obnovo kmetijskega zemljišča in potenciala kmetijske proizvodnje, ki sta bila prizadeta zaradi naravnih nesreč, slabih vremenskih razmer in katastrofičnih dogodkov, o razpisu 30. javnem razpisu podukrepa 4.1 Podpora za naložbe v kmetijska gospodarstva za leto 2024 OPERACIJA: Naložbe v zmanjšanje emisij toplogrednih plinov iz kmetijstva ter o razpisu 4.3 JAVNI RAZPIS za izvedbo agromelioracij na kmetijskih zemljiščih po poplavih.

Nudili smo pomoč pri pripravi letnih poročil glede izpolnjevanjs ekonomskih in drugih meril za poukrepe 4.1, 4.2, 6.4 iz PRP 2014-2022.

Svetovalci so nudili pomoč pri osebni svetovanju kmetijam, ki so imeli velike težave z dokončevanjem naložb zaradi vremenskih ujm v letu 2023. S tem so veliko doprinesli k

uspešnemu črpanju PRP sredstev za reševanje posledic vremenskih ujm. Svetovali so tudi tveganim kmetijam, ki še niso oddali zahtevka in so imele rok za oddajo 30.6.2024.

Za KGZS infotočke so se udeležile predstavitve naslednjih javnih razpisov: javni razpis iz poukropa 5.2, 30 javni razpis iz podukrepa 4.1 in javni razpis podukrepa 4.3: OPERACIJA: Izvedba agromelioracij na kmetijskih zemljiščih. O javnem razpisu podukrepa 4.3: OPERACIJA: Izvedba agromelioracij na kmetijskih zemljiščih smo informirali tudi vse slovenske občine. Zelo veliko delovnih ur smo povetili svetovanju o pogojih in obveznostih 30. JR za 4.1 in javnega razpisa za 5.2, saj je bilo zanimanje za razpis zelo veliko. Žal so neodobrene vloge na 40. JR 4.1 pa tudi na razpisu 5.2 prejele številne kmetije, ki so utrpeli škodo zaradi poplav, čeprav je bil razpis namenjen prvenstveno njim.

Predstavitve so izvedli predstavniki MKGP in agencije. Na osnovi tega so KGZS infotočke izvedle informiranje širše javnosti in kmetov o vsebini razpisov v živo in preko spleta ter v sodelovanju s kmetijski svetovalci izvedli številna svetovanja ob pripravi vloge na razpis. Informiranje javnosti je bilo izveden tudi preko spletnih strani KGZS zavodov, osebno po elektronski pošti ter v obliki člankov v različnih lokalnih medijih, na radijskih oddajah, lokalnih televizijah na krajevno običajni način. Skupaj smo v okviru specialistične skupine za razvoj podeželja izdelali navodila za primere, kjer je bil skupen nastop vseh svetovalce ključnega pomena za izvedbo določenih aktivnosti.

KGZS infotočke so izvajale tudi promocijo izvajanja razpisov za finančne instrumente AGRO FI MIKRO in AGORO FI MLADI.

Za svetovalce je Mreža za razvoj podeželja izvedla predstavitev zahtev za označevanje projektov, ki so prejela sredstva iz PRP 2014-2022. oz. iz SN 2023-2027, da so lahko na terenu v vezi s tem izvedli kvalitetna svetovanja. Preko celega so svetovalci sporočali veliko težav, ki so jih imeli z izvajanjem razpisov, ki so se reševala na koordinacijskih sestankih z agencijo in ministrstvom ter tako prejeli usmeritve za izvajanje aktualnih javnih razpisov. Svetovalcem so dali pobudo za posodobitev navodil za izvedbo zahtev podukrepov 4.1 in 4.2, ki so jim v pomoč pri izvajanju osebnega svetovanja in kot pomoč pri pripravi izobraževanj in delavnic na temo priprave vlog in obveznosti, ki izhajajo iz PRP odločb in razpisov (priprava zahtevkov in letnih poročil). S tem so veliko doprinesli k uspešnemu črpanju nepovratnih sredstev.

2.5.2 SN 2023 – 2027

Izvedene aktivnosti:

Leto 2024 je bilo zelo intenzivno leto tudi na področju izvajanja razpisov iz SN 2023-2027. Tako so se KGZS info točke v živo oz. preko spleta udeležile kar 9 predstavitev javnih razpisov za izvedbo: IRP 2, IRP 10, IRP 11, IRP 12, IRP 16, IRP 17, IRP 17, IRP 21, IRP 31, IRP 37 IRP 39.

Predstavitve razpisov so izvedli predstavniki MKGP in agencije. Na osnovi tega so KGZS info točke izvedle informiranje širše javnosti in kmetov o vsebini razpisov v živo in preko spleta ter v sodelovanju s kmetijski svetovalci izvedli številna svetovanja ob pripravi vloge na razpis.

Starejše nosilce KMG, oz. njihove naslednike smo spodbujali (prenos/prevzem kmetije) za kandidiranje v okviru intervencije IRP 24 Podpora za vzpostavitev gospodarstev mladih kmetov, ter IRP 30 Medgeneracijski prenos znanja, o možnostih pridobitve višje stopnje podpore pri različnih investicijskih intervencijah iz SN 2023-2027. Spremljali smo investicije mladih prevzemnikov iz 1. JR 24 in jih obveščali glede vzpostavitve vodenja knjigovodstva.

Na sejmu Agra v avgustu 2024 so se specialisti za razvoj podeželja in inovacijsko posredništvo na razstavnem prostoru KGZS izvajali osebno svetovanje kmetijam pri prijavi na razpise SN 2023-2027 vključno z razpisom za EIP projekte.

Specialisti za razvoj podeželja so v okviru KGZ zavodov koordinirali zbiranje pripomb in priporočil za izvedbene uredbe zgoraj naštetih razpisov, 3. spremembo SN 2023-2025 in 5. spremembo Meril za izbor intervencij v okviru SN 2023-2027 na terenu. Skupaj smo obravnavali kar 8 izvedbenih uredb za NE-IAKS intervencije in za ministrstvo pripravili številne pripombe in pobude za izboljšanje izvajanja razpisov.

Na MKGP smo dali pobudo, da morajo imeti vse naložbene intervencije prilogo z metodologijo za določitev in izračuna ekonomskih kazalnikov, ki so uporabljeni v uredbah, razpisih in letnih poročilih.

Izvajanje nalog inovacijskega posredništva

Izvedene aktivnosti:

V letu 2024 smo nadaljevali z intenzivnim izvajanjem nalog na področju izvajanja inovacijskega posredništva. V tem letu smo se vključili v pripravo in izvedbo razpisa za intervencijo IRP 38 Konzorciji institucij znanja in tako postali še bolj pomemben akter na področju izvajanja AKIS-a v Sloveniji.

Februarja 2024 smo imeli sestanek v organizaciji MKGP. MKGP-ju smo predstavili rezultate regijskih delavnic iz leta 2023 in možnosti promocije EIP projektov na vseslovenskih tematskih dogodkih v letu 2024, kjer bi bilo smiselno predstaviti projekte EIP. Predstavniki JSKS so se skupaj z ministrstvom udeležili 3. sestanka generalne skupščine koordinacijskih teles AKIS v Madridu. Specialisti za razvoj podeželja in inovacijsko posredništvo so se vključili v mednarodni projekt modernAKIS in tako prišli do omrežja novih praktičnih znanj in informacij za mreženje.

V prvi polovici leta so se inovacijski posredniki udeležili dvodnevno izobraževanja z naslovom Oblikovanje inovacijskih procesov in vpliv mreženja na moje delo, v drugi polovici leta 2024 pa 3 dnevne strokovne ekskurzijo v Avstrijo na temo pridobivanja izkušenj pri izvajanju projektov v okviru EIP in izvajanju naložbenih intervencij. V mesecu maju pa nam je ministrstvo predstavilo delovanje Evropske mreže za SKP – njihove spletne strani in baze EIP projektov. Ministrstvu smo bili v pomoč pri organizaciji drugega dne letnega posveta JSKS, ki je namenjen predstavitvi uspešnih projektov EIP.

Sodelovali smo pri organizaciji promocije odobrenih EIP projektov v okviru dogodka Dobrote slovenskih kmetij na Ptuj, na dnevu kmetijske tehnike na KGZ Novo mesto, izvajali promocijo EIP na strokovnem dogodku NOVI PRISTOPI V ZELENJADARSTVU na Vranskem ter pri organizaciji predstavitve EIP projektov na letnem posvetu JSKS. Tako smo širili uporabne rezultate EIP projektov med svetovalce in kmete.

KGZS infotočke za inovacijsko posredništvo so se udeležile interne predstavitve 1. javnega razpisa za intervencijo IRP 31 Podpora za projekte EIP. Predstavitve sta v oktobru izvedla MKGP in agencija. Na predstavitvi so inovacijski posredniki pridobili potrebna znanja za informiranje in osebno svetovanje ob pripravi vlog ter za potrebe javne predstavitve razpisa potencialnim upravičencem ter širši javnosti.

Inovacijski posredniki vseh osmih zavodov so v novembru izvedli skupno webinar delavnico za širšo javnost na nivoju Slovenije, na kateri so podrobneje predstavili razpis IRP 31

Podpora za projekte EIP. Temu je sledila izvedba 8 regijskih delavnic po vsej Sloveniji z namenom oblikovanja partnerstev za inovativne projekte EIP. V podporo uspešni izvedbi razpisov smo v Zeleni deželi objavili članek z naslovom »Priprava vlog za prvi javni razpis intervencije podpora za projekte evropskega inovativnega partnerstva (EIP) je v polnem teku« v katerem smo predstavili razpis, vlogo inovacijskih posrednikov in objavili tudi njihove kontakte.

Z ministrstvom smo sodelovali pri pripravi drugega dne letnega posveta JSKS, ki je posvečen predstavitvi dobrih praks projektov EIP in predstavitvi aktivnosti na področju inovacijskega posredništva.

Udeležili smo se skupnega razširjenega sestanka dveh skupnosti praks za krepitev znanja v rastlinski proizvodnji in živinoreji, ki ga je organiziralo ministrstvo.

Pripravili smo IZJAVO O DELJENJU OSEBNIH PODATKOV IN ZAUPNOSTI ZA UDELEŽENCE REGIJSKIH DELAVNIC, ki jo potrebujemo za bolj učinkovito oblikovanje partnerstev širom Slovenije in skupno tabelo, kamor vpisujemo projektne ideje iz regijskih delavnic in tako oblikujemo skupno bazo podatkov v podporo ministrstvu pri bodočih razpisih za EIP projekte.

Tabela:

2.5 Informiranje in svetovanje vlagateljem pri izvajanju ukrepov kmetijske politike Programa razvoja podeželja 2014–2020 in Strateškega načrta 2023–2027 (ne IAKS ukrepi)	Program	Poročilo	Indeks
Število in višina zaprosenih in odobrenih sredstev oddanih vlog (vir: AKTRP)	130	323	248
Število in vrednost oddanih zahtevkov (vir: AKTRP)	232	315	136
Število oddanih poročil (vir: AKTRP)	380	498	131
Število izvedenih predstavitev javnih razpisov (vir: Benakta)	83	99	119
Število izvedenih osebnih svetovanj (vir: Benakta)	7.249	24.014	331
Število informiranj oz. izvedenih delavnic (vir: Benakta)	51	84	165
Število vzpostavljenih partnerstev operativnih skupin EIP (vir: AKTRP)	21	23	110
Število vključenih kmetovalcev v partnerstva operativnih skupin EIP (vir: AKTRP)	51	71	139

3. Svetovanje in pomoč pri uveljavljanju ukrepov kmetijske politike

	Program	Poročilo	Indeks
Število ur:	56.469	75.197	133

3.1 Informiranje in svetovanje vlagateljem pri izvajanju ukrepov kmetijske politike iz Strateškega načrta 2023–2027 (IAKS ukrepi)

Izvedene aktivnosti:

Prva prioriteta programa dela za leto 2024 je bila implementacija SN SKP za obdobje 2023–2027 za Slovenijo, s poudarkom na vključevanju KMG v intervencije t.i. zelene arhitekture, zlasti SOPO, KOPOP in EK.

Za informiranje vlagateljev je bilo po vsej Sloveniji pripravljenih 152 usposabljanj, od tega 133 v živo in 19 preko spleta. Kljub predstavitev, smo številnim kmetom dodatno individualno pojasnjevali vsebino in pogoje intervencij ter o novostih na področju pogojenosti. Za javno informiranje smo tako na nacionalni kot tudi na lokalni ravni pripravili številne objave za različne tiskane in elektronske medije ter prispevke za radijske in televizijske postaje. Poleg tega smo na spletnih straneh KGZS in KGZ pripravljali in sproti ažurirali rubriko "Vse o zbirnih vlogah 2024", kjer so bile vlagateljem dostopne vse informacije, ki jih potrebujejo za oddajo zbirnih vlog in izvajanje posameznih intervencij SKP. Informiranje je bilo izvedeno tudi s članki objavljenimi v zborničnem glasilu Zelena dežela, ki ga prejmejo vsi člani KGZS (preko 100.000 naslovnikov).

Vlagatelje smo informirali in jim osebno svetovali o vsebinah intervencij kmetijske politike, njihovem namenu ter pogojih in načinu uveljavljanja, o obveznostih na ravni KMG, ki izhajajo iz predpisanih zahtev ravnanja ter standardov za vzdrževanje zemljišč v dobrem kmetijskem in okoljskem stanju, svetovali o kmetijskih praksah, ki ugodno vplivajo na podnebje in okolje ter o vsebini in namenu ukrepov varstva okolja in narave v povezavi z intervencijami kmetijske politike.

Kmete smo ob tem posebej spodbujali za vstop v ukrepe KOPOP, SOPO, EK, HTV, BVR in DŽ. Zelo veliko svetovanj je bilo povezanih z iskanjem ustreznih kombinacij operacij in intervencij (SOPO, KOPOP, DKOP 6 in DKOP 7, itd.), predvsem v času pred izvedbo vnosa zbirnih vlog, seveda pa tudi v času kampanje. Veliko smo svetovali tudi s področja sheme ZEL in operacije VOD in po potrebi tudi dopolnjevali ali umaknili zahtevke. Posebej smo konec leta rejce, ki so vključeni v operacije DŽ govedo oziroma DŽ drobnica z osebnim svetovanjem preko telefona opozarjali glede potrebnih koproloških analiz, saj bi bilo sicer preveč napak in s tem povezanih odbitkov pri izplačilu.

Vlagateljem smo nudili pomoč pri pripravi dopolnitev zbirnih vlog, vpogledih v stanje na KMG v aplikaciji SOPOTNIK, nujnostjo odpravljanja ugotovljenih napak, ki jih javlja ta aplikacija, dostopu in uporabi aplikacij SOPOTNIK in FOTOSOPOTNIK, ter interpretaciji odločb izdanih s strani ARSKTRP.

Preko medijev smo obveščali in ozaveščali javnosti o intervencijah kmetijske politike in razvoja podeželja, s poudarkom na prilagajanju podnebnim spremembam, varovanju okolja in narave ter varovanju in upravljanju z vodo in tlemi ter sobivanju velikih zveri in pašnih živali.

Izvajali smo tudi svetovanja in pojasnjevanja glede Registra kmetijskih gospodarstev (ustrezno urejanje zadev glede kmetijskih gospodarstev, nosilcev in članov kmetijskih gospodarstev in pravilne prijave njihovih površin (urejanje GERK-ov), vzpostavitve KMG-MID-a, trajnih nasadov, seznanitev s novostmi glede spremembe nosilca pred oddajo ZV in v primeru, ko je ZV že oddana, predstavitev možnosti samostojnega vpogleda v kontrolne sloje: preveritev območja OOTT, varovalnih pasov ob vodotokih, seznanitev s spremenjenim postopkom prijave na novo najetih kmet. zemljišč,...). Svetovali smo tudi s področja izvedenih kontrol na kmetijskih gospodarstvih in pomagali pri ustreznih načinih vodenja zahtevanih evidenc na kmetijah.

Tabela:

3.1 Informiranje in svetovanje vlagateljem pri izvajanju ukrepov kmetijske politike iz Strateškega načrta 2023–2027 (IAKS ukrepi)	Program	Poročilo	Indeks
Število usposabljanj	121	283	234
Število osebnih svetovanj	27.283	48.720	179
Št. pripravljenih strokovnih gradiv, objav v medijih	72	180	250

Komentar tabele:

Glede na planirane dejavnosti za leto 2024 smo kazalnike zaradi izrednega zanimanja terena precej presegle, kar kaže na to, da so upravičenci zelo zainteresirani in želijo konkretne informacije in strokovne nasvete. Ob tem izpostavljamo, da je bilo informiranje in svetovanje kmetom o SN SKP 23-27 ena od prioritarnih nalog programa dela JSKS, zato smo želeli biti pri tem kmetom vedno na razpolago.

3.2 Pogojenost

Izvedene aktivnosti:

Glavnino usposabljanja smo izvedli med usposabljanji za izvajanje ukrepov kmetijske politike iz Strateškega načrta 2023–2027 (IAKS ukrepi). V letu 2024 smo izvajali preglede oz. svetovanja na kmetijah na izvajanje zahtev pogojenosti. Svetovanja iz pogojenosti so potekala preko celega leta saj so bile v letu 2024 potrjene določene spremembe pravil pogojenosti (nova uredba o pravilih pogojenosti), ki jih je bilo potrebno razložiti kmetom. Predvsem je bila pomembna sprememba glede zahteve, neproizvodnih površin, OOTT in kolobarja.

Največji poudarek pri svetovanju smo dajali novostim pogojenosti, ki se tičejo širšega kroga vlagateljev – DKOP 8 (Minimalni delež neproizvodnih površin in krajinske značilnosti) DKOP 7 (Kolobar), DKOP 6 (Minimalna pokritost tal), DKOP 5 (Upravljanje obdelave za zmanjšanje tveganja degradacije in erozije tal) ter DKOP 4 (Varovalni pasovi vzdolž vodnih tokov).

Veliko aktivnosti na tem področju, predvsem zaradi omejitev, je bilo namenjeno kmetijam vključena v območja NATURA 2000. Na teh območjih so tudi poljedelske in živinorejske kmetije, ki so jih zahteve pogojenosti omejile pri proizvodnji krme in prireji. Predvsem zahteve DKOP 9 in 7 so v veliki meri ogrozile pri pridelavi, ki je nujno potrebna za

zagotavljanje osnovne krme na živinorejskih kmetijah. Za kmetije, ki imajo površine znotraj teh območij smo pripravili dodatna izobraževanja in osebno svetovali, kako lahko vsaj delno omilijo izgube pridelave krme s tem, da smo jih spodbujali k vstopu v intervencije v okviru sheme za podnebje in okolje. Na območjih, ki so zajeta tudi v DKOP 2, varovanje mokrišč in šotišč, smo tudi sodelovali pri pripravi predlogov grafičnega sloja in opredelitvi območji, ki so primerna za ta sloj in bi se ohranjala biodiverziteteta. Sočasno pa bi se zavarovala oz. omogočila kmetijsko dejavnost aktivnih kmetij, ki imajo obdelovalne površine znotraj teh območji. Svetovalci in specialisti smo v okviru strokovnih skupin sodelovali pri pripravi zakonodaje.

Kmetije smo preko svetovanja seznanili o slojih pogojenosti na RKG pregledovalniku oz. možnosti vpogleda ali se kmetija nahaja na specifičnem sloju – ukrepi pogojenosti vezani na posamezna območja. Kmetije smo na delavnicah izobraževali o tujerodnih invazivnih plevelnih vrstah in pomenu njihovega odstranjevanja.

Tekom celotnega leta je tekla redna komunikacija z MKGP in AKTRP, kjer smo sproti reševali morebitne zaplete in vprašanja ter informacije sproti prenašali na teren.

Tabela:

3.2 Pogojenost	Program	Poročilo	Indeks
Število usposabljanj (predavanja, tečaji, seminarji, delavnice, krožki)	30	78	260
Število osebnih svetovanj	6.150	10.679	174
Št. pripravljenih gradiv, objav v medijih	32	39	122

Komentar tabele:

Naloga je bila realizirana v celoti, številna svetovanja se izvedejo tudi v sklopu drugih nalog, predvsem ob tehnološkem svetovanju na kmetijah in v pisarni. Svetovalec namreč poroča aktivnost pod tisto podnalogo, ki prevladuje. Kljub temu je bila realizacija programa dela večja kot pa je bila načrtovana.

4. SVETOVANJE IN POMOČ PRI ORGANIZACIJI IN DELOVANJU REJSKIH ORGANIZACIJ, ORGANIZACIJ PROIZVAJALCEV IN DRUGIH OBLIK PROIZVODNEGA ZDRUŽEVANJA KMETIJSKIH PRIDELOVALCEV

	Program	Poročilo	Indeks
Število ur:	22.000	20.021	91

4.1. Organizacije in skupine proizvajalcev (v nadaljevanju OP-ji in SP-ji) ter druge oblike povezovanja

4.1.1 VZPOSTAVLJANJE RAZLIČNIH OBLIK ZDRUŽEVANJA KMETIJSKIH PRIDELOVALCEV

Izvedene aktivnosti:

Pridelovalce smo v okviru različnih delovnih teles, združenj, rejskih organizacij, društev, povezovalnih verig (zelenjavna) spodbujali k skupni, organizirani pridelavi in trženju. Spodbujali smo povezovanje preko strokovnih odborov pri KGZS tako, da smo člane odborov informirali o možnosti povezovanj v skupine pridelovalcev (SP) in organizacije pridelovalcev (OP) ter jih spodbujali k večji aktivnosti na tem področju. Aktivno smo se vključevali tudi v delo rejskih organizacij. Znotraj nekaterih verig povezovanja smo sodelovali v smislu strokovne podpore pri pripravi tehnologij pridelave ter tržnih pristopov. Sodelovali smo pri obravnavi aktualne zakonodaje vezane na to področje.

Tabela:

4.1.1. Vzpostavljanje različnih oblik združevanja kmetijskih pridelovalcev	Program	Poročilo	Indeks
Število usposabljanj/delavnic/ogledov dobrih praks	29	39	134
Število osebnih svetovanj	345	436	126
Št. pripravljenih strokovnih gradiv, objav v medijih	22	28	127

Komentar tabele:

Aktivnosti so realizirane v celoti tako na področju usposabljanja, svetovanja in pripravljenih gradiv.

4.1.2 VARNA HRANA

Izvedene aktivnosti:

Predelava tujih smernic za butične obsege predelave namiznih oljk in predelavo v olje (300 strani), sklepov Komisije glede vzpostavljanja varne hrane upoštevajoč mikro obrate, francoskih smernic, v več fazah smo izvedli usklajevalne sestanke tako s pridelovalci kakor Upravo. Pripravili vsa strokovne vsebine/dopolnitve/popravki v osnutku smernic DHP za namizne oljke in stekleničenje oljčnega olja in odgovori na vsa odprta vprašanja Uprave neposredno povezana na vsebine smernic – priprava strokovnih odgovorov, argumentov in pojasnil. Pripravila pripombe s področji: o analizah voluminozne krme, pravilnika glede masnih bilanc. Priprava strokovnih gradiv s področja: laboratorijsko/industrijsko proizvedeni proteini, obširnih odgovorov s področja prehranske varnosti, trgovinskih sporazumov in zakonodaje s področja živil, predelava vse evropske zakonodaje, nacionalne in priprava vsebin PZR – zdravstveno varstvo ljudi/živali (priročnik pogojenosti), glede varnosti živil iz tretje države napram nacionalnim in zakonodaj na področju zaščite živali. Neposredno svetovanje po vsebinah: predelava jabolk, popravki iz odločbe v tehnološki higieni, označevanje in kdaj je nekaj zavajajoče za potrošnika -v smislu zakonodajnih dikcij, QR koda – ali se sme uporabiti na kmečkih izdelkih (marmelada, testenine), vodenje masnih bilanc za vse obrate z živilo živalskega izvora, tudi pri sestavljenih živilih – opredelitev delegiranega

akta EU, nitrati v podtalnici – testi za razlikovanje med humanim in živalskim izvorom, varnost krme – zakonodajni ukrep, analitika, MRL,..

Predelava 350 strani strokovne literature, priprava izročkov in izvedba usposabljanja za svetovalce in nosilce DD o varnosti lokalnih živil. Priprava in izvedba osrednjega predavanja na Dnevu Avstrijske-Štajerske v Gornji Radgoni (Agra) – »Živila v toku časa – kaj bomo jedli jutri«. Kmetijam s priglášeno predelavo kmetijskih pridelkov in turistično dejavnostjo, ki so jih obiskali inšpektorji, smo svetovali glede dopolnitve dokumentacije v zvezi z dobro higiensko prakso in glede pravilnega vodenja evidenc glede lastne in kupljene surovine, kupljene embalaže, priprave izdelkov, svetovanje glede postavitve vab za glodavce v objektu za predelave in skladiščenje. Svetovali tudi glede dopolnitev dobre higienske prakse (DHP), ureditev prostorov za zagotavljanje ponudbe varne hrane, pri vpisu v register živilskih obratov, pregledov vode na kmetijah, kjer niso priključeni na javni vir pitne vode, odvzema brisov v obratih za predelavo in zakola prašičev, pregled pripravljenih etiket, postopki varne hrane, izbira opreme za kmetijo, pravilna označitev izdelkov.

Ponudnikom, ki prodajajo živila v javne zavode, smo nudili svetovanje s področja zunanjega nadzora pri zagotavljanju varnosti živil, kar je bilo zahtevano s strani javnih zavodov, svetovanje glede pogojev za prodajo jajc v javne zavode, ureditve zbirnega centra za jajca, registracije hleva ter označevanja jajc, izris skice za zbirni center za jajca, o pravilni označitvi izdelkov, pregled pripravljenih etiket. Pri označevanja marmelad smo svetovale glede pravilnega izračuna skupnih sladkorjev v marmeladi. Svetovale smo tudi glede proizvodnje žganja in oddaje oz. ponovne uporabe brozge, ki ostane po žganjekuhi.

Izvedena so bila lokalna predavanja po vsebinah označevanja živil, onesnaževala v živilih ter kratki članki s povzetki za lokalna občila; tudi delavnice in gradiva po vsebinah: izobraževanje za ozaveščanje o varnem ravnanju s hrano, kot so pravilno skladiščenje, priprava in segrevanje hrane, zmanjšuje tveganj zastrupitev, izmenjavi najboljših praks in sodelovanje z organizacijami za usklajevanje varnostnih standardov in smernic, zahteve dobre higienske prakse pri predelavi mesa in mleka ter dobra higienska praksa in zagotavljanje varnosti živil pri predelavi sadja in zelenjave. Lastna usposabljanja preko pregleda načrta Strategija EFSA 2027, ki se osredotoča na znanost, varno hrano in trajnost, v organizaciji UVHVVR izobraževanje s temo: Varstvo rastlin in varna hrana - naša skupna skrb tudi v spremenjenih podnebnih razmerah. Aktivno smo sodelovali s pridelovalci, predstavniki KGZS in UVHVVR pri pripravi Smernic dobre higienske prakse pri pridelavi oljčnega olja in namiznih oljk, pripravili članek obvladovanja dobre higienske prakse pri predelavi sadja.

Tabela:

4.1.2 Varna hrana	Program	Poročilo	Indeks
Število usposabljanj/delavnic/ogledov dobrih praks	20	17	85
Število osebnih svetovanj	483	586	121
Št. pripravljenih strokovnih gradiv, objav v medijih	18	47	261

Komentar tabele:

Področje varne hrane se sistematično dela po načelu rešitev težave in deseminacije na terenu. Zagotovo pa manj svetovanja, ker JSKS nima skupnega specialista za to področje.

4.2 DRUŠTVA, NEVLADNE ORGANIZACIJE IN SOCIALNA EKONOMIJA

4.2.1 Delovanje društev, ki delujejo na področju kmetijstva, ter sodelovanju z nevladnimi organizacijami in agrarnimi skupnostmi, ter in izvedba državnih tekmovanj

Izvedene aktivnosti:

Z Zvezo slovenske podeželske mladine, smo skupaj pripravljali Akcijski načrt za mlade kmete, srečanje mladih kmetov, pripravili izobraževanja ter promovirali intervencijo za mlade kmete in medgeneracijski prenos znanja, sodelovali pri določanju aktivnosti svetovalcev v Akcijskem načrtu za mlade kmete.

Organizirali smo tekmovanje iz znanj v kmetijstvu imenovanega kviz »Mladi in kmetijstvo«. Pred izvedbo tega državnega tekmovanja potekajo regijski kvizi, ki so namenjeni izboru ekip na občinskem in regijskem nivoju, ki se potem udeležijo državnega tekmovanja. Ob državnem kvizu poteka spremljevalno dogajanje za namene poglobljanja znanja za mlade iz celotne Slovenije, obiskovalce in povabljenе goste. Z ZSPM smo sodelovali tudi pri Državnih kmečkih iger na Ponikvi pri Šentjurju.

Tabela:

4.2.1 Delovanje društev, ki delujejo na področju kmetijstva ter sodelovanje z nevladnimi organizacijami in agrarnimi skupnostmi ter izvedba državnih tekmovanj	Program	Poročilo	Indeks
Število usposabljanj	159	349	219
Število osebnih svetovanj	783	1.944	248
Št. pripravljenih strokovnih gradiv, objav v medijih	88	186	211

Komentar tabele: Vse aktivnosti so bile presežene.

4.2.2 SOCIALNO PODJETNIŠTVO IN SOCIALNA EKONOMIJA

Izvedene aktivnosti:

Na KGZ-jih so izvajali aktivnosti informiranja in svetovanja pri ustanovitvi, registraciji in razvoju socialnih podjetij ter reševanju vprašanj glede pridobitve sredstev. Svetovanje so izvajali v obliki osebnih svetovanj ali predavanj, oz. delavnic. Pripravili so članke in gradiva za objavo v različnih medijih in na spletu, ki predstavljajo podporno okolje drugih socialnim podjetjem v Sloveniji. Pomembno je bilo povezovanje z drugimi institucijami socialne ekonomije (npr. Šent, Etri, IP Posočje).

Koordinacija dela za to področje je potekala na Sektorju za kmetijsko svetovanje, kjer smo sodelovali z resornim ministrstvom (MGŠT) glede aktualnih zadev na področju socialnega podjetništva in socialne ekonomije (pregled strategije razvoja socialne ekonomije in predlaganih dopolnitev in sprememb). Za MKGP pa smo pripravili pojasnilo o našem delovanju na področju socialnega podjetništva in socialne ekonomije. Načrtovali smo izvedbo usposabljanja za svetovalce na temo podjetništva oz. socialnega podjetništva.

Tabela:

4.2.2. Socialno podjetništvo in socialna ekonomija	Program	Poročilo	Indeks
Število usposabljanj/delavnic/ogledov dobrih praks	6	4	67
Število svetovanj	122	203	166
Št. pripravljenih strokovnih gradiv, objav v medijih	7	4	57

Komentar tabele:

Kmetijstvo omogoča širok nabor izvajanja dejavnosti v različnih oblikah (npr. kot osnovna kmetijska dejavnost, dopolnilna dejavnost, druge organizacijske oblike). Glede na obstoječo zakonodajo s področja socialnega podjetništva je pridobitev statusa socialnega podjetja, ki je pogojena z ustrežno pravno organizacijsko obliko (podjetje, zadruga...), ustrezna za ožjo populacijo, ki svoji dejavnosti prilagodi tudi poslovni model. Informiranje in svetovanje s področja socialnega podjetništva in socialne ekonomije je zato pogosto izvajano v obliki individualnih nasvetov. Glede na to, da je nacionalna strategija razvoja socialne ekonomije v sprejemu, sledil bo program ukrepov, je večje število strokovnih gradiv pričakovati po sprejemu teh dokumentov.

5. Svetovanje na področju kmetijskih in s kmetijstvom povezanih predpisov

	Program	Poročilo	Indeks
Število ur:	12.000	8.988	75

5.1 Pri pripravi kmetijskih in s kmetijstvom povezanih predpisih sodeluje z MKGP, tako na osnovi zaznanih razmer in situacij, ki jih dobiva pri svojem delu na terenu daje predloge. Tu so še posebej pomembne socialne razmere, katerih zakonodaja spada pod druge resorje.

5.2 Strokovno sodelovanje z ministrstvi in drugimi državnimi institucijami pri pripravi predpisov, katerih vsebine se nanašajo na člane KMG, kmetijstvo, dopolnilne dejavnosti na kmetiji in razvoj podeželja vključno s predpisi na področju politike varstva narave in okolja, upravljanja voda, naravnih in drugih nesreč ter davčne in socialne politike

Izvedene aktivnosti pod 5.1 in 5.2:

Strokovno smo sodelovali z ministrstvi in drugimi državnimi institucijami pri pripravi predpisov, ki se nanašajo na kmetijstvo in razvoj podeželja, vključno s predpisi na področju politike varstva narave in okolja ter upravljanja voda.

Preko spletne strani in drugih medijev smo uporabnike naših storitev obveščali o novostih na posameznih zakonodajnih področjih, ki se dotikajo kmetijstva.

Sodelovali smo v strokovnih delovnih skupinah in v strokovnih odborih za posamezna področja v kmetijstvu (preko video konferenc in v živo). Odločevalcem smo zagotavljali potrebne informacije o stanju na terenu. Sodelovali smo pri prenosa znanja za posamezna razvojna področja, v katere so vključeni tudi predstavniki drugih členov prenosa znanja, državnih organov, raziskovalnih organizacij in gospodarstva. Sodelovali smo tudi pri pripravi predpisov, ali pa smo zaradi dobrega poznavanja stanja na kmetijah pripravljali pripombe na osnutke predpisov. Po potrebi smo sodelovali tudi na usklajevalnih sestankih pri pristojnih organih. Svetovalci so sodelovali pri delavnicah, pripravi strokovnih predlogov in rešitev ter pri informiranju. Zaradi usklajevanja z različno evropsko zakonodajo, zaradi izboljšanja pogojev dela v kmetijstvu, smo se vključevali v javne razprave, sodelovali v raznih delovnih skupinah, podajali pobude tudi na drugo zakonodajo, predvsem s področja varovanja narave, dela in sociale in raznih davkov in financ.

Spremljanje priprave predpisov na področju kmetijstva in razvoja podeželja ter varstva okolja in prenos informacij do uporabnikov predpisov v povezavi z implementacijo SKP 2023-2027 je eden izmed razlogov za večji obseg dela na tej nalogi, Priprava predlogov, mnenj in pripomb ter pobud s področja kmetijskih in s kmetijstvom povezane zakonodaje in predpisov ter sodelovanje pri pripravi strateških dokumentov za slovensko kmetijstvo (SKP 2023-2027), spremljanje priprave uredb in priprava pripomb v fazi sprejemanja, še posebej pri predlogih uredb za neposredna plačila, pogojenost, itd. Sodelovali smo pri pripravi pripomb na novo točkovanje OMD.

Na podeželju smo kmete sprotno obveščali o različnih razpisih, uredbah in ostalih upravnih aktih, povezanih z obstoječo zakonodajo nove Skupne Kmetijske Politike. Veliko je bilo aktivnosti na področju SKP, svetovali smo glede aplikacije Sopotnik, Fotosopotnik, EIV23. V podajanje pripomb na osnutke uredb in zakonskih podlag je bila vključena vsa javna služba kmetijskega svetovanja (specialisti in terenski svetovalci). In izvajali smo vse naloge, ki so nam bile dodeljene glede razpisov, uredb.

V letu 2024 smo obravnavali ter dajali predloge in pripombe na spreminjanje sledeče zakonodaje, prikazane v tabeli 2.

Tabela 2: Delo na zakonodaji v letu 2024

Zap. št.	Naslov zakona/uredbe/pravilnika
1.	Uredba o izvajanju ukrepa naložbe v osnovna sredstva in podukrepa podpora za naložbe v gozdarske tehnologije ter predelavo, mobilizacijo in trženje gozdarskih proizvodov iz Programa razvoja podeželja Republike Slovenije za obdobje 2014–2020
2.	Uredba o skupnih določbah za izvajanje intervencij razvoja podeželja, ki niso vezane na površino ali živali, iz strateškega načrta skupne kmetijske politike 2023–2027
3.	Uredba o izvajanju intervencij podpora za vzpostavitev gospodarstev mladih kmetov in medgeneracijski prenos znanja iz strateškega načrta skupne kmetijske politike 2023–2027
4.	Uredba o izvajanju intervencije naložbe v dvig produktivnosti in tehnološki razvoj, vključno z digitalizacijo kmetijskih gospodarstev, ter intervencije naložbe v prilagoditev na podnebne spremembe pri trajnih nasadih, iz strateškega načrta

	skupne kmetijske politike 2023–2027
5.	Uredba o izvajanju intervencije podpora za projekte evropskega partnerstva za inovacije za kmetijsko produktivnost in trajnostnost iz strateškega načrta skupne kmetijske politike 2023–2027
6.	Uredba o izvajanju intervencije konzorciji institucij znanja v podporo prehodu kmetijstva v zeleno, digitalno in podnebno nevtralnno iz strateškega načrta skupne kmetijske politike 2023–2027
7.	Uredba o izvajanju intervencije regijski pristop povezovanja lokalnih proizvodov s poudarkom na ekoloških proizvodih iz strateškega načrta skupne kmetijske politike 2023–2027
8.	Uredba o izvajanju intervencije izmenjava znanja in prenos informacij ter usposabljanje svetovalcev iz strateškega načrta skupne kmetijske politike 2023–2027
9.	Uredba o izvajanju intervencije naložbe v učinkovito rabo dušikovih gnojil, intervencije naložbe v nakup kmetijske mehanizacije in opreme za optimalno uporabo hranil in trajnostno rabo FFS ter intervencije naložbe v nakup kmetijske mehanizacije in opreme za upravljanje travniških habitatov iz strateškega načrta skupne kmetijske politike 2023–2027
10.	3. spremembe SN 2023-2027
11.	5. sprememba MERIL ZA IZBOR OPERACIJ V OKVIRU STRATEŠKEGA NAČRTA SKUPNE KMETIJSKE POLITIKE 2023–2027 ZA SLOVENIJO INTERVENCIJE EKSREP
12.	<u>Obravnavana zakonodaja s področja IAKS intervencij SN 2023 – 2027:</u>
13.	Uredba o pravilih pogojenosti
14.	Uredba o neposrednih plačilih iz strateškega načrta skupne kmetijske politike 2023–2027
15.	Uredba o izvedbi intervencij kmetijske politike za leto 2024
16.	Uredba o intervenciji dobrobit živali za leto 2024
17.	Uredba o plačilih za okoljske in podnebne obveznosti ter naravne ali druge omejitve iz strateškega načrta skupne kmetijske politike 2023–2027
18.	Pravilnik o registru kmetijskih gospodarstev
19.	Pravilnik o evidenci krajinskih značilnosti za pogojenost in ukrepe kmetijske politike
20.	Uredba o izvajanju intervencije izmenjava znanja in prenos informacij ter usposabljanje svetovalcev iz strateškega načrta skupne kmetijske politike 2023–2027
21.	Pravilnik o integrirani pridelavi poljščin, zelenjave, hmelja, sadja in oljk ter grozdja
22.	Osnutek Uredbe o vodovrstvenih območjih za javno oskrbo s pitno vodo v Občini Krško,
23.	Strategija intelektualne lastnine
24.	Strategija razvoja socialne ekonomije

25.	Odlok o finančni pomoči za odpravo posledic škode v kmetijstvu zaradi pozebe, neurij s točo in poplav leta 2023
26.	Uredbe o izvajanju intervencije naložbe v dvig produktivnosti in tehnološki razvoj, vključno z digitalizacijo kmetijskih gospodarstev, ter intervencije naložbe v prilagoditev na podnebne spremembe pri trajnih nasadih
27.	Pravilnik o priznanju organizacij proizvajalcev in združenj organizacij proizvajalcev v sektorjih sadje in zelenjava, oljčno olje in namizne oljke ter hmelj
28.	Uredba o izvajanju intervencij v vinskem sektorju
29.	Pravilnik o priznanju organizacij proizvajalcev v določenih kmetijskih sektorjih – sektor vina in sektor okrasnih rastlin
30.	Uredba o spremembah in dopolnitvah Uredbe o sistemu dovoljenj za zasaditev vinske trte
31.	Uredba o podpori vinarskemu sektorju za določene aktivnosti na ciljnih trgih
32.	Zakon o vinu
33.	Zakon o najstarejši trti na svetu
34.	Uredba o izvajanju Uredbe (EU) o geografskih označbah za vino, žgane pijače in kmetijske proizvode ter zajamčenih tradicionalnih posebnostih in neobveznih navedbah kakovosti za kmetijske proizvode
35.	Pravilnik o izjemah glede tržnih standardov za prodajo svežega sadja in zelenjave na registriranih tržnicah in za neposredno dostavo
36.	Uredbe EU o pridelavi in trženju rastlinskega razmnoževalnega materiala
37.	Uredbe EU o rastlinah, pridobljenih z nekaterimi novimi genomskimi tehnikami, ter hrani in krmi
38.	Gradbene, prostorske in okoljske zakonodaje
39.	Pravilnik o izvajanju ukrepov biovarnosti iz Uredbe (EU) o prenosljivih boleznih živali
40.	Pravilnik o analizah krme
41.	EU Uredba o prevozu živali
42.	Zakon o varovanju okolja
43.	Zakon o odpravi posledic naravnih nesreč
44.	Zakon o fitofarmaceutskih sredstvih
45.	Uredba o gnojenju
46.	Pravilnika o priznanju organizacij proizvajalcev in združenj organizacij proizvajalcev v sektorjih žita, sladkor, lan in konoplja, goveje in telečje meso, ovčje in kozje meso, jajca, perutninsko meso, čebelarski proizvodi, vino, živo drevje in druge rastline, čebulice, korenine in podobno, rezano cvetje in okrasno

	listje ter drugi proizvodi
47.	Uredba o spremembah in dopolnitvah Uredbe o izvajanju intervencij podpora za vzpostavitev gospodarstev mladih kmetov in medgeneracijski prenos znanja iz SN SKP 2023-2027
48.	Uredba o spremembah Uredbe o dopolnilnih dejavnostih
49.	Uredba IRP02 (dvig produktivnosti in tehnološki razvoj KMG - gorski, majhne kmetije, rastlinjaki) in IRP29 (prilagoditev reje živali nadstandarnim zahtevam).
50.	Zakon o dohodnini
51.	Zakon o gostinstvu
52.	Pravilnik o spremembi in dopolnitvah Pravilnika o zagotavljanju sledljivosti porekla za nepredpakirano sveže, ohlajeno in zamrznjeno goveje, prašičje, ovčje, kozje in perutninsko meso
53.	Predlog Pravilnika o spremembah in dopolnitvah Pravilnika o integrirani pridelavi poljščin, zelenjave, hmelja, sadja in oljk ter grozdja,
54.	Zakon o zaščiti živali

5.3 Ozaveščanje javnosti o pomenu podeželja in več namenskosti kmetijstva, tudi z vidika varovanja okolja, varstva in trajnostne rabe voda, ohranjanja narave in blaženja ter prilagajanja na podnebne spremembe

Izvedene aktivnosti:

- Za povečanje zavedanja o pomenu kmetijstva smo organizirali vrsto aktivnosti, namenjenih ozaveščanju javnosti o ključnem vplivu kmetijstva na državno samooskrbo, prehransko varnost in urejenost podeželja. Ker je javnost pogosto premalo informirana o pomenu kmetijstva za ohranjanje državnosti, poseljenosti odročnih in obmejnih območij ter preprečevanje zaraščenosti zemljišč, smo temu področju namenili posebno pozornost.
- Promocijo kmetijstva smo izvajali preko strokovnih in pospeševalnih dogodkov, kjer smo poudarili pomen lokalne pridelave za ohranjanje naravnih virov in vlogo trajnostnega kmetovanja pri blaženju podnebnih sprememb. Na teh dogodkih smo javnosti omogočili vpogled v delo kmetov, pomen lokalne hrane ter koristi kratkih dobavnih verig za okolje in lokalno skupnost.
- Na različnih prireditvah in srečanjih smo javnost seznanjali z vlogo kmetijstva kot bistvenega dejavnika za razvoj podeželja, prehransko varnost in trajnostni razvoj. S temi aktivnostmi smo okrepili zavedanje o pomembnosti kmetijstva, ne le kot gospodarske panoge, temveč tudi kot temelja samozadostnosti države in ključnega elementa, ki povezuje lokalne skupnosti.
- Strokovne vsebine smo prenašali na širšo javnost in različne starostne skupine z vključevanjem medijev. Medije smo redno vabili in podajali strokovne izjave na vseh večjih strokovnih dogodkih.
- Sodelovali smo pri prenosu znanja za posamezna razvojna področja, v katere so vključeni tudi predstavniki drugih členov prenosa znanja, državnih organov, raziskovalnih organizacij in gospodarstva.

- Ozaveščali smo širšo javnost o več namenskosti kmetijstva, pomenu urejenosti podeželja in obdelanosti kmetijskih površin; ozaveščanje o pomenu ohranjanja podeželja in kmetijske krajine za razvoj in ohranitev okolja.

5.4 Izvajanje programov državnega pomena, na podlagi predpisov in pogodb z drugih področij in programov državnega pomena, če so naloge vključene v program dela JSKS

Izvedene aktivnosti:

V okviru te naloge smo zbrali podatke o kmetijski proizvodnji ter analizirali strukturo kmetijske proizvodnje po panogah z namenom svetovanja in spodbujanja razvoja tega sektorja ter sodelovali z drugimi inštitucijami. Aktivnosti državnega pomena smo izvajali v skladu s pogodbami in predpisi, obenem pa smo sodelovali v delovnih skupinah in opravljali naloge, ki so izhajale iz njihovega delovanja.

Tabela:

Svetovanje na področju kmetijskih in s kmetijstvom povezanih predpisov			
5.1 Pri pripravi kmetijskih in s kmetijstvom povezanih predpisih sodeluje z MKGP, tako da na osnovi zaznanih razmer in situacij, ki jih dobiva pri svojem delu na terenu, daje predloge. Tu so še posebej pomembne socialne razmere, katerih zakonodaja spada pod druge resorje.	Program	Poročilo	Indeks
Število usposabljanj (predavanja, tečaji, seminarji, delavnice, krožki)	26	19	73
Število osebnih svetovanj	513	591	115
Št. pripravljenih strokovnih gradiv, objav v medijih	13	39	300
Št. strokovnih podlag za zakonodajne in druge dokumente	77	171	222
5.2 Strokovno sodelovanje z ministrstvi in drugimi državnimi institucijami pri pripravi predpisov, katerih vsebine se nanašajo na člane KMG, kmetijstvo, dopolnilne dejavnosti na kmetiji in razvoj podeželja vključno s predpisi na področju politike varstva narave in okolja, upravljanja voda, naravnih in drugih nesreč ter davčne in socialne politike.	Program	Poročilo	Indeks
Število usposabljanj (predavanja, tečaji, seminarji, delavnice, krožki)	6	5	83
Število osebnih svetovanj	233	110	47
Št. pripravljenih strokovnih gradiv, objav v medijih	32	132	413
Št. aktivnosti	190	87	46
5.3 Ozaveščanje javnosti o pomenu podeželja in več namenskosti kmetijstva, tudi z vidika varovanja okolja, varstva in trajnostne rabe voda,	Program	Poročilo	Indeks

ohranjanja narave in blaženja ter prilagajanja na podnebne spremembe.			
Število usposabljanj (predavanja, tečaji, seminarji, delavnice, krožki)	13	13	100
Število osebnih svetovanj	255	374	147
Št. pripravljenih strokovnih gradiv, objav v medijih	17	17	100
5.4 Izvajanje programov državnega pomena, na podlagi predpisov in pogodb z drugih področij in programov državnega pomena, če so naloge vključene v program dela JSKS.	Program	Poročilo	Indeks
Število aktivnosti	16	5	31

Komentar tabele: Tem nalogam je bilo namenjenih nekaj manj ur kot je bilo predvidenih v programu dela, kar je posledica tega, da je bilo v letu 2024 nekaj manj odprtih zakonov. Kazalniki pa zasledujejo cilje iz programa dela; nekje močno presegajo načrtovane kazalnike in posledično temu so nekateri manjši od načrtovanih.

6. Vodenje in koordinacija dela JSKS vključno z usposabljanjem svetovalcev

	Program	Poročilo	Indeks
Število ur:	81.958	106.126	129

6.1 Vodenje, usmerjanje dela in koordinacija

Izvedene aktivnosti:

6.1.1: Vodenje, koordinacija, spremljanje in priprava program dela, poročanje, nadzor

Vodenje in koordinacija dela je potekalo dnevno preko vseh e-kanalov ter informiranja svetovalcev preko objav na intranetni ter internetni strani KGZS in KGZ ter preko rednih mesečnih/tedenskih kolegijev z vodji oddelkov za kmetijsko svetovanje.

V prvih mesecih tega leta smo dopolnjevali program dela javne službe kmetijskega svetovanja in v marcu mesecu tudi dobili potrjen program dela za leto 2024. Proti koncu leta 2023 smo na osnovi izhodišč Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano pripravili program dela JSKS za leto 2024. Poleg rednih mesečnih in ostalih periodičnih poročil smo pripravili tudi skupno poročilo o delu za preteklo leto in pripravili publikacijo Poročilo o delu JSKS v letu 2023. Pripravili smo poročilo o delu JSKS za Kmetijski inštitut Slovenije za potrebe dokumenta Stanje v kmetijstvu za preteklo leto.

Vzpostavljen imamo tudi sistem rednega mesečnega spremljanja realizacije nalog po zavodih in na nivoju celotne službe; realizacija programa dela je redna točka kolegijev vodij oddelkov za kmetijsko svetovanje.

Vzpostavljen imamo sistem notranje kontrole, ki zajema pripravo načrta kontrole (pripravijo ga vsi zavodi) ter izvajanje napovedane in nenapovedane kontrole preko celega leta na vseh nivojih. V okviru redne kontrole je Sektor spremljal osebna svetovanja na terenu in poročanje v aplikaciji, vodje oddelkov pa so spremljali in kontrolirali delovanje službe na terenu.

6.1.2 Usmerjanje in strokovna koordinacija dela

6.1.2.1 Strokovne skupine

Usmerjanje in koordinacija strokovnega dela je potekala preko vodij služb za posamezna področja dela na Sektorju za kmetijsko svetovanje na ustaljeni način preko strokovnih skupin. Skupine so se večinoma sestajale na daljavo preko Zoom aplikacije. Več časa smo porabili za aktivnosti, kjer ni potreben direktni stik s terenom (objava več strokovnih prispevkov in informacij, več strokovnih gradiv,...)

Delo na posameznem strokovnem področju je bilo usmerjeno v reševanje aktualne problematike iz posameznega področja, reševanje problemov, ki jih je povzročila druginja, tehnoloških izzivov s katerimi se srečujejo uporabniki storitev kmetijskega svetovanja ter usmerjanje dela kmetijskih svetovalcev.

Posebni poudarek je namenjen izboljšanju svetovanja kmetom z novimi metodami dela. V ta namen je služba nadaljevala z dograjevanjem različnih e-orodij za izboljšano delovanje JSKS in uporabe v praksi: orodje za načrtovanje gospodarjenja Farm manager, orodje za strateško načrtovanje, razvoj aplikacije E-naSvet, in razvoj platforme v okviru projekta digitalizacije JSKS.

6.1.2.2 Vodenje služb za posamezna področja dela poteka na Sektorju za kmetijsko svetovanje znotraj posameznih oddelkov, vodenje oddelkov pa preko vodij oddelkov za kmetijsko svetovanje pri Kmetijsko gozdarskih zavodih

Oddelki za kmetijsko svetovanje pri KGZ:

Sprotno vodenje oddelka, izpostav, strokovnih skupin z rednimi kolegiji in koordinacijo dela, sklicevanje kolegijev pri vodstvu zavoda, znotraj oddelka in znotraj izpostave. Vključevanje kmetijskih svetovalcev v sestanke strokovnih skupin znotraj zavoda in strokovnih skupin znotraj Javne službe kmetijskega svetovanja in ostalih kanalov obveščanja. Priprava letnega programa dela in spremljanje realizacije po vseh nalogah in kazalnikih. Priprava podatkov, navodil, obrazcev, protokolov, obvestil, gradiv, vključno z razvojem orodij in uvajanjem novih metod dela za svetovanje, vključno s postopnim uvajanjem digitalizacije v proces svetovanja. Redno mesečno poročanje o delu JSKS ter priprava polletnega in letnega poročila o delu oddelka JSKS ter priprava publikacije. Izvedba redne letne kontrole dela (napovedane in nenapovedane) preko celega leta po planu, ki ga vsako leto pripravi vodstvo službe (v prvem delu bo potekalo preverjanje načina in vodenja dela javne službe kmetijskega svetovanja, v drugem delu nadzora pa se bo preverjalo izvajanje strokovnih vsebin. Izvajali smo spremljanje in kontrole izvajanja nalog preko mesečnega poročanja po sistemu Benakte. Organizacija strokovno pospeševalnih prireditvev (posvet JSKS, sejmi, razstave, ...). Sodelovanje z javnimi službami strokovnih nalog v proizvodnji kmetijskih rastlin na področju poljedelstva, sadjarstva, vinogradništva, vrtnarstva. Sodelovanje s strokovnimi raziskovalnimi izobraževalnimi in znanstvenimi inštitucijami doma in v tujini.

Sektor za kmetijsko svetovanje:

Na Oddelku za kmetijsko politiko in razvoj podeželja smo vodili in koordinirali izvajanje naslednjih nalog iz programa dela JSKS:

- svetovanje in pomoč pri pripravi razvojnih načrtov kmetij (posodabljanja, preusmeritve, sanacije),

- diverzifikacija gospodarskih dejavnosti kmetijskih gospodarstev ter uvajanje, razvoj in izvajanje dopolnilnih dejavnosti na kmetiji,
- ekonomsko in davčno svetovanje,
- informiranje in svetovanje vlagateljem pri izvajanju ukrepov kmetijske politike Programa razvoja podeželja 2014–2020 in Strateškega načrta 2023–2027 (ne IAKS ukrepi),
- izvajanje nalog inovacijskega posredništva,
- informiranje in svetovanje vlagateljem pri izvajanju ukrepov kmetijske politike iz Strateškega načrta 2023–2027 (IAKS intervencije),
- svetovanje na področju kmetijskih in s kmetijstvom povezanih predpisov,
- delovanje društev, ki delujejo na področju kmetijstva,
- sodelovanje z nevladnimi organizacijami, drugimi ministrstvi in agrarnimi skupnostmi,
- izvedba prireditev in državnih tekmovanj, ter
- koordiniranje dela strokovnih skupin.

Oblikovali smo program dela in poročila o delu ter pripravljali predloge, pripombe in stališča na številne predpise, ki jih kot kmetijski svetovalci ocenjujemo kot nujno potrebne ali koristne za učinkovitejši razvoj slovenskih kmetij.

Za svetovalce s področja dela s kmečko družino in dopolnilnimi dejavnostmi na kmetiji je delo potekalo pretežno prek spletne komunikacije, nekaj sestankov pa je bilo izvedenih tudi v živo na terenu s primeri ogledov dobrih praks. Izvedli smo usposabljanje preko javnega naročila na BF UNI LJ »Senzorično ocenjevanje kot način preverjanja kakovosti živilskih izdelkov in strokovnega svetovanja ter prenosa znanja pri izboljšanju tehnoloških postopkov in kakovosti izdelkov slovenskih kmetij« ter usposabljanje Kaj je moja vloga pri inovaciji ter kje in kako lahko inovacijo podpre.

Kmetom, nosilcem dopolnilnih dejavnosti na kmetiji in članom kmetij smo poleg svetovanja za najzahtevnejše zadeve s področja kmetijske in s kmetijstvom povezane zakonodaje nudili tudi pomoč pri reševanju zahtev iz inšpekcijskih pregledov.

Za kmete, svetovalce in širšo javnost smo izvedli Posvet o DDK z zunanjimi predavatelji ter strokovna usposabljanja: Kako se celovito obnašati in delovati kot ponudnik na trgu, Kozmetični izdelki na kmetiji ter Varna hrana in inšpekcijske službe,

Pripravili in izvedli smo akcijo S kmetije za Vas kot strokovno pospeševalno in marketinško ocenjevalno prireditev. V okviru izvedbe DSK smo sodelovali v komisijah za ocenjevanje senzorične kakovosti izdelkov in izvedbi okrogle mize.

Podali smo predloge pripomb in sprememb na Zakon o gostinstvu, Uredbe o dopolnilnih dejavnostih na kmetiji, Pravilnik o izjemah glede tržnih standardov za prodajo svežega sadja in zelenjave na registriranih tržnicah in za neposredno prodajo, Pravilnik o zagotavljanju porekla, Uredbe o JSKS, Smernice za zelišča, Oblikovanju smernic ureditve kratkih prodajnih poti, pripravili mnenje o načinu in sistemu obdavčitve DDK, obračunavanju obveznega zdravstvenega prispevka namesto prostovoljnega obveznega zavarovanja.

Svetovali smo pri oblikovanju gradiva za izvajanje NPK Vodnik v naravi in krajini, pripravili poster o turizmu na kmetijah v Sloveniji ter pisni prispevek Where is the boreder and how to distinguish agritourism from contryside tourism za kongres Global Agritourisem network,, ki je potekla v Bolzanu, udeležili smo se strokovne ekskurzije na Nizozemsko.

Pri vodenju izvajanja nalog na področju (IAKS) intervencij kmetijske politike iz vsebin Strateškega načrta SKP 23-27 za Slovenijo je zelo pomembno usklajeno delovanje MKGP, ARSKTRP in KGZS ter s tem usklajeno informiranje, usposabljanje, svetovanje ter izvajanje intervencij na terenu. Na SKS smo poskrbeli za koordinacijo celotne naloge na nivoju KGZS, aktivno sodelovali v delovni skupini za pripravo elektronskega izpolnjevanja zbirnih vlog 2024 (EIV24), kvalitetno usposobljenost kmetijskih svetovalcev iz vsebin intervencij kmetijske politike ter ustrezno tehnično pripravljenost vseh vnosnih mest na katerih se je izvajala pomoč upravičencem pri oddaji zbirnih vlog. Za tekoče delo pred in v času kampanje za oddajo zbirnih vlog smo poskrbeli s sprotnim informiranjem kmetijskih svetovalcev tako preko sestankov s koordinatorji za izvedbo EIV24, kot tudi preko elektronske pošte in sistema pomembnih obvestil za EIV24, objavljenih na intranetnih straneh kmetijske svetovalne službe. S spremljanjem dela kmetijskih svetovalcev smo poskrbeli za zagotavljanje tekočega vnosa vlog, s pripravo analiz in vsebin za končno poročilo pa smo poskrbeli za predloge za izboljšavo dela na področju EIV v prihodnjih letih.

Za informiranje vlagateljev je bilo po vsej Sloveniji pripravljenih 152 usposabljanj, od tega 133 v živo in 19 preko spleta. Pripravljeni so bili številni prispevki v nacionalnih in lokalnih medijih (časopisi, glasila, radijske in televizijske kmetijske oddaje in nasveti, ...), na spletnih straneh pa so bila objavljena tudi vsa gradiva, navodila, obrazci, ..., ki so potrebni za vnos vlog in izvajanje intervencij. Za kratka tiskana navodila o novostih pri intervencijah je poskrbelo Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, dostopna pa so bila na vseh lokacijah JSKS.

V roku za oddajo zahtevkov je bilo oddanih 53.749 zbirnih vlog. Večina vlagateljev (98,5%) se je po pomoč pri izpolnjevanju obrnila na kmetijske svetovalce. Število oddanih zbirnih vlog je za 981 manjše kot v letu 2023, ko je na ARSKTRP prispelo 54.730 zbirnih vlog. Svetovanje in pomoč se je izvajalo na 73 lokacijah po vsej Sloveniji. Pri tem je aktivno sodelovalo 208 kmetijskih svetovalcev. Z naročanjem kmetov na oddajo zbirnih vlog je elektronsko izpolnjevanje in oddaja vlog preko spletne aplikacije potekala tekoče.

Na SKS smo poskrbeli za sprotno reševanje odprtih vsebin do MKGP in ARSKTRP. S kvalitetno koordinacijo in vodenjem te naloge smo zagotovili, da so kmetijski svetovalci do končnega roka kampanje, pomagali vsem vlagateljem, ki so se na JSKS obrnili za pomoč pri izpolnjevanju zbirnih vlog.

Vlagateljem smo z osebnim svetovanjem nudili pomoč pri urejanju GERK-ov, urejanju podatkov v različnih evidencah (CRG, RKG, evidenca prašičev, kopitarjev, trajnih nasadov, ...), vodenju evidence delovnih opravil, dostopu in uporabi aplikacij SOPOTNIK in FOTOSOPOTNIK, pripravi dopolnitev zbirnih vlog ter interpretaciji odločb izdanih s strani ARSKTRP.

Pri vodenju izvajanja nalog na področju izvajanja PRP 2014-2020 in SN 2023-2027 (ne-IAKS intervencije) smo za KGZS infotočke koordinirali pripravo internih predstavitev na novo odprtih PRP/SN razpisov. Predstavitve so izvajali nosilci ukrepov oz. intervencij na MKGP in ARSKTRP. Za KGZS infotočke smo organizirali predstavitev kar 13 javnih razpisov iz PRP 2014-2020 oz. iz SN 2023-2027 in koordinirali pripravo pripomb in pobud na kar 12 izvedbenih uredb za ne-IAKS intervencije. Za ministrstvo smo pripravili številne pripombe in pobude za izboljšanje izvajanja razpisov, pobude za podaljšanje rokov razpisov in pobude za povečanje sredstev na določenih razpisih. Sodelovali smo tudi pri

pripravi 3. spremembe SN 2023-2027 in 5. spremembe meril za izbor intervencij iz SN 2023-2027.

Svetovalcem smo posredovali informacije, če so potrebovali pomoč v zahtevnejših vlogah pri vlaganju in dopolnjevanju zahtevkov, odstopu od zahtevkov, uveljavljanju in dokazovanju višje sile, pojasnjevanju predpisanih zahtev in pogojev posameznih ukrepov, obrazložitvah izdanih odločb s strani ministrstva in pri pripravi pritožb na izdane odločbe. Sestanki koordinacije PRP so potekali redno in v okviru njih smo učinkovito reševali težave terena ter se dogovarjali za izvajanje osebnega svetovanja tveganim upravičencem. Tedensko izvajamo spletne kolegije specialistov za razvoj podeželja na katerih tekoče rešujemo težave nastale pri pripravi PRP vlog in zahtevkov. Glede na odobravano problematiko se omenjenih kolegijev udeležijo tudi specialisti za agrarno ekonomiko, predstavniki agencije oziroma ministrstva.

V letu 2024 smo izvajali veliko aktivnosti na področju izvajanja PRP ukrepov na osnovi katerih so kmetje dobili izplačano škodo zaradi vremenskih ujm v letu 2023. Poleg intenzivnega informiranja potencialnih upravičencev smo o omenjenih ukrepih informirali tudi vse slovenske občine. Veliko aktivnosti je bilo pri osebнем svetovanju upravičencem 6.3 za tretji javni razpis, da bi izpolnili zahteve razpisa za leto 2024.

Na podlagi oblikovanih kompetenc specialistov za razvoj podeželja za področje izvajanje PRP/SN razpisov in inovacijskega posredništva smo v sodelovanju z Oddelkom za kakovost kmetijskega svetovanja izvedli dvodnevno izobraževanje, katerega namen je bil udeležence izobraziti o vlogi inovacijskih posrednikov ter 3 dnevno strokovno ekskurzijo, kjer so se udeleženci seznanili z izvajanjem EIP in naložbenih intervencij v Avstriji.

V okviru specialistične skupine za razvoj podeželja in inovacijsko posredništvo smo svetovalce še naprej spodbujali k pripravi skupnih dokumentov, ki so potrebni pri osebнем svetovanju pri pripravi vlog na razpise ter k pripravi skupnih tehničnih navodil za svetovalce za izvajanje zahtevnejših nalog na področju izvajanja PRP/SN razpisov.

V letu 2024 smo še okrepili sodelovanje z ministrstvom na področju izvajanja inovacijskega posredništva. Vključili smo se v EU projekt Modern AKIS, izvedli predstavitev 1. JR 31 za širšo javnost ter izvedli regijske delavnice na območju vseh KGZS-zavodov. Izvajali smo promocijo že zaključenih projektov EIP.

Na področju ekonomike kmetijstva in davkov smo bili v letu 2024 na SKS osredotočeni na koordinacijo aktivnosti strokovne skupine za ekonomiko kmetijstva, krepitev sodelovanja z drugimi strokovnimi skupinami in institucijami na področju kmetijstva doma in v tujini, organizacijo usposabljanj za kmetijske svetovalce ter informiranje svetovalcev o aktualnih vsebinah in novostih na področju obdavčitve kmetijstva. V povečanem obsegu smo sodelovali pri pripravi pripomb in predlogov na številne spremembe zakonskih in podzakonskih predpisov.

Pri koordinaciji aktivnosti strokovne skupine za ekonomiko kmetijstva je bil glavni poudarek na poenotenju razumevanja kalkulacij in sistema za izdelavo kalkulacij v aplikaciji Farm Manager s strani urednikov kalkulacije (članov strokovne skupine za ekonomiko) ter na uspešni izvedbi celostne posodobitve kalkulacij v aplikaciji za poslovno odločanje na kmetijah Farm Manager.

Organizirani so bili številni sestanki strokovne skupine, pri čemer smo se povezovali tudi s strokovnimi skupinami z drugih področij. Za kmetijske svetovalce so bila organizirana in izvedena različna usposabljanja, in sicer na temo državnih in de minimis pomoči v kmetijstvu (v sodelovanju z MKGP in SRRS), metodologije izračuna standardnega prihodka (v sodelovanju s KIS) ter finančnih produktov na področju kmetijstva, ki jih ponuja SRRS (v sodelovanju s SRRS). Koordinirali smo tudi izvedbo usposabljanj iz osnov ekonomike in uporabe Farm Managerja, ki so potekala na vseh 8 KGZS zavodih v obliki predavanja z delavnico.

Pri povezovanju s tujimi institucijami na področju ekonomike kmetijstva je bil v letu 2024 narejen pomemben korak z izvedbo 1-tedenske strokovne ekskurzije na Irsko (Teagasc), kar nas je s to organizacijo še močnejše povežalo in utrdilo sodelovanje. Z organizacijo Teagasc smo sodelovali tudi preko udeležbe na spletnem seminarju na temo podjetništva na podeželju pri zagotavljanju trajnostnega kmetijstva in prehranskega sistema (v organizaciji Teagasc), ter preko predstavitve Kmetijstva v Sloveniji irskim svetovalcem v okviru njihovega obiska v Sloveniji.

Na področju davkov so bila za svetovalce pripravljena pojasnila glede odmere akontacije dohodnine od katastrskega dohodka in/ali pavšalne ocene dohodka na čebelji panj, višine davčne osnove iz osnovne kmetijske in gozdarske dejavnosti ter informativnega izračuna dohodnine. S ciljem lažjega svetovanja kmetijskim gospodarstvom pri izbiri najugodnejšega načina ugotavljanja davčne osnove, smo v okviru strokovne skupine za ekonomiko kmetijstva organizirali delavnico na temo uporabe excelovega orodja za primerjavo med obdavčitvijo na podlagi katastrskega dohodka, dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov ter dejanskih prihodkov in dejanskih odhodkov. Izvedena je bila tudi predstavitev sprememb davčne zakonodaje, in sicer v dveh ponovitvah – za širši sistem KGZS ter na srečanju knjigovodij za kmetije vseh KGZS zavodov. Slednji dogodek je povezal skupino za ekonomiko z računovodji, ki delujejo v okviru KGZS zavodov, kar je okrepilo prenos znanja in preplet teorije in prakse na področju davkov v kmetijstvu.

V sodelovanju z Oddelkom za kakovost kmetijskega svetovanja smo koordinirali delo izvajalcev delavnic interaktivnega strateškega menedžmenta ter organizirali dogodek na sejmju AGRA v Gornji Radgoni, na katerem smo predstavili sistem izvajanja ISM delavnic ter delovanje orodja za strateško načrtovanje kmetij. Ravno tako smo ISM predstavili na dogodku AGRA z naslovom Finančna stabilnost kmetij, ki smo ga organizirali v sodelovanju z ZSPM, MKGP in ARSKTRP.

Zmanjševanje izgub hrane in odpadne hrane

V letu 2024 se je oblikovala strokovna skupina, katero smo koordinirali za prenos ključnih izzivih in možnosti za zmanjšanje izgub hrane v kmetijstvu in gospodinjstvih ter oblikovali predloge za ozaveščanje javnosti. Naše aktivnosti so prispevale k ozaveščanju in spodbujanju dobrih praks pri ravnanju s hrano, kar je ključno za zmanjšanje izgub in učinkovitejše upravljanje z viri.

Oddelk za strokovne naloge in prenos znanja usmerja, koordinira in vodi strokovno delo preko vodij oddelkov na zavodih in preko strokovnih skupin po posameznih področjih. Člani strokovnih skupin so kmetijski svetovalci - strokovnjaki za posamezna področja in strokovnjaki zunanjih izobraževalnih in strokovnih institucij. V okviru rastlinske pridelave smo vodili službe na področju poljedelstva, travništva in pašništva, vrtnarstva, sadjarstva, hmeljarstva, oljkarstva, vinogradništva in vinarstva, namakanja, v okviru področja živinoreje

pa službe na področju govedoreje, prašičereje, reje drobnice, perutnine in ribogojstva. Poleg tega smo vodili tudi službo na področju gradenj kmetijskih objektov in preko delovnih skupin oziroma imenovanih posameznikov vodili in usmerjali tudi delo na področju okolijskih vsebin, varstva rastlin, urejanja kmetijskih zemljišč, podnebnih sprememb in naravnih nesreč ter varne hrane.

Vodenje in usmerjanje dela je potekalo preko osebnih svetovanj in stikov s svetovalci, preko telefonov, videokonferenc in e-pošte. Izvajali smo redne sestanke strokovnih skupin za vrtnarstvo, poljedelstvo, travništvo in pridelovanje krme, sadjarstvo, vinogradništvo, govedorejo, drobnico, prašičerejo ter za gradnje in adaptacije kmetijskih objektov. Tako smo izvedli skupaj preko 40 sestankov strokovnih skupin s področja rastlinske pridelave in živinoreje. Poleg tega je bilo izvedenih več terenskih srečanj z demonstracijami tehnologij in ogledi poskusov. Na področju reje živali smo izvedli 3 sestanke strokovne skupine za govedorejo, 2 sestanka strokovne skupine za drobnico, 2 sestanka SS za gradnje in adaptacije kmetijskih objektov. Na področju vinogradništva in vinarstva smo izvedli 3 sestanke strokovne skupine, na področju sadjarstva 12 sestankov strokovne skupine, 7 sestankov strokovne skupine za vrtnarstvo, 7 sestankov strokovne skupine za poljedelstvo in 6 sestankov strokovne skupine za travništvo.

Svetovalce smo redno informirali o novih pristopih na področju digitalizacije kmetijstva, spremembah zakonodajnih predpisov s področja ter skupaj z njimi usklajevali in pripravljali stališča do aktualne problematike kot tudi do vsebin strateškega načrta za novo programsko obdobje. Pripravljali smo poročila, navodila, pisna pojasnila z namenom interpretacije posameznih vsebinskih vprašanj in tolmačenja zakonodaje, urejevali morebitna neskladja. Prav tako je bilo naše delo usmerjeno v koordinacijo priprave strokovnih gradiv in organizacijo usposabljanj za kmetijske svetovalce, aktivno pa smo sodelovali tudi s strokovnimi in raziskovalnimi inštitucijami.

Na Oddelku za kakovost kmetijskega svetovanja in razvoj smo vodili in koordinirali izvajanje naslednjih nalog iz programa dela JSKS: FADN/FSDN, podjetništvo in socialno podjetništvo, CECRA usposabljanja ter ostala usposabljanja svetovalcev, razvoj novih metod dela ter razvoja novih e-orodij za kmetijsko svetovanje in usposabljanje (E naSVET), pogojenosti, ekološkega in sonaravnega kmetijstva, izobraževanj in usposabljanj v kmetijstvu, posebnih varovanih območij (Life IP Natura projekt), mednarodnega sodelovanja ter javnih razpisov, svetovali na področju intervencije za mlade kmete, pridobitvi izobrazbe ali usposobljenosti s področja kmetijstva, okolja, živilstva in tudi vodenj v naravi in krajin ter pripravljali program dela JSKS, pripravljali poročila ter izvajali nadzor nad delom JSKS. Koordinacija dela je potekala preko vodij oddelkov za kmetijsko svetovanje po zavodih, za posamezna strokovna področja pa preko strokovnih skupin: strokovna skupina za ekološko kmetovanje, strokovna skupina za podjetništvo in socialno podjetništvo, skupina koordinatorjev FADN/FSDN. Skupine svetovalcev za poklicno usposobljenost, delovne skupine za razvoj in delovanje nove izobraževalne platforme E naSVET

Na Sektorju za kmetijsko svetovanje se izvaja koordiniranje dela na področju FADN/FSDN v okviru vodenja in koordinacije skupine koordinatorjev FADN/FSDN in sodelavcev iz računovodske pisarne FADN/FSDN. Oblike dela s koordinatorji in svetovalci so potekali preko sestankov (4 sestanki izvedeni na lokaciji oz. preko spleta) in individualne komunikacije (priprava pomembnih obvestil FADN – skupno 18, e-pošte, telefonsko komuniciranje). Izvedene aktivnosti na področju FADN/FSDN so opisane v okviru točke 2.3. tega poročila.

Na področju socialnega podjetništva smo aktivno sodelovali v okviru delovne skupine za pripravo Strategije razvoja socialne ekonomije 2022-2032, ki je delovala v okviru resornega

ministrstva za socialno podjetništvo - MGTŠ. Svetovalcem smo posredovali informacije o socialnem podjetništvu in socialni ekonomiji za pripravo lokalnih načrtov razvoja tega področja.

Na področju izobraževanj in usposabljanj redno pripravljamo obvestila, navodila in informacije za svetovalce in jim jih v obliki obvestil pošiljamo preko elektronske pošte, pripravljamo tudi potrebne obrazce, sezname in dokumente, ki so svetovalcem v pomoč pri njihovem delu in svetovanju. Svetovalcem nudimo tudi individualno telefonsko in elektronsko svetovanje in pomoč.

Delo v delovni skupini za E naSVET je potekalo v obliki skupnih sestankov, srečanj, izobraževanj in tudi preko navodil po elektronski pošti.

6.1.3 - organizacija strokovno pospeševalnih prireditvev

V prvem polletju smo začeli z organizacijo in pripravili prvi osnutek dnevnega reda za dvodnevni dogodek »Posvet javne službe kmetijskega svetovanja«, ki smo ga izvedli 18. in 19.11.2024. Naslov posveta je bil: »Tla naš nenadomestljiv vir za pridelavo hrane« Osnova so bile vsebine poslanstva EU pri zagotavljanju zdravih tal za zdravo hrano, ljudi, naravo in podnebje. V nadaljevanju dneva smo tematiko osvetlili z različnimi pogledi, tako z domačimi kot tujimi predavatelji. Drugi dan posveta smo predstavili projekte evropskega inovativnega partnerstva - EIP, kar je pomembno za prenos pridobljenega znanja na udeležence. To je že nekaj let ustaljena praksa, ki smo jo uvedli kot primer dobrega sodelovanja med Mrežo za razvoj podeželja, MKGP in KGZS, znotraj katere deluje JSKS. To je hkrati tudi osrednji dogodek Evropskega partnerstva za inovacije (EIP) v Sloveniji. Posveta se je udeležilo preko 250 kmetijskih svetovalcev. Posvet je bil izveden kombinirano (del udeležencev je lahko spremljalo dogajanje preko spleta, večina pa v živo). Zelo dobro so bili obiskani tudi drugi strokovni posveti: Lombergarjevi dnevi, Erjavčevo-Zadravčevi dnevi. Z družvi podeželske mladine in ZSPM smo sodelovali pri pripravi strokovnih vsebin in pri izvedbi javne državne prireditve »Mladi in kmetijstvo – KVIZ 2024«, ki je potekal aprila meseca v Velikih Laščah. Izvedli smo odmeven posvet za nosilce dopolnilnih dejavnosti, ki smo ga organizirali v sodelovanju z Ministrstvom za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Ministrstvom za gospodarstvo turizem in šport, Ministrstvom za finance in številnimi drugimi institucijami. Soorganizirali smo srečanje mladih kmetov iz ukrepa Mladi prevzemniki. S številnimi aktivnostmi smo sodelovali na sejmu AGRA.

6.1.4. - svetovanje v zvezi s pridobitvijo ustrezne izobrazbe ali poklicne usposobljenosti

Na področju izobraževanj in usposabljanj kandidatov za pridobitev ustrezne izobrazbe ali poklicne usposobljenosti ter certifikata o Nacionalni poklicni kvalifikaciji je bilo preko celega leta izvedenih več aktivnosti. Za pridobitev ustrezne izobrazbe ali poklicne usposobljenosti je bilo veliko zanimanja predvsem s strani mladih kmetov in kandidatov, ki so za kandidiranje na razpisih potrebovali ustrezno izobrazbo, usposobljenost ali so certifikat potrebovali zaradi pridobitve statusa kmeta ali morebitni drugih dokazovanj o ustrezni kmetijski usposobljenosti. Veliko zanimanje za pridobitev certifikata NPK je bilo tudi s strani kandidatov, ki so se odločili ali so v fazi odločanja za nakup kmetije in začenjajo povsem na novo opravljati kmetijsko dejavnost.

Za svetovalce smo na SKS pripravljali navodila, informacije in tolmačenja zakonodaje in zahtev pri poklicnih kvalifikacijah v obliki pisnih navodil, telefonskih in elektronskih svetovanj. Vse informacije in navodila v vezi z možnostmi, zahtevami in pogoji za pridobitev poklicne kvalifikacije smo posodabljali tudi na spletni strani KGZS. Izvedli smo tudi delavnico za vse

svetovalce, predvsem z namenom osvežiti znanja in vsebine predstaviti tudi novim sodelavcem.

Preko celega leta so bila izvedena tudi številna individualna svetovanja, usmerjanja kmetov, zainteresiranih posameznikov v zvezi s pridobitvijo usposobljenosti na področju kmetijstva in s kmetijstvom povezanih poklicev. Svetovanja in informiranja so se izvajala predvsem v obliki osebnih, elektronskih in v največjem obseg telefonskih svetovanj kandidatom. Kandidatom smo svetovali pri izbiri ustrezne NPK, izbiri izvajalca, priporočilih glede priprave ustreznih dokazil in svetovanja pri zbiranju ustreznih dokumentov, ki so dokazovali usposobljenost in jih obveščali o za njih ustreznih usposabljanjih.

6.1.5 - sodelovanje z javnimi službami (JS)

V okviru Javne službe izvajanja strokovnih nalog v proizvodnji kmetijskih rastlin na področju poljedelstva, sadjarstva, vinogradništva, vrtnarstva, hmeljarstva in oljkarstva in JS strokovnih nalog v živinoreji vodje služb za posamezna področja na sektorju za kmetijsko svetovanje in svetovalci specialisti iz zavodov sodelujejo na sestankih in se po dogovoru vključujejo tudi v izvajanje nalog, ki tečejo pod okriljem določene javne službe. Strokovnjaki znotraj JS skrbijo za prenos znanja do vodij služb in svetovalcev, ti pa nadalje do končnega uporabnika in hkrati za prenos potreb uporabnikov v zvezi z reševanjem tehnoloških problemov pridelave. Poleg tega JSKS sodeluje pri pripravi programov dela posameznih javnih služb, pri podajanju predlogov novih tehnoloških poskusov, na strokovnih srečanjih, ki jih organizirajo izvajalci, na predstavitvah rezultatov strokovnih nalog, pri prenosu rezultatov pridelovalcem in pri pripravi strokovnih gradiv. Sodelovali smo npr. pri izmenjavi podatkov o pridelavi sort pri pripravi Priporočene sortne liste za krompir in ozimna žita, sodelovali na Zelenjadarskih uricah v januarju, prikazu poskusov z zelenjavo na Infrastrukturnem centru (IC) KIS na Ptuju junija in na IC KIS v Jabljah septembra), ki jih organizirata javni službi za poljedelstvo in vrtnarstvo ter o dogodkih obvestili svetovalce in tudi kmetovalce.

V okviru JS za hmeljarstvo - JSKS sodeluje pri izvedbi vseh nalog – spremlja nove sorte hmelja, ki izhajajo iz slovenskega žlahtniteljskega programa in introdukcije, zbira podatke in jih posreduje JS za hmeljarstvo, sodeluje pri izvedbi poskusov (nove tehnologije pridelave in predelave hmelja) ter uvaja tehnološke novosti v prakso. V času rasti hmelja (marec – avgust) smo sodelovali pri izvedbi rednih strokovnih srečanj krožka hmeljarjev, pri vsakoletni oceni pridelka hmelja ter napovedi tehnološke zrelosti hmelja. Sodelovali smo tudi v Odboru za žlahtnjenje in tehnologije pridelave hmelja na IHPS (z letom 2024 je to Odbor za hmeljarstvo na IHPS) in v organizacijskem odboru za pripravo 61. seminarja o hmeljarstvu.

JS zdravstvenega varstva rastlin - JSKS spremljala razvojne faze rastlin ter opazuje stanje populacij škodljivih organizmov na območju vseh Kmetijsko gozdarskih zavodov. O rezultatih poroča JS zdravstvenega varstva rastlin ter se vključuje pri izvajanju in svetovanju ukrepov obvladovanja škodljivih organizmov. Na območju zavoda Celje smo sodelovali z regijskim centrom (IHPS Žalec) sodelovali pri načrtovanju opazovanj v vinogradništvu, sadjarstvu, poljedelstvu, hmeljarstvu in vrtnarstvu ter pri izvajanju poskusov, namenjenih razvijanju in preizkušanju alternativnih metod in tehnik za obvladovanje bolezni, škodljivcev in plevelov. Udeleževali smo se dogodkov izobraževalne narave (prikazi, delavnice, predavanja), ki jih je organizira ta javna služba in o tem obvestili svetovalce in kmetovalce.

JS strokovnih nalog v živinoreji - JSKS spremlja stanje v živinoreji, skrbi za prenos znanja od nosilcev JS do končnega uporabnika ter po potrebi sodeluje pri pripravi rejskih programov in ciljev.

JS strokovnih nalog v sadjarstvu - JSKS sodeluje pri pripravi priporočil sadjarjem za vse pomembne tehnološke ukrepe (zimski rez, redčenje plodičev jablan, določanje zrelosti plodov jablan). Koordinirali smo aktivnosti sodelovanja z Javno službo v sadjarstvu (JSS), v ta namen smo sklicevali redne strokovne kolegije dvakrat mesečno, skupaj z JSS smo tudi izvajali nalogo napovedi rokov obiranja jabolk. Za izvajanje te naloge smo izvedli deset delavnic. Kot vsako leto smo sodelovali tudi pri pripravi brošure o aktivnosti JSKS s področja sadjarstva.

JS strokovnih nalog v vinogradništvu - JSKS spremlja delo dveh Seleksijsko trsničarskih središč in skrbi za prenos znanja do vinogradnikov in vinarjev. Aktivno smo sodelovali tudi pri pripravi programa dela JS strokovnih nalog v vinogradništvu za leto 2024.

JS strokovnih nalog v oljkarstvu - JSKS spremlja stanje v oljkarstvu, skrbi za prenos znanja od nosilcev JS do končnega uporabnika ter po potrebi sodeluje z podizvajalci strokovnih nalog (Poskusni center za oljkarstvo). Aktivno smo sodelovali tudi pri pripravi programa dela JS strokovnih nalog v oljkarstvu za leto 2024.

JS strokovnih nalog v vrtnarstvu - JSKS je z JS v vrtnarstvu so delovala pri izvedbi sortnih in tehnoloških poskusov v zelenjadnicah. Skrbela je za prenos znanja do kmetov in s tem namenom so bile izvedene tudi predstavitve poskusov, ki jih izvaja JS v vrtnarstvu za svetovalce in kmete. Aktivno smo sodelovali pri pripravi programa dela JS v vrtnarstvu s predlogi vsebin tehnoloških poskusov in redno komunicirali s koordinatorjem javne službe pri reševanju aktualne problematike na področju vrtnarstva. JS strokovnih nalog v poljedelstvu - JSKS je z JS v poljedelstvu sodelovala pri pripravi priporočenih sortnih list za krompir, žita in koruzo. Skrbela je za prenos znanja do kmetov in s tem namenom je bilo izvedeno usposabljanje za kmetijske svetovalce Poljedelski dan, na katerem so bile izvedene predstavitve poskusov, ki jih izvaja JS v poljedelstvu. Aktivno smo sodelovali pri pripravi programa dela JS v poljedelstvu s predlogi vsebin tehnoloških poskusov in redno komunicirali s koordinatorjem javne službe pri reševanju aktualne problematike na področju poljedelstvu.

6.1.6 - sodelovanje s strokovnimi raziskovalnimi izobraževalnimi in znanstvenimi inštitucijami doma in v tujini ter sodelovanje z ostalimi javnimi službami na področju kmetijstva;

Za potrebe prenosa znanja smo sodelovali z mnogoterimi institucijami doma in v tujini. Sodelujemo z ministrstvi in organi v sestavi ministrstev ter z drugimi institucijami (BTF, FKBM, KIS, IHP ter drugimi inštituti, RIC, CPI, Društvom agrarnih ekonomistov Slovenije, ZVNRS ...). Skupaj izvajamo nekatere aktivnosti z Zvezo slovenske podeželske mladine (ZSPM) ter z Zvezo kmetov Slovenije. Tako smo poleg rednih aktivnosti izvedli Kviz mladi in kmetijstvo ter sodelovali pri pripravi Akcijskega programa za mlade kmete ter sodelovali na vrsti posvetov in prireditvah. Z fakultetami in raziskovalnimi organizacijami smo sodelovali pri pripravi izvedbi in diseminaciji rezultatov projektov EIP, CRP, Horizon. S konzorcijem Biotehniški šol imamo aktivno sodelovanje pri pripravi sprememb poklicnih standardov, razvoju novih ter druga sodelovanja namenjena izboljšanju sistema s Sloveniji. Vključili smo se tudi v skupino namenjeno promociji biotehniških programov skupaj s Konzorcijem biotehniških šol in CPI. V preteklem letu je aktivno potekala tudi celostna strateška prenova področja izobraževanja za kmetijstvo, kjer smo se aktivno vključevali v vse aktivnosti in tako sodelovali v okroglih mizah, pri pripravi vprašalnikov, fokusni skupini in izvedbi dveh večjih delavnic (razprav) na temo ključnih usmeritev za prenavo poklicnih standardov na področju

kmetijstva. Kot aktivni člani sodelujemo tudi v področnih odborih za kmetijstvo, okolje in storitve.

Smo aktivni člani mednarodnih organizacij, ponovno je bil izvoljen član upravnega odbora (skupščina mreže v Helsinkih) v vseevropski mreži svetovalnih organizacij EUFRAS. Imamo predsednika v mreži svetovalnih organizacij za jugovzhodno Evropo- SEASN. Aktivno smo sodelovali na redni letni skupščini (svetovne mreže kmetijskih svetovalcev)- G-Fras-a, ki je bila izvedena preko spleta, ter se udeleževali spletnih seminarjev in dogodkov, ki so nam bili posredovani preko teh organizacij. Na rednih letnih srečanjih gradimo povezovanje, sodelovanje, skupne izvedbe projektov (Climate Farm demo, Climate Advisory, Stratus). Vseevropskega kongresa svetovalnih organizacij v Edinburgu smo sodelovali z tremi svetovalci ter se udeležili usposabljanj za trenerje CECRA organiziranega kot zaključno srečanje I2CONNECT mreže. Sodelujemo v mreži EUFRAS CECRA, ki povezuje svetovalne organizacije, ki organizirajo in izvajajo metodološko usposabljanje svetovalcev iz t.i. mehkih veščin. Izvedli smo strokovna usposabljanja doma in v tujini (Nizozemska, Nemčija, Avstrija, Portugalska ter Irska).

6.1.7. sodelovanje v strokovno delovnih skupinah in v strokovnih odborih za posamezna področja kmetijstva.

Pripravljali smo strokovna gradiva za MKGP, organe v sestavi, druga ministrstva ter za organe Kmetijsko gozdarske zbornice kot sta Svet in Upravni odbor KGZS, strokovni odbori ter območne enote. Kot strokovni sodelavci smo sodelovali v vseh strokovnih odborih in komisijah, ki delujejo pod okriljem KGZS. Za omenjene organe smo pripravljali izhodišča za sestanke, strokovna gradiva ter po potrebi dopise in obvestila za javnost.

Poleg tega smo aktivno sodelovali tudi v različnih delovnih telesih MKGP: delovnih skupinah za različna področja, sektorskimi odbori, komisijami; hkrati pa smo člani različnih medresorskih, nevladnih in panožnih delovnih skupin.

Sodelovali smo tudi z drugimi inštitucijami, ki se vsebinsko dotikajo kmetijstva: SURS, CPI. Aktivno smo sodelovali in se udeleževali redno sej treh področnih odborov za poklicne standarde v katere smo imenovani.

6.2 Usposabljanje svetovalcev

Izvedene aktivnosti:

Usposabljanje svetovalcev je potekalo v skladu s cilji iz programa dela ter potrebami kmetov. Zaradi vse večje potrebe po vpeljavi novih informacijsko komunikacijskih tehnologij, smo nadaljevali z razvojem in vpeljevanjem orodja za e-svetovanje in e-izobraževanje/usposabljanje. Nadaljevali smo z usposabljanji terenskih kmetijskih svetovalcev in specialistov za delo z digitalnimi orodji.

Svetovalce smo usposabljali glede uporabe orodij, ki smo jih v letu 2024 razvili: E naSVET, FARM MANAGER, ISM TOOL.

Tabela 2: PROGRAM USPOSABLJANJ KMETIJSKIH SVETOVALCEV ZA LETO 2024

	Naslov seminarja	Izvajalec	Predviden termin izvedbe	Realizacija

1.	Psihosocialna podpora za svetovalce (stres na delovnem mestu in ob stiku s strankami)	KGZS, izvajalec	zunanj	Spomladi/jeseni 2024	Predvideno marcu 2025
2.	Izbrane vsebine iz agrarne ekonomike	KGZS, izvajalec	zunanj	Januar jeseni 2024	Realizirano marec in maj (2 seminarja)
3.	Izbrane vsebine s področja prežvekovalcev (drobnica in govedoreja) z ogledi dobrih praks v Sloveniji	KGZS, izvajalec	zunanj	Spomladi/jeseni 2024	Realizirano
4.	Usposabljanje FADN/FSDN	KGZS, KIS, izvajalci	zunanj	Spomladi/jeseni 2024	Realizirano v septembru 2024
5.	Podjetniško usposabljanje ali teme s področja socialne ekonomije	KGZS, izvajalci	zunanj	Spomladi/jeseni 2024	Izvajalec je bil neuspešen pri kandidiranju na JN, zato ni prišlo do izvedbe.
6.	Izbrane vsebine s področja sadjarstva	Zunanji izvajalci ali KGZS		Spomladi ali jeseni 2024	Realizirano
7.	Izbrane vsebine s področja vinogradništva in vinarstva	Zunanji izvajalci ali KGZS		Spomladi ali jeseni 2024	Realizirano
9.	Izbrane vsebine s področja namakanja	Zunanji izvajalci ali KGZS		Spomladi ali jeseni 2024	Realizirano
10.	CECRA modul 2 Komunikacije in graditev odnosov v svetovalnem delu	CECRA trenerji		Marec 2024	Realizirano
11.	CECRA Modul 2 Komunikacije in graditev odnosov v svetovalnem delu	CECRA trenerji		april 2024	Realizirano
12.	CECRA Modul 3 Skupinsko delo in vodenje skupin"	CECRA trenerji		November 2024	Realizirano
13.	CECRA Modul (eden od izbirnih modulov)	CECRA trenerji		Spomladi/jeseni 2024	Realizirano v januarju 2025
14.	Timsko delo/vodenje skupin	Igor Hrovatič Darja Pipan		Spomladi/jeseni 2024	Prestavljeno
15.	Usposabljanje svetovalcev za vpeljavo novega panožnega krožka na temo	KGZS, JSKS, Neja Žogan Čokl		Februar 2024	Realizirano.

	naravovarstva			
16.	Usposabljanje iz vsebin ukrepov kmetijske politike za leto 2024 – 1. del	MKGP	januar - marec	Realizirano
17.	Usposabljanje iz vsebin ukrepov kmetijske politike za leto 2024 – 2. del	MKGP	januar - marec	Realizirano
18.	Usposabljanje iz vsebin ukrepov kmetijske politike za leto 2024 – 3. del	MKGP	januar - marec	Realizirano
19.	Usposabljanje iz vsebin ukrepov kmetijske politike za leto 2024 – 4. del	MKGP	januar - marec	Realizirano
20.	Usposabljanje iz vsebin ukrepov kmetijske politike za leto 2024 – 5. del	MKGP	januar - marec	Realizirano
21.	Usposabljanje za delo z aplikacijo za izpolnjevanje zbirnih vlog za leto 2024 1. del	ARSKTRP	januar - marec	Realizirano
22.	Usposabljanje za delo z aplikacijo za izpolnjevanje zbirnih vlog za leto 2024 2. del	ARSKTRP	januar - marec	Realizirano
23.	<p>Izbrane vsebine s področja izvajanja PRP/SN razpisov in inovacijskega posredništva</p> <p>9.1.2024 Predstavitev razpisa za IRP 11 Podpora za novo sodelovanje v shemah kakovosti, izvajalec MKGP in ARSKTRP</p> <p>12.3. 2024 Predstavitev razpisov IRP 24, 30, in razpisov za PRP podukrep 5.2 in 4.1 (30JR), izvajalec MKGP in ARSKTRP</p> <p>9.7.2024 IRP 39 Predstavitev razpisa Podpora za dejavnosti informiranja in promocije proizvodov iz shem</p> <p>29. 5. 2024 Predstavitev razpisa IRP 10 Javni razpis za podintervencijo podpora za ustanovitev in začetno delovanje kolektivnih oblik sodelovanja v kmetijskem in gozdarskem sektorju</p> <p>17.6. 2024 Izvedba hibridne predstavitve 1. JR IRP 02 in JRP 16 s strani MKGP in ob prisotnosti AKTRP</p> <p>26.9.2024 Predstavitev razpisa IRP 12, izvajalec MKGP in ARSKTRP</p>	MKGP in ARSKTRP, zunanji izvajalci	Januar-december	Realizirano

	<p>23.10.2024 Predstavitev razpisa za IRP 31 (projekti EIP) za KGZS , izvajalec MKGP in ARSKTRP</p> <p>5.12.2024 Predstavitev razpisov IRP 17. IRP 21 in IRP 37, izvajalec MKGP in ARSKTRP</p> <p>6.12.2024 Predstavitev razpisa IRP 38, izvajalec MKGP in ARSKTRP</p>			
24.	Izbrane vsebine s področja poljedelstva (Precizno gnojenje in škropljenje)	BF/KIS/KGZS	Spomladi jeseni 2024	- V okviru JR
25.	Izbrane vsebine s področja vrtnarstva (Preprečevanje izgub zelenjave in sadja v času podnebnih sprememb in zdravstveno tveganje za ljudi pri uživanju zelenjave)	BF/KIS/KGZS	Spomladi jeseni 2024	- V okviru JR
26.	Izbrane vsebine s področja pridelovanja krme	BF/FKBV/KIS/KGZS	Spomladi jeseni 2024	- Ni bilo realizirano zaradi prezasedenosti svetovalcev (usposabljanja v okviru JR)
27.	Izobraževanje terenskih kmetijskih svetovalcev za spodbujanje kmetij za vključitev v ekološko certificiranje.	KGZS, kontrolne organizacije	Pomlad jesen	ali V okviru JN pospeševanje EK
28.	Strokovna ekskurzija s področja mladih kmetov	KGZS, MKGP, ZSPM	junij	Realizirano
29.	Dan novo zaposlenih sodelavcev	KGZS	Januar-marec	Realizirano v oktobru 2024
30.	Izbrane vsebine s področja govedoreje	BF/FKBV/KIS/KGZS	Pomlad jesen	ali Realizirano
31.	Izbrane vsebine s področja drobnice	KGZS/BF/VF	Pomlad jesen	ali Realizirano februar 2025
32.	Vsebine s področja uporabe digitalnih orodij.	KGZS	Februar 2024	realizirano

33.	Vsebine s področja uporabe digitalnih orodij.	KGZS	Maj 2024	realizirano
34.	Vsebine s področja uporabe digitalnih orodij.	KGZS	Junij 2024	realizirano
35.	Vsebine s področja uporabe digitalnih orodij.	KGZS	Junij 2024	realizirano
36.	Vsebine s področja uporabe digitalnih orodij.	KGZS	December 2024	Realizirano v okviru JR (Španija)
37.	Pomen svetovanja za pridobitev izobrazbe ali poklicne usposobljenosti v kmetijstvu	KGZS, sodelavci CPI	pomlad	Oktober 2024
38.	Vizualizacija za boljšo predstavnost idej in misli	KGZS	Pomlad jesen	ali *
39.	Vizualizacija za boljšo predstavnost idej in misli	KGZS	Pomlad jesen	ali *
40.	Izbrane vsebine s področja prašičereje (ali pa strokovna ekskurzija v Nemčijo – sistem welfare – odvisno od finančnega stanja)	KGZS	Pomlad jesen	ali Realizirano Izvedba strokovnega enodnevnega usposabljanja v Avstriji s programom SpotMix za pripravo obrokov v prašičereji in ogleda hleva z manj izgub TPG.
41.	Strokovna ekskurzija specialistov za agrarno ekonomiko na TEagasc na Irskem	KGZS, Teagasc	Jesen 2024	Realizirano september
42.	Posvet DDK	KGZS, MKGP	december 2024	Realizirano
43.	Zadravčevo Erjavčevi dnevi	KGZS Zavod MS	November 2024	Realizirano
44.	Lombergarjevi dnevi	KGZS Zavod MB	December 2024	Realizirano
45.	Tumpejevi dnevi	KGZ Ptuj	Februar 2024	Realizirano

46.	Posveti v okviru sejma v Gornji Radgoni	KGZS	Avgust 2024	Realizirano: -Pomen JSKS pri KGZS za slovensko kmetijstvo, -Predstavitev izdelave strateškega načrta razvoja kmetije po metodi ISM z uporabo SMT digitalnega orodja – primer dobre prakse, - srečanje mladih kmetov in strokovnjakov »Finančna stabilnost kmetij«
47.	Ogledi dobrih praks doma in v tujini Strokovni ogled ekološke kmetije Zrno na Hrvaškem, 9.10.2024	KGZS	Celo leto	Realizirano
46.	Usposabljanje iz vsebin sistema za spremljanje površin (SOPOTNIK)	ARSKTRP	julij – avgust	Realizirano
47.	Usposabljanje iz vsebin pogojenosti	MKGP	oktober – december 2024	Realizirano jan 2024
48	Strokovna ekskurzija koordinatorjev in skupnih specialistov za DDK na Nizozemsko (mleko, zelišča, turizem)	KGZS, KGZ	September – november 2024	Realizirano
49.	Marketing, trženje, prodaja storitev svetovanja	KGZS, zunanji	Februar - marec 2024	Izvedeno
50.	Priprava in izvedba motivacijskega predavanja	KGZS, zunanji	Poletje 2024	Izvedeno
51.	Javno nastopanje in komuniciranje v kmetijskem svetovalnem delu	AMARI, Annamaria Prezelj, s.p.	Marec 2024	Realizirano v septembru 2024

52.	Izbrane vsebine s področja sadjarstva z ogledi dobrih praks v Sloveniji ali tujini	Zunanji izvajalci ali KGZS	Spomladi ali jeseni 2024	Realizirano
53.	Izbrane vsebine s področja vinogradništva in vinarstva z ogledi dobrih praks v Sloveniji ali tujini	Zunanji izvajalci ali KGZS	Spomladi ali jeseni 2024	Realizirano
54.	Izbrane vsebine s področja namakanja z ogledi dobrih praks v Sloveniji ali tujini	Zunanji izvajalci ali KGZS	Spomladi ali jeseni 2024	Realizirano
55.	Izobraževanje svetovalcev v okviru KGZS zavodov iz osnov agrarne ekonomike in uporabe orodja Farm Manager (8 - 10 izobraževanj)	KGZS zavodi: Celje, Ljubljana, Kranj, Maribor, Murska Sobota, Nova Gorica, Novo Mesto, Ptuj	Januar–februar	Realizirano
56.	Oblikovanje inovacijskih procesov in vpliv mreženja na moje delo-izobraževanju za inovacijske posrednike in druge zainteresirane kmetijske svetovalce, izvajalec KGZS	KGZS (CECRA)		Realizirano
57.	12., 13., in 14. 11.2024 strokovna ekskurzija v Avstrijo: »Izkušnje pri izvajanju projektov v okviru Partnerstva za inovacije v EU (EIP AGRI) in spodbujanje investicij«	KGZS, zunanji izvajalci		Realizirano

Svetovalci so se usposabljali tudi preko 1. javnega razpisa Usposabljanje svetovalcev iz ukrepa IRP32.:

1. Aktualnosti v ekološkem kmetovanju z novostmi in priporočili (FIBL, Švica)
2. Senzorično ocenjevanje kot način preverjanja kakovosti živilskih izdelkov in strokovnega svetovanja ter prenosa znanja pri izboljšanju tehnoloških postopkov in kakovosti izdelkov slovenskih kmetij, BF Ljubljana
3. Preprečevanje izgub zelenjave in sadja v času podnebnih sprememb in zdravstveno tveganje za ljudi pri uživanju zelenjave in sadja; BF Ljubljana
4. Učinkovito upravljanje vinogradniških tal kot odziv na podnebne spremembe, s poudarkom na suši, BF Ljubljana

5. Precizno gnojenje in škropljenje, KIS, Jablje

6. Praktični prikaz tehnoloških ukrepov, mehanizacije in tehnologij v nasadu z odpornejšimi sortami in sortami, ki zahtevajo manj tehnoloških ukrepov pri lupinarjih, oz. sort lupinarjev za sajenje na strmejših sadjarskih pobočjih kot sredstvo za preprečevanje erozije, BF Ljubljana

7. Izkušnje svetovanja in inovacijskega posredništva pri izvajanju EIP z ogledom dobrih praks ter osebno svetovanje pri pripravi projektov EIP in investicijske vloge na razpise iz SN 2023-2027 v Avstriji, Kmetijska zbornica Celovec

8. Ogled dobre prakse uvedenega, več let delujočega sistema E learninga v Španiji (INTIA) na platformi moodle in uporaba tega sistema v praksi, na kmetijah

10. Ekosistemske storitve v kmetijski kulturni krajini

Usposabljanje CECRA:

CECRA trenerji so se sestali na internih sestankih, kjer so določili načrtovane aktivnosti dela in izvedbe CECRA modulov in izvedli spremljanje izvedbe načrta aktivnosti. V okviru EUFRAS CECRA delovne skupine so sodelovali pri razvoju CECRA usposabljanj ter sodelovali s CECRA EUFRAS pisarno v Latviji (priprava poročila o delu, sodelovanje pri izmenjavi informacij). Sodelovali so pri pojasnilu metodologije izvedbe usposabljanj in oblikovanja cene za izvedbo modulov. Pripravili so akreditacijo za dva nova modula Modul 5 Upravljanje s časom in Modul 16 Usmerjanje inovacijskih procesov. Za drugo in tretjo generacijo svetovalcev, ki želijo pridobiti certifikat CECRA, so izvedli dvakrat dvodnevno usposabljanje za Modul 2 in eno dvodnevno usposabljanje za Modul 3 ter izvedli tudi vse aktivnosti, ki so nujne za izvedbo (priprava vsebine izvedbe modulov in priprava gradiv za izvedbo metod, izvedba usposabljanja, priprava in pregled nalog za udeležence).

6.1.Vodenje, usmerjanje in koordinacija			
6.1.1 Vodenje in koordinacija (vključno s pripravo programa dela in poročanja)	Program	Poročilo	Indeks
Število sestankov, kolegijev...	479	1.099	229
Število navodil, obrazcev, obvestil, orodij, protokolov...	1.846	1.463	79
Svetovanje v zvezi s pridobitvijo NPK (izpolnjuje samo SKS)	97	162	167
6.1.2 Sodelovanje koordinatorjev JSKS s koordinatorji JS strokovnih nalog v proizvodnji kmetijskih rastlin in koordinatorji drugih JS ter MKGP			
Število sodelovanj	80	34	43
6.1.3 Sodelovanje z drugimi ministrstvi in izvajalci drugih javnih služb, razvojno strokovnih nalog ali raziskovalnega dela ter z organizacijami, katerih delo se nanaša na delovanje JSKS doma in v tujini			
Program	Poročilo	Indeks	

Število sodelovanj	132	580	439
6.1.4 Sodelovanje v strokovnih delovnih skupinah in v strokovnih odborih za posamezna področja v kmetijstvu in s kmetijstvom povezanimi področji.	Program	Poročilo	Indeks
Število sodelovanj	157	345	220
6.1.5 Organizacija strokovno pospeševalnih in promocijskih dogodkov in prireditev: Letni posvet JSKS, sejem AGRA, organizacija drugih strokovnih posvetov in okroglih miz,...	Program	Poročilo	Indeks
Število prireditev	33	72	218
6.2 Usposabljanje svetovalcev			
Permanentno usposabljanje kmetijskih svetovalcev na seminarjih, delavnicah...	Program	Poročilo	Indeks
Število	672	1.432	213
Usposabljanje svetovalcev po metodi CECRA - število	Program	Poročilo	Indeks
Število	33	30	91
Udeležba svetovalcev na ogledih dobrih praks - število	Program	Poročilo	Indeks
Število	377	397	105

Komentar tabele: Kazalniki so bili močno preseženi na področju usposabljanj svetovalcev, ker so bila koncem leta izvedena tudi usposabljanja iz naslova 1. javnega razpisa Usposabljanje svetovalcev iz ukrepa IRP 32. Poleg tega je bilo preseženo število načrtovanih dogodkov in sodelovanj z ministrstvi in drugimi inštitucijami doma in v tujini. Tudi kolegijev je bilo več zaradi obsežnosti in zahtevnosti nalog ter zaradi priprave dokumentacije za namen podaljšanja koncesije za izvajanja javne službe kmetijskega svetovanja.

7. Naloge po ceniku ministra

	Program	Poročilo	Indeks
Število ur:	90.119	70.042	78

Izvedene aktivnosti:

7.1 Gnojenje, z upoštevanjem okoljskih zahtev vključno z izdelavo gnojilnih načrtov, bilanc gnojil, jemanjem vzorcev na terenu in izvajanjem talnih in rastlinskih testov ter izdelavo načrtov kolobarja

Pripravljali smo načrte kolobarja in pri tem upoštevali lastnosti posameznih vrst rastlin ter potrebe kmetij. Izdelovali smo bilance gnojil in gnojilne načrte z gnojilnim nasvetom na podlagi kemičnih analiz tal in analiz rastlin ter celovitega pregleda krogotoka hranil na kmetiji. Pri tem smo poleg strokovnih izhodišč upoštevali vse omejitve opredeljene v zakonodaji. V rastni sezoni smo izdelovali gnojilna nasvete za gnojenje z dušikom. Za ugotavljanje vsebnosti hranil v tleh in rastlinah smo jemali vzorce tal in rastlin ter delali talne in rastlinske teste.

7.2. Elektronsko izpolnjevanje in elektronska vložitev zbirne vloge, dopolnitve zbirnih vlog ter pomoč upravičencem pri vnosu odzivov, pojasnil in dokazil preko aplikacije SOPOTNIK in fotoSOPOTNIK.

Z naročanjem kmetov na oddajo zbirnih vlog je elektronsko izpolnjevanje in oddaja vlog preko spletne aplikacije v letošnjem letu potekala tekoče z redkimi krajšimi izpadi delovanja sistema. Izvajanje naloge je bilo zahtevno, vodena je bila precizno, sproti se je prilagajalo aktivnosti ter redno analiziralo napredek.

Kmetijskim svetovalcem pri KGZS je ob dobrem sodelovanju z ARSKTRP in MKGP uspelo v rednem roku za oddajo zahtevkov za leto 2024 pomagati vsem vlagateljem, ki so prosili za pomoč pri izpolnjevanju zbirne vloge. V roku za oddajo zbirnih vlog, ki je potekal od 8. aprila do 10. julija 2024 je bilo oddanih 53.749 zbirnih vlog. Večina vlagateljev (98,5%) se je po pomoč pri izpolnjevanju obrnila na kmetijske svetovalce.

Poleg zbirnih vlog smo v okviru te naloge na zahtevo vlagateljev poskrbeli tudi za potrebne vnose v aplikacijo SOPOTNIK in fotoSOPOTNIK.

7.3 Priprava analiz in mnenj za uporabnike na podlagi predpisov

Opravljalje so se tudi naloge priprave analiz in mnenj za uporabnike na podlagi kmetijskih in s kmetijstvom povezanih predpisov. Pripravljajo jih kmetijski svetovalci na zavodih. Mnenja so bila pripravljena za naslednje namene: za utemeljenost posegov na kmetijska zemljišča za potrebe kmetij, za posege na kmetijska zemljišča v TNP, za potrebe kmetij v postopku priprave občinskih prostorskih načrtov in velikih agromelioracij, strokovna mnenja za pridobitev statusa kmeta, vloge za prestrukturiranje vinogradov,...Skupaj je bilo v letu 2024 pripravljenih 652 analiz in mnenj.

Tabela:

7.1 Izdelava gnojilnih načrtov, bilanc gnojil, jemanjem vzorcev na terenu in izvajanjem talnih in rastlinskih testov, ter izdelavo načrtov kolobarja, po ceniku ministra	Program	Poročilo	Indeks
Število	3.820	9.816	257
7.2 Priprava analiz in mnenj za uporabnike, na področju kmetijskih in s kmetijstvom povezanih predpisov	Program	Poročilo	Indeks
Število	602	652	108
7.3 Elektronsko izpolnjevanje in elektronska vložitev zbirne vloge po ceniku ministra, vključno z vnosi za posamezno kmetijsko gospodarstvo preko aplikacije "Sopotnik"	Program	Poročilo	Indeks
Število	50.408	53.325	106

Komentar tabele:

V letu 2024 je bilo izdelanih več gnojilnih načrtov kot je bilo načrtovano, predvsem zaradi zahtev inetrvenj kmetijske politike (KOPOP). Posledično je bilo odvzetih tudi več vzorcev tal za analize. Prav tako pa je bilo narejenih nekoliko več talnih in rastlinskih nitratnih testov.

Izdelanih je bilo tudi več načrtov kolobarja, delno z namenom izpolnjevanja zahtev inetrvenj KOPOP, pa tudi zaradi optimalnega kombiniranja različnih intervencij SKP ter zahtev pogojenosti.

Kazalnik elektronsko izpolnjevanje in elektronska vložitev zbirne vloge po ceniku ministra vključno z vnosi za posamezno kmetijsko gospodarstvo preko aplikacije "Sopotnik" je bil točno planiran in dosežen v celoti.

8. CILJI na področju javne služne kmetijskega svetovanja

- Vodenje in koordiniranje in izvajanje nalog javne službe kmetijskega svetovanja
- Razvoj novih metod dela in orodij v kmetijskem svetovanju (digitalizacija)
- Učinkovit prenos znanja najprej do kmetijskih svetovalcev ter nadalje do uporabnikov storitev kmetijskega svetovanja ter permanentno usposabljanje svetovalcev v sklopu javne službe in v sklopu javnega razpisa Usposabljanje svetovalcev IRP32
- Sodelovanje v postopkih sprejemanja zakonskih in podzakonskih predpisov s področja kmetijstva in podeželja
- Cilj na področju projektov je sodelovanje s stanovskimi, izobraževalnimi in raziskovalnimi organizacijami, predvsem evropskih držav, sodelovanje v različnih organizacijah, v primeru evropskih projektov pa tudi sodelovanje z drugimi kmetijskimi organizacijami, kot so inštitucije znanja in druge.
- Krepitev AKIS-a.

Aktivnosti za doseg ciljev

Gre za številne aktivnosti preko katerih teče prenos znanja do kmetijskih svetovalcev in naprej do uporabnikov kmetijskega svetovanja: usposabljanje in informiranje uporabnikov kmetijskega svetovanja preko individualnih svetovanj (telefonsko, elektronsko, osebni stiki) do skupinskih načinov svetovanja kot je npr. predavanja, delo s panožnimi krožki, delavnice,... Poleg direktnega svetovanja se služba poslužuje tudi svetovanja preko objave strokovnih prispevkov in člankov v javnih medijih oz. vseh sredstvih javnega obveščanja ter priprave pisnih gradiv v obliki brošur, zgibank in tehnoloških listov. Poslužuje se tudi raznih dogodkov in promocijskih in demonstracijskih prireditev, kjer pride do z uporabniki kmetijskega svetovanja in prenosa znanja. Koordinatorji za posamezna strokovna področja dela pa preko strokovnih skupin skrbijo za prenos znanja.

Odgovorne osebe za izvedbo

Vodja sektorja, vodje oddelkov na Sektorju za kmetijsko svetovanje, vodje oddelkov za kmetijsko svetovanje pri KGZ ter vsi ostali zaposleni – vsak za svoje področje/območje dela.

Potrebna sredstva in drugi resursi za uresničitev ciljev

Največji delež aktivnosti JSKS je podprt z javnimi proračunskimi sredstvi, delno pa so aktivnosti pokrite iz PRP – javna naročila in razpisi, izvajanja NPK in projektov. Drugi potrebni resursi so: za izobraževanje, literatura in sredstva za investicije.

Ocena uspeha zastavljenih ciljev (finančni, fizični ali opisni kazalniki)

Primerjava plana leta 2025 s planom leta 2024: realizacija je bila v okviru pričakovanj, ni večjih odstopanj.